

Till
Kommunstyrelsen

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti 2009

Kommunstyrelsen; Redovisning av utredningsuppdrag från kommunfullmäktige om små verksamheter inom socialtjänsten, dnr 329-2609/2006

Rapport om uppföljning av ramavtal om enstaka platser, stadens vård- och omsorgsboende för äldre, hemtjänst i kommunal och privat regi samt ledsagning och avlösning enligt LSS och SoL 2008, dnr 327-1181/2009

Idrottsnämnden; Inriktningsbeslut avseende anläggande av en konstgräsplan för fotboll på Gröndals bollplan, hemställan om att nämnden tillförs 6000 Tkr av markförsäljningsintäkter, dnr 328-532/2007

Revidering av inriktningsbeslut om en ny samverkanscentral, dnr 314-1409/2008

Kommunstyrelsen; Miljökvalitetsnormen för PM10 ska uppnås och staden ska vidta åtgärder enligt regeringens åtgärdsprogram. Detta gäller främst trafiknämnden och stadsdelsnämnderna, dnr 3850/2007

Kommunstyrelsen; Stadsledningskontoret ges i uppdrag att inarbeta åtgärdsprogrammet (omgivningsbuller) inom ramen för stadens Miljöprogram, dnr 314-194/2009

Utbildningsnämnden; Hemställan om ansvaret för sjukhusundervisningen, dnr 322-2912/2005

Utbildningsnämnden; Kvalitetsredovisningen för stadens pedagogiska delar har överlämnats till kommunstyrelsen för beaktande av de åtgärdsförslag som avser förskola och sfi dnr 322-1395/2009

Kommunstyrelsen; Skrivelse från Yvonne Ruwaida m.fl. (mp) om information angående finanskrisen, dnr 109-2372/2008

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Delårsbokslut per 31 augusti 2009 för Stockholms stad godkänns.
2. Ansvaret för upplåtelse av frivilliga torghandelsplatser överförs från fastighetsnämnden till trafik- och renhållningsnämnden.
3. Investeringsmedel om 1,0 miljoner kronor för Skateboardparken Street Plaza förs över från idrottsnämnden till Skarpnäcks stadsdelsnämnd.
4. Deltagandet i den statliga försöksverksamheten med sfi-bonus och kvalitetshöjande insatser inom svenskundervisning för invandrare (sfi) godkänns.
5. Nämnderna får behålla 50 procent av statsbidragsintäkterna för flyktingmottagning från och med 2009.
6. Bedömningskansliet vid socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden permanentas från och med 2010-01-01.
7. Revidering av inriktningsbeslut om en ny samverkanscentral godkänns i enlighet med vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, dnr (314-1409//2008).
8. Kommunstyrelsens uppdrag om att miljö kvalitetsnormen för PM10 ska uppnås och att staden ska vidta åtgärder enligt regeringens åtgärdsprogram, dnr 3850/2007, godkänns enligt redovisning i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Kommunstyrelsens uppdrag om att inarbeta åtgärdsprogrammet (omgivningsbullen) inom ramen för stadens Miljöprogram, dnr 314-194/2009, godkänns enligt redovisning i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Kommunstyrelsens uppdrag att finna en ansvarsfull finansiering av tillbyggnad av Stockholms stadsbibliotek godkänns med vad som sagts i detta tjänsteutlåtande. Till följd av att finansiering saknas fullföljs inte tillbyggnaden.
11. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att ta fram förslag till övergripande riktlinjer för hur stadens nämnder ska arbeta för att följa lagstiftningen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.
12. Medel om 20,0 miljoner kronor inom Miljömiljarden ska finansiera insatser som görs i samband med miljö huvudstadsåret.
13. Revidering av årsmål på indikatorer godkänns enligt ärendets bilaga 4.

14. Utredning angående översyn av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning godkänns enligt ärendets bilaga 6. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda justering av resursfördelning för neuropsykiatri.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Tertialrapport 2 för år 2009 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 89,3 miljoner kronor. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2009 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader för prestationsförändringar med 553,8 miljoner kronor. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* i 2009 års budget.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade utgifter inom investeringsplanen med 0,2 miljoner kronor. Finansiering sker genom att omdisponera i *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2009 års budget.
5. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 7,6 miljoner kronor. Finansieringen sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under Kommunfullmäktige m.m. i 2009 års budget.
6. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 14,3 miljoner kronor. Finansiering sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel.
7. Nämnderna beviljas stimulansbidrag med 53,2 miljoner kronor för inkomna ansökningar, under förutsättning att kraven enligt fastställda anvisningar för stimulansbidrag uppnås. Finansieringen sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel.
8. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 192,9 miljoner kronor för redovisade omslutningsförändringar samt för övriga omfördelningar och justeringar enligt bilaga 2.
9. Skarpnäcks stadsdelsnämnds hemställan om avveckling av resultatenhet Hammarbyhöjdens servicehus godkänns.
10. Rapport om små verksamheter inom socialtjänsten, dnr 329-2609/2006, godkänns.

11. Rapport om uppföljning av ramavtal om enstaka platser, stadens vård- och omsorgsboende för äldre, hemtjänst i kommunal och privat regi samt ledsagning och avlösning enligt LSS och SoL 2008, dnr 327-1181/2009, godkänns.
12. Idrottsnämndens hemställan om att nämnden tillförs 6000 Tkr av markförsäljningsintäkter avseende anläggande av en konstgräsplan för fotboll på Gröndals bollplan, , dnr 328-532/2007, avslås med hänvisning till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Utbildningsnämndens hemställan om ansvaret för sjukhusundervisningen, dnr 322-2912-2005, avslås med hänvisning till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
14. Utbildningsnämndens kvalitetsredovisning för stadens pedagogiska delar , dnr 322-1395/2009, godkänns.
15. Skrivelse från Yvonne Ruwaida m.fl. (mp) om information angående finanskrisen, dnr 109-2372/2008, godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden medges rätt att beställa och hyresföra ombyggnadsåtgärder för Bandhagshemmet till en hyresgenererande kostnad om 24,6 miljoner kronor.
17. Stadsdirektören ges i uppdrag att teckna erforderliga avropsavtal med anledning av införandet av Gemensam service-IT för Kommunfullmäktige m.m.

Irene Lundquist Svenonius
Stadsdirektör

Gunnar Björkman
Biträdande stadsdirektör

Carina Lundberg Uudelepp
Biträdande stadsdirektör

Bilaga 1	Nämndernas redovisning av prognos och avvikelser
Bilaga 2	Av nämnderna begärda och av stadsledningskontoret tillstyrkta/avstyrkta budgetjusteringar
Bilaga 3	Resultatbudget och investeringsplan samt sammanställning av nämndernas budgetavvikelser, nettokostnader och nettoutgifter
Bilaga 4	Förändring av indikatorer
Bilaga 5	Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholm stad
Bilaga 6	Utredning om översyn av resursfördelningsystemet för omsorg om personer med funktionsnedsättning

Sammanfattning

Stadsledningskontoret bedömer att samtliga tre inriktningsmål uppfylls under året. Av verksamhetsmålen bedömer stadsledningskontoret att 12 av 14 uppfylls under året. Verksamhetsmålen "Jobb istället för bidrag" och "Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen" bedöms uppfyllas delvis.

Helårsprognosen för 2009 års resultat visar efter tillstyrkta budgetjusteringar, exklusive disposition av eget kapital (it-utveckling, Söderortsvisionen och Järvalyftet) och exklusive realisationsvinster ett överskott på 71,3 miljoner kronor.

Nämnderna redovisar ett prognostiserat överskott jämfört med budget om 245,3 miljoner kronor för driftverksamheten inklusive kapitalkostnader samt efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar.

Periodens resultat uppgår till 1 214,3 miljoner kronor. I tertialrapport 2 2008 var resultatet 2 123,0 miljoner kronor. Att resultatet försämrats jämfört med föregående år förklaras av minskade realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar. Balanskravet är uppfyllt då periodens resultat enligt balanskravet uppgår till 1 098,1 miljoner kronor. Kommunkoncernens resultat de två första tertialen 2009 uppgick till 4 842,8 miljoner kronor, motsvarande resultat de två första tertialen 2008 var 6 977,9 miljoner kronor.

Stadens investeringsutgifter per den 31 augusti 2009 uppgår till 2 247,1 miljoner kronor netto. Prognosen för hela året är 4 166,4 miljoner kronor, vilket är 95,4 miljoner kronor lägre än budget.

Ärendets beredning

Ärendet innehåller stadens tertialrapport 2 med delårsbokslut per 31 augusti 2009. Stadsledningskontoret har analyserat samtliga nämnders tertialrapporter per den 31 augusti med delårsbokslut och helårsprognos i förhållande till budget 2009.

Förvaltningsberättelse

Viktiga beslut under perioden

Under perioden 1 januari till 31 augusti 2009 har bland annat följande beslut fattats av kommunfullmäktige, beskrivet i kronologisk ordning.

- Tomträttsavgälden sänks vid nya markanvisningar för flerbostadshus.
- Ersättningssystem och nivåer för "peng" inom dagverksamhet för äldre har införts samt att ett köhanteringssystem för dagverksamhet för äldre utvecklas.

- En ny samlad personalpolicy för Stockholms stad har antagits.
- Staden medfinansierar med 875 miljoner kronor i projektet väg E18 Hjulsta-Kista. Trafik- och renhållningsnämnden får genomföra investering om 202,5 miljoner kronor för överdäckning av lokalgata för väg E18 Hjulsta-Kista.
- Detaljplan för nya bostäder i Brovakten, område vid kv. Glädjen i stadsdelen Stadshagen, Dp 2005-08954-54, har antagits.
- Den 9 mars fastställdes en ny förskoleplan för Stockholm – ”En förskola i världsklass”.
- Beslut om ”Stimulans för Stockholm”, med tillhörande uppdrag åt berörda nämnder och bolag samt budgetjusteringar för stadens bolag.
- Exploateringsnämnden medgavs rätt att fortsätta utredningsarbetet upp till 130,0 miljoner kronor för exploatering i Norra Stationsområdet.
- Policy för att förebygga och tidigt upptäcka och behandla missbruk och beroende har beslutats.
- Förslaget till Vision Järva 2030 antogs.
- Strategisk plan för barn- och ungdomskultur i Stockholm 2009-2012 godkändes.
- Exploateringsnämnden medgavs rätt att fortsätta utredningsarbetet för planering och förprojektering av Slussen.
- Inriktningen för fortsatt arbete med Spårväg City godkändes.
- Detaljplaner antogs för Tvärbana Norr från Alvik till Solna med en tunnel under Traneberg, spår i stadsdelarna Traneberg, Ulvsunda, Ulvsunda Industriområde och Mariehäll samt för kvarteret Sädesärlan 6 m.m. och Nobelparken m.m. i stadsdelen Östermalm.
- Kyrkogårdsnämnden medgavs rätt att genomföra modernisering av krematorium på Skogskyrkogården, omfattande investeringsutgifter om 129,2 miljoner kronor.
- Beslut om att från och med 1 september används lagen om valfrihetssystem för upphandling av privata alternativ inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden har fattats.
- Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik och Stockholms läns landsting om genomförande av Solnagrenen av Tvärbana Norr godkändes.
- Kommunfullmäktige beslutade den 7 september att ansvaret för den gemensamma växelfunktionen för stadens nämnder och bolag överförs successivt till servicenämnden under perioden 1 maj 2009 till den 31 december 2010. Servicenämnden ges i uppdrag att lägga ut den gemensamma växelfunktionen på extern entreprenad genom avrop på stadens befintliga avtal för telefoni.

Periodens resultat för kommunkoncernen

Kommunkoncernens resultat de två första tertialen 2009 uppgick till 4 842,8 miljoner kronor, motsvarande resultat de två första tertialen 2008 var 6 977,9 miljoner kronor. Helåret 2008 uppgick kommunkoncernens resultat till 5 855,8 miljoner kronor. Periodresultatet 2009 består, liksom resultatet för 2008, till största delen av realisationsvinster till följd av fastighetsförsäljningar. De realisationsvinster som ingår i resultatet för tertialrapport 2 2009 är något lägre, vilket förklaras av att andelen bestånds-försäljningar som genomfördes vid samma period 2008 var högre.

Periodens resultat för staden

Periodens resultat uppgår till 1 214,3 miljoner kronor. I tertialrapport 2 2008 var resultatet 2 123,0 miljoner kronor. Att resultatet försämrats jämfört med föregående år förklaras i huvudsak av minskade realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar.

Avstämning mot balanskravet

En avstämning mot balanskravet ska göras mot kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8 kap 4§). Resultaträkningen utgör utgångspunkt för avstämning. Enligt huvudprincipen i förarbetena ska inte realisationsvinster inräknas i intäkterna då avstämning mot balanskravet görs. Undantag från denna regel kan endast göras om det står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning, exempelvis om försäljningen är ett led i en omstrukturering. Realisationsförluster ska enligt huvudprincipen inräknas i kostnaderna då avstämning mot balanskravet görs.

Balanskravsutredning

I stadens avstämning mot balanskravet undantas realisationsvinster för exploateringsfastigheter redovisade som omsättningstillgångar enligt gällande rekommendationer. Försäljningsintäkter avseende omsättningstillgångar betraktas som övriga intäkter och inte realisationsvinster varför dessa räknas in i intäkterna vid framräknade av balanskravet.

De medel som disponerats av eget kapital utgör synnerliga skäl enligt balanskravet och är att anse som jämförelsestörande kostnader. Dessa kostnader har inte räknats med i resultatet enligt balanskravet då utgifterna inte kan hänföras till perioden.

	<i>mnkr</i>
Periodens resultat	1 214,3
Avgår: jämförelsestörande intäkter	-373,4
Tillägg: försäljningsintäkter avseende exploateringsfastigheter	132,7
Avgår: jämförelsestörande kostnader exkl. realisationsförluster	124,4
Periodens resultat enligt balanskravet	1 098,1

Pensioner

Kostnader för pensioner i resultaträkningen uppgick till 1 158,1 miljoner kronor (tertiärrapport 2 2008; 1 229,2). I balansräkningen redovisas pensionsavsättningar med totalt 2 736,9 miljoner kronor inklusive särskild löneskatt (2 773,9). Ansvarsförbindelsen för pensionsskuld intjänad till och med 1997 uppgår till 12 436,2 miljoner kronor, en ökning med 145,3 miljoner kronor under årets två första tertiäl. Den upplupna pensionsavgiften och upplupen löneskatt redovisas som en kortfristig skuld och uppgår sammanlagt till 475,7 miljoner kronor. Pensionsavsättningarna säkras i stadens tillgångar.

Stadens investeringsverksamhet

Prognosen för 2009 upptar 4 166,4 miljoner kronor i nettoinvesteringsutgifter för stadens nämnder, inklusive centralt redovisade investeringsmedel, vilket är 95,4 miljoner kronor lägre än budget.

Medarbetare

Redovisning av stadens sjukfrånvaro görs i förvaltningsberättelsen enligt de lagstadgade kraven på sjukfrånvaroredovisning. Denna redovisning utgår delvis från en annan beräkningsgrund än stadens interna mätmetod. Stadens metod ställer sjukfrånvaron i relation till avtalad arbetstid. Den lagstadgade redovisningen ställer sjukfrånvaron i relation till faktiskt arbetad tid, vilket innebär att frånvaro utan lön till exempel föräldraledighet och tjänstledighet inte ingår. Att frånvaro utan lön exkluderas gör att ordinarie arbetstid blir lägre än den arbetstid som staden räknar med. Följden blir att sjukfrånvaron enligt den lagstadgade redovisningen blir högre än stadens sjukfrånvaroindikator.

Sjukfrånvaro enligt lagstadgat krav på redovisning

Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %	Januari till och med augusti 2009
Alla	7,2
Kvinnor	8,0
Män	4,6
-29	4,2
30-49	6,8
50-	8,2

Andel av total sjukfrånvaro som varat 60 dagar eller mer var 66 procent.

<i>Indikatoruppföljning</i>	<i>Kf-mål</i>	<i>Utfall</i>	<i>Kommentar</i>
Sjukfrånvaro (alla nämnder) jan-jun	6,5 %	7,0	Prognos helår 6,6 – 6,8 %

God ekonomisk hushållning och finansiella mål

En ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning av ekonomi och verksamhet är nödvändiga förutsättningar för att staden ska kunna leva upp till kravet på en god ekonomisk hushållning. Det måste finnas en balans mellan tydliga och mätbara finansiella mål och verksamhetsmål i styrningen. De finansiella målen uttrycker att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Kommunfullmäktige har i budget 2009 fastställt finansiella mål och verksamhetsmål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

De långsiktiga finansiella målen för en god ekonomisk hushållning är följande:

Periodens ekonomiska resultat är det mål som tydligast sammanfattar det ekonomiska läget. Målet är att stadens ekonomiska resultat enligt balanskravet för 2009 ska uppgå till 0,1 miljoner kronor. På längre sikt bör staden överväga ett större överskott för att säkra god ekonomisk hushållning.

Resultat enligt balanskravet per den 31 augusti 2009 uppgår till 1 098,1 miljoner kronor. Målet är därmed uppfyllt.

Måttet stadens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter mäter hur stor del av löpande nettokostnader som finansieras med skatteintäkter. Om nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkter överstiger 100 procent, kan staden tvingas använda det egna kapitalet till den löpande driftverksamheten. På kort sikt kan finansie-

ringen ske med ändliga resurser, det vill säga stadens positiva finansnetto och utdelning från koncernen.

Målet för 2009 är att nettokostnaderna inte ska överstiga skatteintäkterna inklusive finansiellt resultat och utdelning. För perioden utgör verksamhetens nettokostnader 95,3 procent av skatteintäkter inklusive finansiellt resultat och utdelning. Målet är därmed uppfyllt.

Soliditeten definieras som det egna kapitalet i relation till tillgångarna. Om soliditeten är hög, har tillgångarna i hög grad finansierats av egna medel och graden av lånefinansiering är låg. Målet redovisas inklusive och exklusive stadens pensionsåtaganden. Det långsiktigt hållbara målet är att stadens soliditet ska öka jämfört med bokslutet för 2008.

I bokslutet för 2008 uppgick soliditeten till 54,1 procent exklusive pensionsåtaganden och 40,3 procent inklusive pensionsåtaganden. Soliditeten per den 31 augusti uppgår till 54,2 procent exklusive pensionsåtaganden och 40,5 procent pensionsåtaganden. Målet är därmed uppfyllt.

Stadens investeringar medför årliga drift- och kapitalkostnader, som i flera fall överstiger beräknade intäkter från investeringarna. Sådana projekt motiveras utifrån andra än ekonomiska skäl och belastar stadens löpande ekonomi. Investeringsvolymer måste anpassas efter stadens finansiella resurser, annars kommer utrymmer för befintlig verksamhet och andra behov att begränsas.

Stadens långsiktiga mål bör vara att kapitalkostnadernas andel av stadens netto-driftkostnader (inklusive kapitalkostnader) inte överstiger 7,0 procent. För 2009 ska andelen inte överstiga 7,2 procent, beroende på många pågående och beslutade projekt. För perioden uppgår andelen till 7,4 procent. Enligt nämndernas prognos på helår uppgår andelen till 6,9 procent. För perioden är målet inte uppfyllt, men beräknat på helår bedöms målet uppfyllas.

En god budgetföljsamhet är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar i budgeten.

För nämnderna görs uppföljningen för driftbudgeten inklusive kapitalkostnader resultatensheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar (budgetjusteringar och resultatöverföringar). Målet för budgetföljsamheten är att den efter och före tekniska justeringar ska vara 100 procent. Målet är uppfyllt efter tekniska

justeringar (99,3 procent) men delvis uppfyllt före tekniska justeringar (101,0 procent).

Prognossäkerheten beskriver förmågan att bedöma avvikelser under och att vidta åtgärder för att hålla given budget. Prognossäkerheten mäts som avvikelser mellan årets prognoser och utfall, inklusive kapitalkostnader, resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar.

Målet är att prognossäkerheten i tertialrapport 1 respektive tertialrapport 2 jämfört med utfallet ska vara max +/- 1 procent. Detta mål utvärderas först i samband med årsredovisningen.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområden

Kommunfullmäktige har i budget 2009 beslutat om tre inriktningsmål. De tre inriktningsmålen utgör ramen för stadens styrning av verksamheterna. Uppfyllelsegraden av inriktningsmålen är en förutsättning för att god ekonomisk hushållning uppnås i staden. Utifrån indikatorernas utfall och prognos har en samlad bedömning av kommunfullmäktiges verksamhetsmål gjorts.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen baseras på att sex av de sju underliggande verksamhetsmålen prognostiseras att uppnås. Enligt Vision 2030 beräknas Stockholms stad ha närmare en miljon invånare 2030. Stockholm fortsätter att växa och har under perioden passerat 800 000 invånare. De mål som bedöms att uppnås är, "Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad", "En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas", "Bostadsbyggnadstakten ska vara hög", "Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv", "Framkomligheten i regionen ska öka" och "Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad". "Jobb istället för bidrag" bedöms uppnås delvis. Detta beror främst på att antalet bidragstagare ökar på grund av konjunkturförsämring. Arbete pågår för att uppnå målet.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen baseras på att tre av de fyra underliggande verksamhetsmålen prognostiseras att uppnås. De mål som bedöms att uppnås är "Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald", "Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö" och "Staden ska vara en attraktiv

arbetsgivare”. Målet ”Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen” bedöms uppnås delvis. Att verksamhetsmålet endast bedöms uppnås delvis grundas bland annat på att kommunfullmäktiges mål för antalet omsorgslägenheter, andelen genomförandeplaner inom socialpsykiatri, andelen grundutbildade familjehem, andelen barn och unga samt vuxna i öppenvård inte prognostiseras uppnås under året. Stadsledningskontoret uppmanar nämnder med avvikelser att vidta åtgärder för att nå årsmålen.

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen baseras på att alla tre underliggande verksamhetsmål prognostiseras att uppnås.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheten

Staden ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

Staden ska locka såväl företag som besökare till Stockholm genom att satsa på besöksnäringen och stärka sin position som evenemangsstad. Staden ska vara en professionell och effektiv part för näringslivet. Detta nås genom att staden ska skapa enkla, raka rutiner för ansökningar om bygglov och olika tillstånd. Lokaler för småföretagande i bostadsområden ska planeras in vid nybyggnation. Staden ska underlätta för småföretagare att delta i stadens olika upphandlingar. Stockholms stad ska skapa förutsättningar för fler företag genom att konkurrensutsätta sådan verksamhet som inte är myndighetsutövning. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås under året.

Stockholm Business Alliance är ett samarbete mellan 47 kommuner i Stockholm-Mälardalsregionen som syftar till att förbättra företagsklimatet och locka företags-etableringar till regionen. Inom ramen för Stockholm Business Alliance görs årligen en studie över företagares uppfattningar om kommunernas service i rollen som myndighetsutövare. Företagarna är även i årets undersökning i huvudsak nöjda med Stockholms stads service och gav ett "Nöjd-Kund-Indexet" (NKI) om 64 på en 100-gradig skala. Det är en ökning med en enhet sedan den förra mätningen 2008 och är ett klart godkänt betyg enligt SCB:s modell för mätning av kundnöjdhet men kommunfullmäktiges mål om ett NKI på 70 uppfylls inte. Stockholms företagare är mest nöjda med brandtillsynen som fick NKI 73, följt av serveringstillstånd med NKI 68 och miljötillsyn NKI 65. Lägst NKI fick markupplåtelser och bygglov med NKI 65 respektive 59. Båda har emellertid höjt sina respektive NKI med en enhet sedan förra mätningen.

Av tidningen Fokus rankas Stockholm under 2009 som den bästa kommunen för nya företag och som den tionde bästa kommunen att bo i.

Ett Nystartskontor och Servicekontor startades under våren i Skärholmen. Syftet är, att tillsammans med Arbetsförmedlingen, Stockholm Business Region AB och Sättra-Segeltorp företagsgrupp, underlätta för blivande och nyetablerade företagare att få information på enklast möjliga sätt. Nystartskontoret har haft besök av 128 personer under tiden 1 april till 18 augusti. Ett samarbete har inletts med näringslivet i Farsta vid starten av utbildning för unga företagare på Farsta gymnasium.

Stockholm Business Region AB svarade för en rad arrangemang under årets Al-medalsvecka. Syftet var att sprida kunskap om regionen under varumärket Stockholm – The Capital of Scandinavia, sprida kunskap om Stockholm Business Alliance-samarbetet och lyfta fram regionens styrkor. Cirka 600 politiker, företagare, opinionsbildare och journalister besökte totalt 14 seminarier och två nätverksmingel.

Stockholmsmötet arrangerades för sjätte året i rad där cirka 300 politiker, akademiker och företagare träffades i syfte att lära och diskutera framtidsfrågor. Temat för året var regionens kompetensförsörjning. I samband med Volvo Ocean Race arrangerades det internationella evenemangsseminariet Event Stockholm Network där 270 evenemangsarrangörer deltog.

Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges årsmål för indikatorn andel upphandlad verksamhet i konkurrens kommer att nås. Östermalms stadsdelsnämnd anger att de endast delvis kommer att nå målet då några upphandlingar senarelagts. Kungsholmens stadsdelsnämnds återtagande av verksamheterna vid vård- och omsorgsboendet Serafen och servicehuset Pilträdet leder till att nämnden inte når sitt mål.

Skärholmens stadsdelsnämnd och kyrkogårdsnämnden anger båda bristande måluppfyllelse på grund av att genomförda upphandlingar inte får genomslag förrän i slutet av året. Nämndernas redovisning visar på vikten av framförhållning i planering och prognosarbete. Stadsledningskontoret förutsätter att nämnderna beaktar detta i samband med planeringen inför 2010 då det nu är för sent att påbörja nya upphandlingar som påverkar årets resultat. Kontoret noterar att Skärholmens stadsdelsnämnd höjer ambitionerna genom att se över vilka ytterligare verksamheter som kan upphandlas.

Då stadens policy för konkurrens och valfrihet nu har varit densamma i tre år bör alla nämnder ha genomlyst sina verksamheter och planerat upphandlingar omfattande alla verksamheter i egen regi som inte är myndighetsutövning eller strategisk ledningsfunktion.

Jobb i stället för bidrag

Den samlade social- och välfärdspolitiken i Stockholm ska tydligt präglas av arbetslinjen. Alla som kan arbeta och försörja sig själva måste på alla vis komma bort från bidragsberoendet. Sammantaget bedömer stadsledningskontoret att verksamhetsmålet delvis kommer att uppnås under året.

Under hösten 2008 började konjunkturen att försämrans, vilket också fått effekt på antalet personer med ekonomiskt bistånd. Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen ligger för närvarande på 2,4 procent, vilket är lägre än kommunfullmäktiges mål på 3,5 procent. Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd ligger på 5 procent, vilket också är lägre än kommunfullmäktiges mål. Andel personer som är beroende av ekonomiskt bistånd under lång tid i förhållande till alla beroende av ekonomiskt bistånd, ligger dock på 62,8 procent vilket är högre än kommunfullmäktiges mål på 62 procent. Trots att utfallet för två av indikatorerna är högre än kommunfullmäktiges mål bedömer stadsledningskontoret att målet endast delvis uppnås eftersom konjunkturen förväntas försämrans ytterligare. Detta innebär att antalet personer beroende av ekonomiskt bistånd beräknas att öka. Staden arbetar mycket aktivt med dessa grupper, bland annat genom Jobbtorgens insatser. Konjunkturläget innebär att antalet inskrivna ökar på Jobbtorg Stockholm. Totalt har antalet aspiranter ökat med 10 procent jämfört med december månad 2008. Trots den ökande konkurrensen på arbetsmarknaden nådde jobbtorgen det bästa resultatet hittills under tertial två. Jobbtorg Stockholm nådde även det bästa resultatet en enskild månad under augusti 2009, både i antal avslutade (554 personer) och i andel av inskrivna på Jobbtorg Stockholm. Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat under juli, augusti och september vilket indikerar att Jobbtorg Stockholm har betydelse för antalet hushåll med ekonomiskt bistånd.

Lågkonjunkturen har generellt sett särskilt påverkat ungdomarnas möjligheter att få och behålla ett arbete. Jobbtorg Stockholm har drygt 900 arbetslösa ungdomar inskrivna och närmare 300 av dessa har varit inskrivna i sex månader eller längre, vilket är en lång tid för ungdomar. Detta trots att ungdomar efter tre månaders arbetslöshet har rätt till arbetsförmedlingens insatser inom jobb- och utvecklingsgarantin för unga. Såväl jobbtorg som stadsdelnämnder rapporterar om ökande svårigheter för ungdomsgruppen. Det finns också skäl att anta att gruppen kommer att öka med tanke på att ungdomsarbetslösheten ökar oroväckande i hela landet. Mot bakgrund av detta finns anledning att genomföra extraordinära insatser för ungdomsgruppen. Eftersom antalet aspiranter ökat markant och då framförallt bland målgruppen ungdomar, tillförs socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden 11,7 miljoner kronor för ytterligare insatser. Inriktningen bör vara metod- och verksamhetsutveckling för ungdomar inom Jobbtorg Stockholm - utöver förstärkning av den ordinarie verksamhet som redan bedrivs.

Sveriges Kommuner och Landsting har genomfört en uppföljning av ekonomiskt bistånd och introduktionsersättning för andra kvartalet 2009 jämfört med utfallet

andra kvartalet 2008. I denna uppföljning kan konstateras att Stockholms stads kostnader för ekonomiskt bistånd inklusive introduktionsersättning endast gått upp med 3 procent. Detta kan jämföras med hela riket där motsvarande utfall är 16 procent och för länet var ökningen 9 procent. I Göteborgs stad har kostnaderna ökat med 19 och i Malmö stad med 16 procent. Detta innebär att Stockholms utfall är positivt jämfört med de andra kommunerna. Detta beror dels på en eftersläpning av konjunkturen i Stockholm men även på att staden tillämpar arbetslinjen konsekvent, vilket ger positivt utfall. Stockholm har i relation till andra kommuner även delvis en annan konjunkturcykel till följd av stadens näringslivsstruktur. Den procentuella ökningen av biståndsmottagare var störst i åldrarna 20-29 år. Nära hälften av de vuxna biståndsmottagarna är arbetslösa.

Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion, exklusive de som flyttat till annan kommun var 56 procent i tertialrapport 1 för hela staden, men har minskat till 52 procent till tertialrapport 2. Detta kan jämföras med kommunfullmäktiges mål om 50 procent.

Utfallet för andel aspiranter som har avslutats, exklusive återremitterade, tolv månader efter inskrivning på Jobbtorg Stockholm är 55 procent. Nämndens mål för andel aspiranter som har avslutats, exklusive återremitterade, tre månader efter inskrivning på Jobbtorg för lågt satt. Nämnden har endast angett 31 procent medan kommunfullmäktige har ett mål om 40 procent. Redan i samband med tertialrapport 1 uppmanades socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden att revidera målet vilket nämnden inte gjort. I samband med tertialrapport 1 föreslogs att målsättningen för andel aspiranter som är självförsörjande tre månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm fastställs till 80 procent. Utfallet var 76,2 procent. Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha har minskat jämfört med tertialrapport 1 från 1 161 stycken till 1 115 trots att även bolagen ska ta fram praktikplatser. Utfallet ska relateras till målvärdet om 1 400 praktikplatser. Inom bolagen redovisades i samband med tertialrapport 1 totalt 42 praktikplatser vilket minskat till endast 25 platser i tertialrapport 2. Stadsledningskontoret anser att ambitionsnivån inom bolagen är alldeles för låg. Stadens bolag anmodas åter igen att fastställa årsmål samt vidta åtgärder så att målet om antal praktikplatser uppnås.

Indikatoruppföljning	Kf-mål	Utfall	Kommentar
Andel aspiranter som har avslutats exklusive återremitterade, tolv månader efter inskrivning på Jobbtorg Stockholm	55 %	55 %	Målvärdet fastställs i bilaga 4
Andel aspiranter som har avslutats exklusive återremitterade, tre månader efter inskrivning på Jobbtorg	40 %	31 %	
Andel aspiranter som är självförsörjande tre månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm	80 %	76,2 %	
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,5 %	2,4 %	
Andel personer i procent som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna bidragstagare	62 %	62,8 %	
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder)	1 400 st	1 115 st	
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	6 %	5,0 %	
Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun	50 %	52 %	

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

Staden ska arbeta med de globala miljöutmaningarna ur ett lokalt perspektiv. Under perioden för innevarande miljöprogram prioriterar kommunfullmäktige klimatfrågan. Staden arbetar för att minska verksamheternas klimatpåverkan såväl genom att påverka invånare som företag att minska sin miljöbelastning. Målet ”En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas” kommer att uppnås under året.

Utifrån kommunfullmäktiges prioritering prognostiseras hel måluppfyllelse för de mest relevanta indikatorerna 2009. Indikatorerna för energianvändning, elanvändning, reduktionen av växthusgaser, antal tankställen med förnybart bränsle och systematiskt arbete med transporter bedöms uppnås.

Regeringen har aviserat att kommunerna kommer att få ökad rådighet i frågan om att begränsa användningen av dubbdäck inför kommande vintersäsong. Stadsledningskontoret bedömer därför att utvecklingen av indikatorn för miljö kvalitetsnormen för partiklar kommer att vända i positiv riktning 2010. I sammanhanget är det särskilt viktigt att stadens egen dubbdäcksanvändning minimeras. Kungsholmens stadsdelsnämnd och Stadsbyggnadsnämnden uppmanas vidta aktiviteter för att säkerställa att egna fordon kör dubbefritt.

Stadens ambitiösa arbete för att öka andelen miljöbilar fortsätter och nämnderna rapporterar att årsmålet om 90 procent miljöbilar nästan är uppnått. Stadsledningskontoret konstaterar att målet om 100 procent miljöbilar oundgängligen ska vara uppfyllt vid 2010 års utgång. Kulturnämnden, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Hägersten- Liljeholmen, Spånga- Tensta, Rinkeby- Kista, Hässelby- Vällingby når inte kommunfullmäktiges mål och måste vidta aktiviteter för att säkerställa måluppfyllelsen. Staden redovisar ett förhållandevis lågt utfall för indikatorn förnyelsebart drivmedel. Nämnderna uppmanas att vidta åtgärder för att förbättra utfallet och säkra rutinerna för uppföljning.

Stadsledningskontoret noterar särskilt den positiva utvecklingen kring miljöeffektiv avfallshantering. Både utsortering av papper och förpackningar samt utsortering av matavfall för biologisk behandling bedöms uppnås helt. Andelen inköpta ekologiska livsmedel ligger för närvarande på 12 procent, vilket överensstämmer med kommunfullmäktiges mål. För att säkerställa att andelen ekologiska livsmedel når 15 procent måste utbildningsnämnden, samt stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta och Enskede-Årsta-Vantör vidta åtgärder inför 2010. Stadsdelsnämnderna Älvsjö, Rinkeby-Kista, Hässelby-Vällingby och Hägersten-Liljeholmen är särskilt framgångsrika i omställningen till ekologiska livsmedel och rapporterar en andel på 20 procent eller mer.

Indikatoruppföljning	Kf-mål	Utfall	Kommentar
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder)	85 %	55 %	
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel (alla nämnder)	Öka	12 %	
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder)	90 %	83,7 %	

Bostadsbyggnadstakten ska vara hög

En växande stad ställer ökade krav på fler bostäder. Under mandatperioden planerar staden för 15 000 nya bostäder. En viktig åtgärd för att öka bostadsbyggandet är att påskynda arbetet med att ta fram detaljplaner. Tiden från start-PM till antagen detaljplan ska på sikt halveras jämfört med 2006. Staden kan bidra till sänkta boendekostnader genom att tillåta bebyggelse på mark som inte är förenad med höga grundkostnader. Stadsledningskontoret bedömer att målet om en hög bostadsbyggnadstakt kommer att nås under 2009. Från oktober 2006 till och med augusti 2009 har cirka 13 400 bostäder påbörjats och 13 600 färdigställts i nyproduktion. Under samma period har cirka 9 900 nya bostäder markanvisats. Stadsbyggnadsnämnden uppger att planberedskapen är fortsatt hög.

Antal	Utfall 2008-01-01 - 2008-08-31	Utfall 2009-01-01 - 2009-08-31	Mål 2009	Prognos 2009	Utfall okt 2006 - aug 2009
Bostäder, påbörjade (exklusive ombyggnader)	2 052	1 468	3 750	3 750	13 370
Bostäder, färdigställda (exklusive ombyggnader)	2 696	3 136	3 750	3 750	13 607

Antalet färdigställda bostäder i nyproduktion under årets två första tertial är något fler jämfört med samma period föregående år. Antalet påbörjade bostäder är dock väsentligt färre vilket förklaras av nedgången i konjunkturen. Stadsbyggnadsnämnden har noterat att byggherrar delvis haft svårt att realisera nyproduktionsprojekt. Trots nedgången i konjunkturen och svårigheten att bedöma det framtida

bostadsbyggandet prognostiserar både stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden att målet om 3 750 påbörjade bostäder under 2009 kommer att nås.

Såväl exploateringsnämnden som stadsbyggnadsnämnden bedömer att de av kommunfullmäktige beslutade stimulansåtgärderna för framför allt investeringar i bostäder, där bland annat nyproduktion av hyresrätter underlättas, kommer att förbättra förutsättningarna att fortsätta att upprätthålla en hög och jämn takt i bostadsbyggandet. Under årets två första tertial har sammanlagt 2 625 nya bostäder markanvisats. Av dessa utgör cirka 40 procent hyresrätter och 60 procent bostadsrätter. Av de cirka 1 500 påbörjade bostäderna i nyproduktion 2009 utgörs 60 procent av hyresrätter. För att möjliggöra den planerade tidigareläggningen av nyproduktionsprojekt inom stadens bostadsbolag poängterar stadsledningskontoret att exploateringsnämndens och stadsbyggnadsnämndens arbete med markanvisningar och detaljplaner ska möta behoven hos stadens bostadsbolag.

En viktig åtgärd för en fortsatt hög bostadsproduktion är arbetet med att effektivisera planprocessen. Stadsledningskontoret kan konstatera att stadsbyggnadsnämndens arbete med att korta tiden från start-Pm till beslutad detaljplan inte är tillfredsställande. Utfallet för indikatorerna för enkelt respektive normalt förfarande överstiger årsmålen väsentligt. Nämnden uppger att byggherrar utarbetar underlag i ett lugnare tempo och att det därmed är svårt att effektivisera planprocessen i önskvärd takt. Stadsbyggnadsnämnden prognostiserar visserligen ett bättre resultat för helåret, men stadsbyggnadsnämnden bör omedelbart vidta åtgärder för att effektivisera handläggningstiderna.

Stadsledningskontoret kan vidare konstatera att stadsbyggnadsnämnden inte fullföljt uppmaningen från tertialrapport 1 att revidera årsmålen för indikatorerna genomsnittlig tid från planbeställning till beslutad detaljplan för enkelt respektive normalt förfarande. Stadsbyggnadsnämnden uppmanas återigen att revidera årsmålet och vidta omedelbara åtgärder för att effektivisera planprocessen.

Indikatoruppföljning	Kf-mål	Utfall	Kommentar
Antal färdigställda bostäder	3 750 st	3 446 st	Utfallet är inklusive ombyggnader
Antal färdigställda bostäder (varav i city)	250 st	15 st	
Antal markanvisade lägenheter	2 500 st	2 625 st	
Antal påbörjade bostäder, exkl. ombyggnader	3 750 st	1 468 st	
Antal påbörjade bostäder, exkl. ombyggnader (varav i city)	250 st	0 st	
Genomsnittlig tid från start-PM till beslutad detaljplan, enkelt planförfarande (månader)	8 mån	15 mån	
Genomsnittlig tid från start-PM till beslutad detaljplan, normalt planförfarande (månader)	15 mån	26 mån	
Genomsnittlig tid från planbeställning till beslutad detaljplan, enkelt planförfarande (månader)	tas fram 2009	-	Stadsbyggnadsnämnden redovisar inget utfall eftersom mätmetod ska utarbetas under 2009.
Genomsnittlig tid från planbeställning till beslutad detaljplan, normalt planförfarande (månader)	tas fram 2009	-	Stadsbyggnadsnämnden redovisar inget utfall eftersom mätmetod ska utarbetas under 2009.

Framkomligheten i regionen ska öka

Staden ska vara drivande i processen för att öka framkomligheten i regionen och i samarbete med andra aktörer verka för en utbyggd väg- och kollektivtrafik i regionen. Stockholm ska vara en sammanhållen och levande stad. Arbetet med att koppla samman ytterstadens stadsdelar med varandra och omgivande kommuner ska intensifieras. Satsningar på nya tvärförbindelser med spårväg kombinerar en förbättrad framkomlighet och regional integration med miljöhänsyn. Genom Förbifart Stockholm kommer framkomligheten på sikt att öka. Stadsledningskontoret bedömer att målet kommer att uppnås under året.

Kontorets bedömning grundar sig på den planering och mängd av åtgärder som pågår i staden för att långsiktigt öka framkomligheten i regionen. Större nybyggnadsprojekt och underhållsåtgärder som syftar till att förbättra framkomligheten på sikt kan under tiden för genomförandet försämra framkomligheten, till exempel

byggandet av Norra Länken och renovering av Nordsydaxeln. Trafik- och renhållningsnämnden bedömer, utifrån nämndens mål om oförändrad framkomlighet under året jämfört med föregående år, att kommunfullmäktiges mål om att framkomligheten i regionen ska öka kommer att uppnås.

Stora insatser görs för att minimera olägenheterna för trafikanterna i samband med ny- och ombyggnadsprojekt i staden genom till exempel förbättrad granskning av trafikordningsplaner, informationsinsatser och kapacitetsanalyser i samband med trafikomläggningar. Arbetet med att öka framkomligheten med hjälp av olika trimningsåtgärder, det vill säga mindre åtgärder inom befintligt vägområde, finansierade av trängselskattemedel fortgår. Under året genomförs en rad åtgärder till exempel signalförbättringar på bland annat Örbyleden, ombyggnad av trafiksignal vid Gullmarsplan och införande av system för prioritering av bussar, längs stombusslinjerna 176 och 177.

Staden, genom i huvudsak trafik- och renhållningsnämnden, medverkar aktivt i planering och genomförande av infrastrukturprojekt, bland annat Norra Länken, Citybanan, E18, Slussen, Förbifart Stockholm, Tvärspårväg City och tvärbanans förlängning i nära samarbete med i första hand Vägverket, Banverket och SL. Trafik- och renhållningsnämnden godkände den 24 september genomförandeavtal för Spårväg City, etapp ett, vilket innebär att SL upprustar den befintliga Djurgårdslinjen och förlänger spåren från Norrmalmstorg till Sergels Torg. Denna del beräknas tas i drift i augusti 2010. Spårväg City byggs i tre etapper och kommer när den är färdigbyggd att utgöra en förbindelse mellan Norra Djurgårdsstaden och Västra Kungsholmen.

Efter riksdagens beslut i december 2008 om satsningar på infrastruktur 2010-2021 har varje län prioriterat hur de medel som finns tillgängliga ska användas. Regeringen beräknas fatta slutligt beslut om satsningarna i början av 2010. Trafik- och renhållningsnämnden har haft en aktiv roll i det arbete som har letts av länsstyrelsen i Stockholm, bland annat genom Trafikberedningen. Under året har arbetet framförallt inriktats på att ta fram beslutsunderlag och analyser till det slutliga prioriteringsförslaget från länet.

Under året har trafik- och renhållningsnämnden prioriterat arbetet med trafikfarliga och hindrande fordonsuppställningar bland annat genom upplysning till trafikanterna och förbättrad övervakning längs stombusslinjer. Uppföljningen av andelen rätt parkerade fordon, som genomfördes i april/maj, visar att både de trafikfarliga och de hindrande fordonsuppställningarna har minskat jämfört med motsvarande period föregående år.

Trafik- och renhållningsnämnden bedömer att nämndens mål om ett nettotillskott om 50 nya parkeringsplatser under året kommer att uppnås.

Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

Kultur- och idrottslivet är viktiga faktorer för stadens attraktivitet och för folkhälsan. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås under året.

Samtliga nämnder som gjort en bedömning av kommunfullmäktiges mål om ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv bedömer att målet uppnås under året.

En medborgarundersökning har genomförts under 2009. I undersökningen ingick frågor om stockholmarnas upplevelse av stadens kultur- och idrottsliv. Enkätsvaren utgör underlag för målvärden för kommunfullmäktiges indikatorer och de föreslagna målvärdena överensstämmer med utfallet i undersökningen. För indikatorn ”Stockholmarnas upplevelse av Stockholms kulturliv” föreslår stadsledningskontoret att målvärdet fastställs till 89 procent. För indikatorn ”Stockholmarnas upplevelse av Stockholms idrottsliv” föreslår stadsledningskontoret att målvärdet fastställs till 78 procent.

Nyttjandegraden av stadens idrottsanläggningar de två första tertialen är lägre än årsmålet. Idrottsnämnden bedömer dock att målet kommer att uppnås eftersom nyttjandegraden är högre under hösten. Antalet besök i stadens sim- och idrottshallar prognostiseras öka och kommunfullmäktiges mål bedöms uppnås. Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att idrottsnämnden fortsätter att arbeta för att säkerställa att kommunfullmäktiges mål uppfylls.

Stadens invånare och besökare har tillgång till ett stort antal sim- och idrottshallar och goda möjligheter att bland utbudet av idrotts- och motionsaktiviteter finna något som passar, vare sig det handlar om simning, löpträning, lagsporter eller annat. Även den som har en funktionsnedsättning har goda möjligheter att ta del av olika aktiviteter och fortlöpande pågår ett arbete för att ytterligare förbättra tillgängligheten.

Arbetet med att modernisera biblioteksstrukturen fortgår. T-banebiblioteket Sture i station Östermalmstorg vänder sig både till Stockholmare på språng och till den

som vill söka en stunds avkoppling mitt i vimlet. Fokus ligger på läsinspiration och litteratur.

Arbetet med att öka tillgängligheten till arkivinformationen fortsätter, där arkivens användare och informationens användbarhet står i centrum. Stadsarkivet bedömer att målet för indikatorn ”Antalet stockholmare som får efterfrågad information skyndsamt och korrekt” kommer att uppnås. Stadsledningskontoret delar stadsarkivets uppfattning.

Stadsdelsnämnderna erbjuder lokala kultur- och idrottsaktiviteter i samverkan med föreningar och frivilligorganisationer. Det varierade utbudet av aktiviteter har bidragit till ökat samarbete mellan olika intressen, generationer och etniska grupper. Speciellt riktade aktiviteter under skolloven har genomförts, då satsningar gjorts för att nå barn och ungdomar med kreativ och innehållsrik fritidsverksamhet.

Indikatoruppföljning	Kf-mål	Utfall	Kommentar
Antal besök i sim- och idrottshallar (avgiftsfinansierad verksamhet)	3 301 000 st	2 200 000 st	Utfallet för de två första tertialen är 2 200 000 och prognos på helår är att Kf-årsmål på 3 301 000 kommer att uppfyllas helt
Nyttjandegrad av stadens idrottsanläggningar (ej fullstora hallar)	61 %	50,5 %	
Nyttjandegrad av stadens idrottsanläggningar (fullstora hallar)	83 %	69,8 %	
Stockholmarnas upplevelse av Stockholms idrottsliv	78 %	78 %	
Stockholmarnas upplevelse av Stockholms kulturliv	89 %	89 %	

Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

För att skapa ett renare och tryggare Stockholm är belysningsprogram, klottersanering och städning prioriterade åtgärder. Tryggheten i boendet och den egna hemmiljön ska värnas. Stadens städgaranti innebär att städning ska ske inom 24 timmar. De offentliga papperskorgarna ska tömmas inom 24 timmar efter anmälan. Klotter och annan skadegörelse ska konsekvent motarbetas och saneras på stadens fastigheter inom 24 timmar. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås under året.

Stadsledningskontoret bedömer att insatserna från stadens verksamheter för att nå målet om att Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad är omfattande och prognosen för måluppfyllelsen för de indikatorer som fastställts för området är hög. Av de nämnder som omfattas av målet och gjort en prognos har 22 nämnder prognostiserat att målet helt kommer att uppfyllas. Två nämnder, Östermalms stadsdelsnämnd och idrottsnämnden, prognostiserar att målet delvis kommer att uppfyllas.

En medborgarundersökning har genomförts under 2009. Undersökningen visar bland annat att 85 procent anser att Stockholm erbjuder en stadsmiljö som är fin att bo och leva i. Fullständigt utfall för indikatorerna som följs upp via medborgarundersökningen redovisas i verksamhetsberättelsen.

I undersökningen ingick frågor om stockholmarnas upplevelse av Stockholm som tillgänglig stad och upplevd trygghet. Tidigare har inget målvärde, för indikatorerna som mäter tillgänglighet och trygghet, fastställts varför enkätsvaren får utgöra underlag.

Stockholm ren och vacker

Upplevelsen av Stockholm som ren och snygg stad ska öka. Ambitionsnivån för renhållning och klottersanering är fortsatt hög och staden ska kraftsamla för att höja kvalitén på stadens parkmark och grönytor. Stockholm ska vara en vacker och blommande huvudstad. Trafik- och renhållningsnämndens ambitionshöjning vad gäller renhållning fortsätter och satsningen på att sysselsätta och utbilda Stockholmsvärdar har utökats. Ett samarbete med socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har under 2009 resulterat i att ytterligare 16 värdar har heltidsanställts för att patrullstäda gatorna i innerstaden.

Trafik- och renhållningsnämndens satsning för att komplettera och byta ut papperskorgar fortgår och volymen har ökats längs huvudstråken Norrmalm, Kungsholmen, Östermalm och i Vasastaden. För att stärka insatserna för en renare och vackrare stadsmiljö i ytterstaden har nämnden tagit ett initiativ till samtal med privata och kommunala bostadsbolag. Vidare kommer trafik- och renhållningsnämnden att inom ramen för Järvalyftet och Söderortsvisionen ansöka om medel för en långsiktig satsning för en renare och trivsammare ytterstad. Ett långsiktigt strategiskt arbete med att påverka attityder till nedskräpning fortgår. Som underlag har skräpmätningar genomförts på 600 platser i staden. Under perioden har projektet "Järva rent och snyggt" inom Spånga-Tensta stadsdelsnämnd fortsatt genom att föreningar i stadsdelsområdet ansvarar för städning och skötsel av områden. Utökad städning sker också inom vissa områden i Spånga.

Trafik- och renhållningsnämnden har rekryterat en stadsträdgårdsmästare som ska leda utvecklingen av stadens offentliga rum. Ett stort antal nämnder har ansvar och påverkan på stadsmiljöns utformning varför stadsträdgårdsmästarens arbete inriktas på att finna gemensamma lösningar och förhållningssätt när det gäller policyfrågor inom park- och stadsmiljöområdet. Bland annat är ett enhetligt blomsterprogram nu utformat för hela Stockholm.

Ambitionsnivån för stadens 24-timmarsgarantier är högt uppställd. Trafik- och renhållningsnämndens prognos för klotter och papperskorgar visar att dessa uppfylls delvis under året. Vid tertiäl 2 är graden av måluppfyllelsen 95 procent för dessa indikatorer, vilket är detsamma som helårsprognosen. Idrottsnämnden redovisar ett utfall för klottergarantin på 98 procent, vilket är en förbättring jämfört med utfallet i tertiälrapport 1. Prognosen för stadens städgaranti ligger på 80 procent att jämföra med målet om 100 procent. Trafik- och renhållningsnämnden uppmanas att vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

Stockholm en trygg stad

Inom staden pågår omfattande insatser för att skapa en ökad trygghet. Det brottsbekämpande och brottsförebyggande arbetet är av stor vikt. Som ett led i detta arbete har stadens brottsförebyggande program reviderats. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har det stadsövergripande ansvaret för stadens kvinnofridsarbete. Nämnden har under året bland annat ansökt hos länsstyrelsen om medel för att utveckla en stadsgemensam modell för samverkan i kvinnofridsfrågor.

För att skapa en tryggare miljö pågår kontinuerlig förbättring av belysningen utmed främst parkvägar. Arbetet utförs av trafik- och renhållningsnämnden i samråd med stadsdelsnämnder och polisen. Stadsdelsnämnderna arbetar aktivt med att öka tryggheten i stadsdelarna genom bland annat trygghetsvandringar. Inom Södermalms stadsdelsnämnd har slyröjning genomförts på Reimersholme och i Pål-sundsparken och ett projekt kring ny belysning på Mariatorget pågår.

Indikatoruppföljning	Kf-mål	Utfall	Kommentar
Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende klotter	100 %	95 %	
Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende papperskorgar	100 %	95 %	
Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende städning	100 %	80 %	
Antalet bostadsbränder jämfört med år 2007	-30 %	0 %	

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

Inriktningen är att stadens verksamheter, organisationer och arbetssätt ska anpassas för att möta Stockholmarnas val och förväntningar. Det är stadens ansvar att skapa och erbjuda sådan flexibilitet. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås under året.

Bedömningen baseras bland annat på att 23 av stadens nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås. Tre nämnder, fastighetsnämnden, idrottsnämnden och Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd prognostiserar att målet delvis kommer att uppnås. Fem nämnder kyrkogårdsnämnden, kulturnämnden, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, valnämnden och äldrenämnden har inte lämnat någon prognos.

För att utöka utbudet att välja bland har beslut fattats om att lagen om valfrihet (LOV) ska kunna användas för att upphandla privata utförare inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning. Från och med den 1 juli infördes valfrihet inom boenden och daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning samt inom dagverksamhet för äldre. En centralupphandling av tio vård- och omsorgsboenden har genomförts och planering för en centralupphandling av ytterligare tio vård- och omsorgsboenden pågår.

Indikatoruppföljning	Kf-mål	Utfall	Kommentar
Antal genomförda avknoppningar (alla nämnder)	20 st	7 st	

Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

Stockholms barn och ungdomar ska erbjudas Sveriges bästa förskola och skola. Det ska finnas ett brett urval av verksamheter, inriktningar och fristående alternativ där kunskap, lärande och omsorg står i fokus. Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås under året.

Årsmålen som är satta för indikatorerna kommer i de flesta fall att uppnås, dock finns det en viss osäkerhet då en samlad analys av verksamheternas resultat först redovisas i samband med årsredovisning för 2009. Flertalet av indikatorerna under målet avser resultat om kunskaper, betyg etcetera vilka redovisas en gång per läsår. Då flertalet indikatorer under målet följs upp och analyseras i samband med årsredovisningen görs bedömningen utifrån de aktiviteter som är genomförda, pågår och planerade.

Förskola

Samtliga stadsdelsnämnder utom Södermalm har klarat barnomsorgsgarantin hittills i år. För Södermalm var det tre barn som i våras inte fick barnomsorg i tid inom tre månader. Samtliga stadsdelsnämnder bedömer att de klarar barnomsorgsgarantin resten av året.

Andelen barngrupper med fler än 14 respektive 18 barn har minskat jämfört med tertialrapport 1 men är något högre för barngrupper (1-3 år) jämfört med tertialrapport 2 - 2008. Detta beror på en fortsatt kraftig ökning av antalet barn och att målet om att klara barnomsorgsgarantin har prioriterats. Det kan dock konstateras att antalet barngrupper (4-5 år) över 18 barn minskat kraftigt jämfört med 2008 och kommunfullmäktiges mål bedöms uppfyllas helt. Tre stadsdelsnämnder, Farsta, Hägersten-Liljeholmen och Södermalm bedömer att de inte kommer att klara sina nämndmål för andelen barngrupper (1-3 år) där barnantalet överstiger 14 barn. Dessa nämnder uppmanas att vidta åtgärder för att klara sina mål. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål för andelen barngrupper (1-3 år) som överstiger målet om 14 barn delvis kommer att uppfyllas.

Det råder en fortsatt brist på förskollärare, vilket leder till att flera stadsdelsnämnder redovisar svårigheter att nå målsättningen om att öka andelen förskollärare. Stadsdelsnämnderna Farsta, Kungsholmen, Rinkeby-Kista och Skärholmen bedömer att de inte kommer att nå sina mål för andelen förskollärare. Samtliga dessa stadsdelsnämnder, utom Skärholmen, har sedan tidigare högre andel förskollärare än stadens snitt och har satt mycket ambitiösa årsmål om att öka andelen till cirka

50 procent. Skärholmen, som har en relativt låg andel förskollärare bedömer, att de endast delvis kommer att uppfylla målet och uppmanas därför att vidta åtgärder för att kunna rekrytera fler förskollärare. Stadsledningskontoret bedömer att målet om att öka andelen förskollärare kommer att nås för stadens som helhet.

Skola

Utbildningsnämnden bedömer inga större verksamhetsmässiga avvikelser och att målen för verksamheterna kommer att uppnås under året. Avvikelse redovisas för en indikator inom grundskolan. Indikatorn "Ogiltig frånvaro i grundskolan" kommer endast att uppfyllas delvis. Nämnden redovisar att det pågår ett intensivt arbete med att skapa ett digitalt verktyg där samtliga skolor ska rapportera elevernas giltiga och ogiltiga frånvaro. En manuell insamling pågår och utbildningsnämnden kommer under hösten i ett särskilt ärende att redogöra för frånvaron under vårterminen 2009. Skolk leder till försämrade studieresultat och till en uppluckrad studiemoral. Forskning har visat ett samband mellan skolk och att elever hamnar i en riskzon för destruktiva beteenden såsom gängbildning och drogmissbruk. Stadsledningskontoret bedömer därför att minskad frånvaro leder till förbättrade resultat och därmed förbättrad måluppfyllelse. Kontoret ser positivt på att nämnden arbetar aktivt för att kunna redovisa frånvaron för vårterminen 2009 trots att det digitala verktyget inte är på plats.

Kommunfullmäktiges indikatorer för skolan är framför allt resultatorienterade. För att mäta elevernas nöjdhet med bland annat upplevd trygghet, lugn och arbetsro med mera genomförs brukarundersökningar vart annat år. Brukarundersökningen våren 2009 visar att föräldrar och elever i stort är nöjda med skolan. En majoritet ger höga helhetsomdömen oavsett skolform. Flertalet elever trivs i sin skola och anser att undervisningen och lärarnas pedagogiska förmåga är bra. En svag negativ tendens kan dock konstateras för frågesvaren inom bland annat områdena trygghet och studiero i alla berörda skolformer och årskurser. Stadsledningskontorets egen brukarundersökning våren 2009 bekräftar denna tendens. Kontoret anser att arbetet med att öka tryggheten och studieron i skolorna är högt prioriterat för att kunna bryta den svaga negativa tendensen.

Som ett led i måluppfyllelsen redovisar nämnden ytterligare aktiviteter som bidrar till att höja kvaliteten och kompetensen i stadens skolor. Till exempel har två olika karriärtjänster för lärare i Stockholm stad införts, lektorat och utvecklingslärare.

Indikatoruppföljning	Kf-mål	Utfall	Kommentar
Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	13 %	14,7 %	
Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	19 %	16,2 %	
Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	3 st	

Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen

Omsorgen ska präglas av trygghet, värdighet och respekt för den enskildes önskemål. Verksamheten ska fokusera på god kvalitet. System för att stärka valfriheten införs. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet delvis kommer att uppnås under året. Avvikelse finns inom verksamhetsområdena stöd och service till personer med funktionsnedsättning och individ- och familjeomsorg. Stadsledningskontoret uppmanar nämnder med avvikelser att vidta åtgärder för att nå årsmålen.

Äldreomsorg

Stadsledningskontoret bedömer att den del av verksamhetsmålet som avser äldreomsorgen uppfylls under året. Det finns inga ej verkställda beslut eller domar som beror på resursbrist. Det finns dock beslut som ej verkställts på grund av att brukaren väntar på en plats på ett specifikt boende. Samtliga stadsdelsnämnder har årsmål för kundnöjdheten som är lika med eller överstiger kommunfullmäktiges mål på 79 procent. Däremot har Östermalms stadsdelsnämnd ett målvärde avseende upplevelsen av maten och måltidssituationen som är lägre än kommunfullmäktiges mål. Östermalm har även ett målvärde för andel omsorgspersonal med grundutbildning som är nära 20 procentenheter lägre än kommunfullmäktiges mål. Nämnden har inlett ett arbete med att öka utbildningsgraden som bör leda till att målsättningen kan höjas. För anhörigas upplevelse av hur anhörigstödet fungerar har Rinkeby-Kista och Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnder målvärden som understiger kommunfullmäktiges mål. Nämnderna uppmanas att uppfylla målvärden i dess olika delar.

Äldreomsorgens beställarsida har bland annat arbetat med gemensamma riktlinjer och likvärdig biståndsbedömning. De stimulansmedel som staden erhållit från socialstyrelsen har bidragit till det utvecklingsarbete som pågår inom stadens demensvård och insatser för nyttjande av teknik och vårdplanering har bedrivits inom TGS-projektet (Trygga Goda Sammanhang). Utbildningsinsatser har även

genomförts inom kost och rehabilitering. Flera stadsdelsnämnder har under året inrättat anhörigkonsulenter. Dessa har bildat en grupp som arbetar med förbättringar utifrån den enkät som anhöriga har svarat på. Stadsdelsnämnderna arbetar med ett flertal projekt för att förbättra maten och upplevelsen kring måltiden.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stadsledningskontoret bedömer att den del av verksamhetsmålet som avser stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppfylls delvis under året. Det finns inte några domar som inte verkställts inom området. Däremot har sex av stadsdelsnämnderna tillsammans 25 ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL under året och prognosen på helår är 30 ej verkställda beslut. Detta är en ökning jämfört med föregående år och innebär att kommunfullmäktiges mål inte kommer att uppnås. Dessa ej verkställda beslut rör huvudsakligen kontaktpersoner, men det finns även några som avser gruppboenden. För staden som helhet bedöms inte målet om att 100 omsorgslägenheter ska tillkomma under året kunna uppnås. Stadsdelsnämnderna uppmanades i tertiärrapport 1 att se över sina mål för att återkomma om detta i tertiärrapport två. De 58 planerade lägenheter som angavs i tertiärrapport ett kvarstår även i tertiärrapport två och någon ökning har därmed inte skett. Inom utförarenheterna pågår kompetensutveckling genom Carpe, vilket är ett utbildningsprojekt som staden har tillsammans med andra kommuner. På beställarsidan har biståndshandläggare gått utbildningar för att aktualisera kunskapen inom rättspraxis och för att utveckla dokumentationen. För att öka likvärdigheten för brukarna i myndighetsutövningen och i utförandet av insatsen har nämnderna arbetat med tydliga och gemensamma rutiner.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Stadsledningskontoret bedömer att den del av verksamhetsmålet som avser individ- och familjeomsorg inte uppfylls under året. Kommunfullmäktiges mål om att andelen nya familjehem med grundutbildning ska vara 100 procent bedömer stadsledningskontoret inte uppnås 2009. Stadsdelsnämnderna redovisar att familjehem som har varit anlitade i flera år samt familjehem hos släktingar är svåra att motivera till grundutbildning. De nämnder som prognostiserar att målet ej nås uppmanas att fortsätta motivera familjehem att genomgå grundutbildning. Däremot prognostiseras indikatorn att andelen nya familjehem med grundutbildning kommer att uppfyllas.

Inom socialpsykiatri är kommunfullmäktiges mål att andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser ska vara 100 procent. Totalt för staden är andelen dock endast 42,7 procent. Stadsledningskontoret gör den samlade bedömningen att andelen genomförandeplaner inom socialpsykiatri för staden som helhet inte

kommer att uppnås. Utifrån den avläsning som genomförs av utrednings- och statistikkontoret uppfyller ingen nämnd målet att 100 procent ska ha genomförande planer. Samtliga nämnder uppmanas att öka ambitionsnivån men framförallt de nämnder som har mycket låga värden på endast 13,4 procent för Älvsjö samt 14,4 procent för Rinkeby-Kista måste avsevärt höja sin ambitionsnivå.

Andelen barn och unga samt vuxna i öppenvård i förhållande till institutionsvård ska enligt kommunfullmäktiges mål vara 70 procent. Utfallet var i tertialrapport 1 57,9 procent för barn och unga samt 53,6 procent för vuxna. Dessa utfall har ökat i tertialrapport 2 till 62,8 för barn och unga samt 55,9 för vuxna. Stadsledningskontoret gör bedömningen att målet inte kommer att uppnås under året. Sju nämnder har fastställt ett årsmål för barn och unga samt sex nämnder för vuxna som överensstämmer alternativt överskrider kommunfullmäktiges mål. Stadsdelsnämnderna i Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Södermalm, Farsta, Hägersten-Liljeholmen Älvsjö och Skärholmen uppmanas att höja sin ambitionsnivå så att kommunfullmäktiges mål uppnås under året. Stadsdelsnämnderna i Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Ensedebystaden, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Älvsjö och Skärholmen uppmanas att höja sin ambitionsnivå för att nå kommunfullmäktiges mål om andelen vuxna i öppenvård under året.

Tak-över-huvudet-garantin har uppnåtts helt under andra tertialet. Stadsledningskontoret bedömer att garantin kommer att kunna uppnås för hela året 2009. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden fick i samband med budget 2009 en utökad resurstilldelning på 10,0 miljoner kronor till förebyggande arbete till barn och ungdomar. Enligt beslut i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ska huvuddelen av dessa medel användas för att utbilda medarbetare i arbetssätt och metoder som ska leda till att det förebyggande arbetet stärks. Stadsledningskontoret förutsätter att nämndens beslutade insatser till följd av utökad resurstilldelning bidrar till ökad måluppfyllelse. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ska i samband med verksamhetsberättelsen redogöra för hur utbildningen framskridit under året samt redogöra för effekten av utbildningen. Stadens nämnder uppmanas att prioritera förebyggande insatser som stöder måluppfyllelsen.

Målet om att andelen av utredningar där strukturerade kunskapsbaserade metoder används vid missbruksutredningar beräknas uppnås. Stadsdelsnämnderna använder i stor utsträckning utredningsmetoden Addiction Severity Index (ASI).

Indikatoruppföljning	Kf-mål	Utfall	Kommentar
Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård (IoF)	70 %	62,8%	
Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom IoF, socialpsykiatri	100 %	42,7 %	
Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (IoF)	70 %	55,9 %	
Antal ej verkställda beslut enligt SoL (individ- och familjeomsorg)	0 st	10 st	
Tak-över-huvudet-garantin (IoF)	100 %	100 %	
Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL (stöd- och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	25 st	
Antal ej verkställda domar (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	
Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL, exkl. de som frivilligt kvarstår i kö i avvaktan på ett valt boende (äldreomsorg)	0 st	0 st	
Antal ej verkställda domar (äldreomsorg)	0 st	0 st	

Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

Stockholms stad är en av landets största arbetsgivare. Hur väl staden lyckas uppfylla verksamhetens mål är i hög grad beroende av kompetens och engagemang hos medarbetare och chefer. Det är därför angeläget att staden är, och fortsätter att vara, en attraktiv arbetsgivare. Stadsledningskontoret bedömer att målet att vara en attraktiv arbetsgivare uppfylls under året.

Staden har framförallt fokuserat på att sänka sjukfrånvaron och främja hälsan i organisationen. Staden har också arbetat med chefs- och ledarskapsutveckling, effektiv omställning, ökad samverkan, mätning av jämställdhet samt kvalitetssäkrad rekryteringsprocess. Stadens medarbetarenkät har utvecklats och i år mäts även det kommunikativa ledarskapet.

Prognosen för indikatorerna frisknärvaro och medarbetarindex visar att de uppfylls helt. Prognosen för sjukfrånvaroundikatorn visar att den uppfylls delvis. Stadens

mål för helåret 2009 är 6,5 procent, utfallet första halvåret är 7 procent. Prognosen för helåret visar ett utfall på 6,6 – 6,8 procent. Totalt har sex nämnder lämnat en prognos i tertialrapport 2 som är högre än årsmålet i verksamhetsplanen. Stadsledningskontoret konstaterar att analysen av orsakerna till avvikelsen från målet i flera fall är bristfällig eller saknas i redovisningarna från stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Hässelby-Vällingby, Skärholmen och Södermalm.

De centralt finansierade sjukfrånvaroprojekten ger resultat och arbetet framskrider enligt plan. Analysen av kort- respektive långtidsfrånvaro visar att de långa sjukskrivningarna har minskat markant. I augusti 2008 hade staden totalt cirka 2 600 sjukfall som överskred 180 dagar, motsvarande antal för augusti 2009 är cirka 1 650. För korttidsfrånvaron syns inte samma tydliga trend.

I nämndernas redovisningar framkommer att ledningsgruppens engagemang har stor betydelse för arbetet med att sänka sjukfrånvaron. Andra framgångsfaktorer är ledarskapsutveckling, tidig rehabilitering, tydliga rutiner för sjukanmälan, god kunskap om rehabiliteringsprocessen samt tydliga rutiner för samverkan mellan alla parter i rehabiliteringsarbetet. En annan viktig framgångsfaktor är stöd från personalavdelningen i form av verktyg och rutiner som hjälper cheferna att ha kontroll över sjukfallen.

Stadsledningskontoret anser att Farsta stadsdelsnämnd har utvecklat ett bra stödverktyg som ger en god överblick av sjukfallen i nämnden. Även stadsdelsnämnderna Kungsholmen och Skarpnäck har utvecklat verktyg och arbetsmetoder som underlättar arbetet med att sänka sjukfrånvaron.

Trots att tidig rehabilitering är en framgångsfaktor, indikerar nämndernas redovisning av sjukfall i rehabiliteringsprocessens olika steg, att staden inte arbetar med tidig rehabilitering i tillräckligt stor omfattning. Rehabiliteringsprocessens första steg syftar till att medarbetaren återgår i ordinarie arbete. I detta steg utförs cirka 85 procent av allt rehabiliteringsarbete. Det är därför viktigt att chefer och personalavdelning hittar effektiva samverkansformer för tidig rehabilitering i processens första steg.

I slutet av augusti 2009 var totalt 42 965 anställda i kommunkoncernen Stockholms stad. Av dessa var 40 471 anställda i stadens förvaltningar och 2 494 var anställda i stadens bolag.

Antal anställda i staden fördelade på verksamhetsområde, exklusive bolagen

	31 aug 2009			31 dec 2008	Förändring
	Kvinnor	Män	Summa	Summa	
Gemensam administration	1 143	555	1 698	1 767	-69
Individ- och familjomsorg	2 497	846	3 343	3 352	-9
Infrastruktur	534	564	1 098	1 629	-531
Förskoleverksamhet	9 115	1 115	10 230	10 092	138
Utbildning	8 435	3 319	11 754	12 089	-335
Äldreomsorg	5 828	1 097	6 925	7 481	-556
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	2 312	814	3 126	3 377	-251
Fritid och kultur	1 102	840	1 942	2 019	-77
Affärsverksamhet	134	148	282	270	12
Övrig verksamhet	29	44	73	65	8
Summa	31 129	9 342	40 471	42 141	-1 670
Årsarbeten	29 315	8 855	38 170	39 664	-1 494

Utöver dessa medarbetare har timavlönad personal arbetat motsvarande 2 697 årsarbeten, huvudsakligen inom vård- och omsorgsverksamhet.

Avgångsorsaker

Den vanligaste avgångsorsaken är att tidsbegränsade anställningar upphör. I takt med att sjukfrånvaron sjunker har stadens behov av vikarier med tidsbegränsad anställning minskat. Inom förskolan har dock merparten av de tidsbegränsade anställningarna övergått i tillsvidareanställningar.

Pensionsavgångarna har varit störst inom utbildning och förskola. Förskolan har samtidigt lyckats bra med att rekrytera medarbetare från andra arbetsgivare.

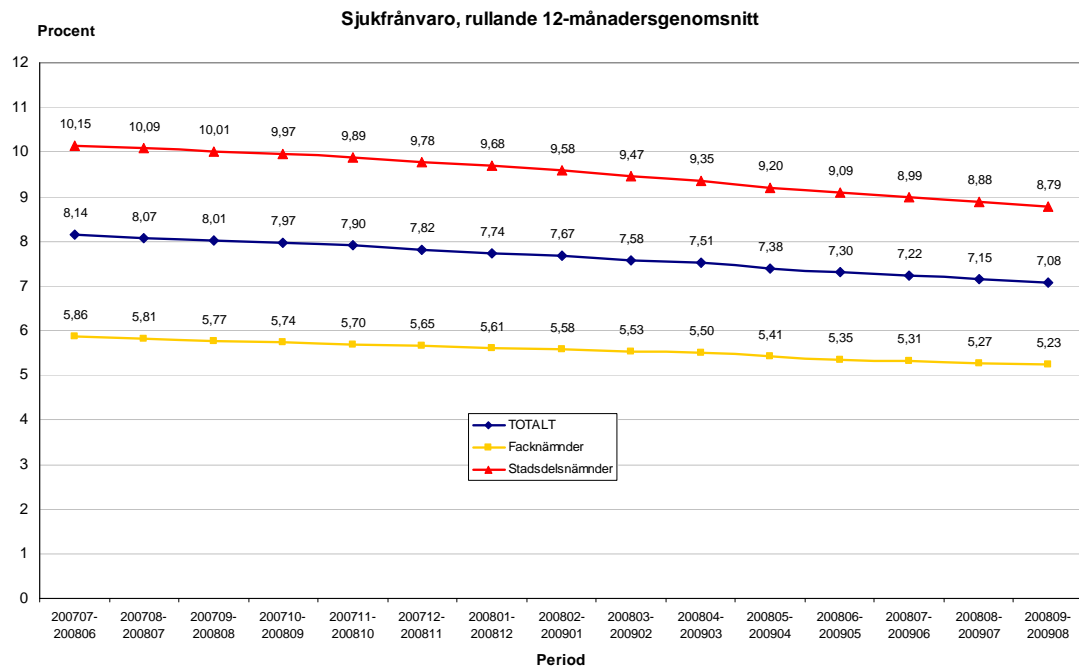
Verksamhetsövergångar och personalövertagande har skett inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och förskola. Brand- och räddningsnämnden har övergått i ett kommunalförbund.

Tidsanvändning

Andelen arbetad tid uppgår under perioden januari till augusti 2009 till 76 procent, vilket är en ökning med ca 1,8 procentenheter jämfört med samma period 2008. Ökningen motsvarar cirka 700 årsarbetare. Den främsta anledningen till att andelen arbetad tid har ökat är att sjukfrånvaron har minskat.

Sjukfrånvaro

I den rullande 12-månadersmätningen för perioden september 2008-augusti 2009 uppmätte staden en sjukfrånvaro på 7,1 procent. Detta är en minskning sedan mätningen i januari med 0,6 procentenheter.

Den främsta anledningen till att sjukfrånvaron har gått ner är att de långa sjukskrivningarna, som överskrider 180 dagar, har minskat markant. I augusti 2008 hade staden cirka 2 600 sjukfall som överskred 180 dagar. Motsvarande antal för augusti 2009 var cirka 1 650.

Hälsobokslut

I hälsobokslutet mäts sjukfrånvaron enligt de lagstadgade kraven på sjukfrånvaroredovisning. Denna redovisning utgår delvis från en annan beräkningsgrund än stadens interna mätmetod. Stadens metod ställer sjukfrånvaron i relation till avtalad arbetstid. Den lagstadgade redovisningen ställer sjukfrånvaron i relation till faktiskt arbetad tid, vilket innebär att frånvaro utan lön till exempel föräldraledighet och tjänstledighet inte ingår. Att frånvaro utan lön exkluderas gör att ordinarie arbetstid blir lägre än den arbetstid som staden räknar med. Följden blir att sjukfrånvaron enligt den lagstadgade redovisningen blir högre än stadens sjukfrånvaroindikator.

Sjukfrånvaro enligt lagstadgat krav på redovisning

Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %	Januari till och med augusti 2009
Alla	7,2
Kvinnor	8,0
Män	4,6
-29	4,2
30-49	6,8
50-	8,2

Andel av total sjukfrånvaro som varat 60 dagar eller mer var 66 procent.

<i>Indikatoruppföljning</i>	<i>Kf-mål</i>	<i>Utfall</i>	<i>Kommentar</i>
Sjukfrånvaro (alla nämnder) jan-jun	6,5 %	7,0	Prognos helår 6,6 – 6,8 %

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Budgeten ska vara i balans

Stadens finanser vilar på en mycket stabil och trygg grund. Styrsystemet ska underlätta budgethållning och det ska vara självklart att givna budgetramar hålls. Budgethållning är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige har anslagit verkligen används för avsett ändamål och inte för att täcka underskott inom verksamheterna. Delårsbokslutet visar ett positivt resultat enligt balanskravet om 1 098,1 mnkr för staden, vilket innebär att målet är uppfyllt för tertialrapport 2. Stadsledningskontoret bedömer även att verksamhetsmålet kommer att uppfyllas under året.

I delårsbokslutet uppfyller staden fem av de sju finansiella mål som finns för att uppfylla kravet på god ekonomisk hushållning. De mål som inte uppfylls helt är ”Stadens kapitalkostnader per nettodriftkostnader” och ”Nämndens budgetföljsamhet före tekniska justeringar”. Dessa mål är delvis uppfyllda enligt delårsbokslutet. Helårsprognosen pekar på att målet ”Stadens kapitalkostnader per nettodriftkostnader” kommer att vara helt uppfyllt.

Indikatoruppföljning	Kf-mål	Utfall	Kommentar
Nämndens budgetföljsamhet efter tekniska justeringar (alla nämnder)	100 %	99,3 %	Med tekniska justeringar avses budgetjusteringar samt resultatöverföringar
Nämndens budgetföljsamhet före tekniska justeringar (alla nämnder)	100 %	101,0 %	Med tekniska justeringar avses budgetjusteringar samt resultatöverföringar
Stadens ekonomiska resultat (mnkr)	0,1 mnkr	1 098,1 mnkr	Enligt balanskravet
Stadens kapitalkostnader per netto-driftskostnader	7,2 %	7,4 %	Helårsprognosen pekar på att målet uppnås
Stadens nettodriftskostnader per skatteintäkter	100 %	95 %	
Stadens soliditet exkl. pensionsåtaganden	öka	54,2 %	I 2008 års bokslut var soliditeten 54,1 %. Målet är helt uppfyllt.
Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden	öka	40,5 %	I 2008 års bokslut var soliditeten 40,3 %. Målet är helt uppfyllt.

Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

Den övergripande satsningen under 2009 har varit att frigöra resurser för kärnverksamheten i stadens verksamheter. Detta genom en bättre samordnad styrning och förtydligade former för uppföljning och jämförelser. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva och präglas av en sund ekonomi för såväl dagens skattebetalare som för kommande generationer. Stadsledningskontorets bedömning är att målet är uppfyllt för tertialrapport 2 och prognostiseras att uppfyllas även under året.

En stadsövergripande Gemensam IT-service, GSIT, införs i staden. Den nya organisationen ska bidra till att göra stadens verksamheter kostnadseffektiva samt att nämnder och bolag ska kunna fokusera på sina kärnuppgifter. Efter genomförd upphandling har Volvo Information Technology AB tilldelats uppdraget. Uppdraget är att genomföra en stadsövergripande GSIT för stadens nämnder och bolag. Införandeprojektet beräknas pågå under perioden oktober 2009 till december 2011. Stadsledningskontoret kommer att särskilt noga följa upp kostnaderna för införandet av GSIT .

Kontaktcenter Stockholm har i huvudsak byggts ut i enlighet med verksamhetsplanen och alla stadsdelsförvaltningar är nu anslutna. Nya funktioner som till exempel service gällande fakturor för skolbarnsomsorg, avfallshantering och bokning av tillfälliga torgtillstånd införs under hösten.

I samband med kommunfullmäktiges beslut om införandet av Kontaktcenter Stockholm beslutades även att en stadsgemensam växel inrättas inom servicenämnden. Ansvar för stadens gemensamma växelfunktion ska överföras successivt till servicenämnden. Stadens nämnder och styrelser uppmanas att, i den mån det är påkallat för att möjliggöra anslutning till gemensam växel, byta ut befintliga plattformar.

Projektet Gemensam Service Ekonomi ska effektivisera stadens ekonomiadministration och under året kommer 24 nämnder att ha anslutit sig till servicenämnden. Arbetet fortsätter med att effektivisera ekonomiprocesserna och standardisera arbetssätten.

Under året har ett antal nämnder och bolag arbetat med att utveckla verksamheten enligt LEAN-modellen. Modellen innebär att analysera och vid behov förändra verksamheternas arbetsprocesser för att minska tids- och resursslöseri. I till exempel Farsta stadsdelsnämnd har ett utvecklingsarbete inom försörjningsstöd, hemtjänst och nämndadministration genomförts. Arbetet har inneburit att nya rutiner och förhållningssätt tagits fram på enheterna. Detta har resulterat i att mer tid frigjorts till brukarna och att arbetsinnehållet blivit tydligt.

Den 1 januari bildades Storstockholms brandförsvaret. I samband med detta övertog kommunalförbundet kommunernas ansvar inom området skydd mot olyckor. Förbundet omfattar Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Genom brandförbundet skapas flera samordningsfördelar, till exempel för ledningsfunktionen, en mindre sårbar organisation med större bredd vad gäller specialfunktioner samt bättre planering av personalresurser. Staden kommer att särskilt noga följa upp kostnaderna för Storstockholms brandförsvaret så att beslutade effektiviseringar genomförs.

Stadens webbplats spelar en viktig roll i kommunikationen med invånarna. Utöver att läsa information, kan stockholmarna sköta och följa sina ärenden via e-tjänster. Staden har avsatt 650 mkr för att öka tillgängligheten och utveckla e-tjänster för en bättre service och kvalitet men också för att förenkla och effektivisera administrationen och de interna processerna. Målet är att stadens invånare och andra intressenter ska erbjudas ett större utbud av tjänster via olika kanaler och det ska vara

enkelt. Som ett led i detta utsågs staden i maj till Intelligent Community of the Year. ICF uppmärksammar särskilt stadens utbud av e-tjänster och Stokabs utbyggnad av världens största öppna bredbandsnät.

Nämndernas arbete med lokaleffektivisering har medfört att till exempel Norrmalm har fått plats för ytterligare cirka 100 barn i befintliga förskolelokaler.

Majoriteten av nämnderna som omfattas av indikatorn "Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi" prognostiserar måluppfyllelse. Inom verksamhetsområde äldreomsorg redovisar stadsdelsnämnderna Skarpnäck och Hägersten-Liljeholmen att målet inte kommer att uppnås och Östermalm att målet uppfylls delvis. Inom verksamhetsområde förskola redovisar Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd att målet är delvis uppfyllt. Berörda nämnder uppmanas att vidta åtgärder och anpassa lokalkostnaderna så att måluppfyllelse nås för helåret.

Staden har som målsättning att antalet tävlande i stadens kvalitetsutmärkelse ska vara 45. Då antalet deltagande i kvalitetsutmärkelsen är 41, kommer denna indikator att vara delvis uppfyllt. Alla stadens stadsdelsnämnder har deltagit i kvalitetsutmärkelsen under 2009. Facknämnder uppmanas att vidtaga åtgärder så att antalet deltagande från dessa ökar 2010. Ett deltagande även från facknämnderna skulle generera flera goda exempel från olika typer av verksamheter.

Indikatoruppföljning	Kf-mål	Utfall	Kommentar
Antal undertecknade serviceavtal	98 st	54 st	Målvärdet fastslås i bilaga 4
Servicenämndens genomsnittliga kostnad per lönespecifikation	74 kr	71 kr	Målvärdet fastslås i bilaga 4

Stimulans för Stockholm

Arbetet med att genomföra planerade stimulansinsatser har nu påbörjats och de bolag i koncernen som deltar är de tre bostadsbolagen, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB och Stockholms stads Parkerings AB.

Sammantaget bedömer bolagen, i föreliggande tertialrapport, att satsningar inom Stimulanspaketet under 2009 kommer att omfatta totalt cirka 2 miljarder kronor, varav investeringar med 1,1 miljarder kronor och kostnadsförda åtgärder med 0,9 miljarder kronor. Såväl investeringar som underhåll beräknas ha ökat med närmare 50 miljoner kronor, i jämförelse med budget.

Stimulansinsatserna beräknas generera externa arbetstillfällen för motsvarande 1 500 personer under året.

Bolagens bedömningar är, att föreslagna åtgärder för Stimulans Stockholm i stort kommer att genomföras, enligt budget. Flera bolag aviserar att föreslagna underhållsinsatser kan komma att genomföras snabbare än tidigare planerat, däremot aviserar bostadsbolagen att förskjutningar kan komma att ske av nyproduktion av bostäder.

Av de insatser om närmare 2 miljarder kronor som nu genomförs av bolagen, som resultatposter eller i form av investeringar, är 900 miljoner kronor hänförligt till upprustning/standardhöjande åtgärder och cirka 460 miljoner kronor utgör energi-effektiviserande åtgärder. En stor andel av upprustningsinsatserna avser åtgärder i stadens miljonprogramsområden.

Nyproduktionsprojekt motsvarande 500 miljoner kronor har tidigare lagts tack vare de extra resurserna i Stimulans för Stockholm.

Bland de projekt som tidigare lagts, kan nämnas nyproduktion i Råcksta, Annedal, Vällingby, Aspudden/Örnsberg och Årstadal omfattande totalt, i dessa projekt, cirka 600 lägenheter. Micasa Fastigheter i Stockholm AB energieffektiviserar samtliga sina fastigheter, vilket bedöms medföra 30 procent lägre energiförbrukning, kostnadsminskningar med 33 miljoner kronor per år samt en minskning av CO₂ utsläppen om 3 000 ton per år. Stora underhållsåtgärder pågår bland annat i Gubbängen, Hökarängen, Tensta, Farsta med flera.

Stockholms stads Parkerings AB satsar på energi- och säkerhets-/trygghetsåtgärder i de centrala parkeringsanläggningarna bland annat. Gallerian och Norra Real samt i flera anläggningar i ytterstaden, bland annat Bagarmossen, Brommaplan, Gröndal, Telefonplan med flera.

Skolfastigheter i Stockholm AB genomför främst energieffektiviserande åtgärder, som utbyte av undercentraler för bättre kontroll av energianvändningen, utbyte av oljeuppvärmning till luft, vatten, bergvärmepumpar.

Genom stimulanspaketet har AB Svenska Bostäder kunnat påbörja genomförandet av de åtgärder, avseende eftersatt underhåll och ombyggnation i miljonprogramsområden, som bolaget visat på i tidigare kartläggningar av underhållsbehov. Familjebostäder har startat upp föreslagna stimulansåtgärder snabbare än planerat, och bolaget har nu kommit igång med erforderliga underhållsinsatser i det nya

lägenhetsbeståndet i Farsta, som bolaget överfört från AB Svenska Bostäder. Bostadsbolagen aviserar vissa svårigheter med att uppnå den planerade ökade volymen i nyproduktion. Detta beror främst på förskjutningar av projekt, till följd av planprocessen samt att antalet markanvisningar behöver ökas för att motsvara det utökade produktionsmålet.

Stadsledningskontoret uppmanar exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden att vidta åtgärder för att arbetet med markanvisningar och detaljplaner ska möjliggöra planerad tidigareläggning av nyproduktionsprojekt hos stadens bostadsbolag.

Skatten ska sänkas

I budget 2009 beslutades att kommunal inkomstskatt ska utdebiteras med 17:48 per skattekrona. Under 2009 har skatten minskats med 10 öre jämfört med 2008 och under mandatperioden med 60 öre. Stadsledningskontoret konstaterar att målet har uppfyllts.

Delårsbokslut och helårsprognos

Omvärlden

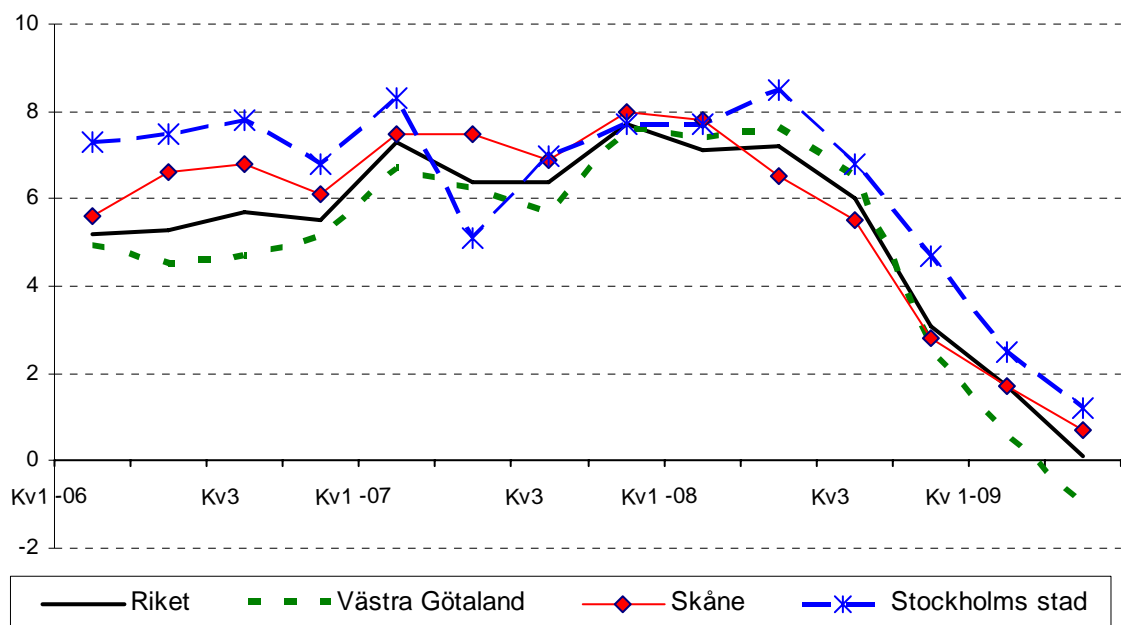
Svagare utveckling av lönesumman

Stadens intäkter består huvudsakligen av skatteintäkter som i sin tur beror på skatteunderlaget i Stockholm, men också på skatteunderlaget i riket och det kommunala utjämningsystemet. Skatteunderlagets storlek är direkt kopplat till lönesummans utveckling¹, det vill säga löneökningar och sysselsättningen (mätt som antalet arbetade timmar).

Lågkonjunkturen har tydligt dämpat tillväxten i lönesumman. Under andra kvartalet ökade lönesumman i Stockholms stad med 1,2 procent jämfört med motsvarande kvartal 2008. Det kan jämföras med en ökningstakt på i genomsnitt 7 procent de senaste tre åren. I storstadslänen, Skåne respektive Västra Götaland har tillväxten i lönesumman försvagats ännu tydligare. Andra kvartalet 2009 hade Västra Götaland en negativ lönesummeutveckling.

Utveckling av lönesummor i olika delar av Sverige

Relativ förändring jämfört med motsvarande kvartal föregående år

Källa: SCB

¹ Ungefär tre fjärdedelar av det kommunala skatteunderlaget utgörs av lönesumman i samhället.

Försvagning av arbetsmarknaden

Även arbetsmarknaden har försvagats tydligt och arbetslösheten har börjat stiga om än från en låg nivå. Värt att notera är dock att sysselsättningsutvecklingen i Stockholm är fortsatt positiv. Under andra kvartalet 2009 ökade antalet sysselsatta boende i Stockholms stad med drygt 10 000 personer jämfört med motsvarande kvartal föregående år, trots att sysselsättningen i hela riket minskade med ca 99 000 personer under samma period. Detta hänger tydligt samman med att nedgången inledningsvis främst drabbat tillverkningsindustrin. Inom industrin räknar Konjunkturinstitutet med att antalet anställda kommer att minska med cirka 100 000 personer fram till 2011, vilket motsvarar 15 procent av de sysselsatta inom industrin

Ekonomisk och finansiell analys

Om kommunkoncernen

Redovisningen omfattar kommunkoncernen Stockholms stad. I kommunkoncernen ingår staden, Stockholm Stadshus AB och dess majoritetsägda bolag samt stadens övriga helägda bolag.

I stadens bokslut ingår alla nämnder, det vill säga den i huvudsak skattefinansierade verksamheten, samt bokslutet för finansförvaltningen.

Den sammanställda redovisningen, som är den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, för kommunkoncernen Stockholms stad omfattar förutom stadens egen verksamhet även den verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en helhetsbild av hela kommunkoncernens ekonomi och åtaganden.

Resultatet jämförs med motsvarande period föregående år, medan balansposterna jämförs med utfall per 2008-12-31.

Periodens resultat

I kommunkoncernen ingår resultatet för staden, för koncernen Stockholms Stadshus AB samt stadens övriga helägda bolag. Efter att koncerninterna mellanhavanden, inklusive utdelning, har eliminerats uppkommer ett resultat för kommunkoncernen på 4 842,8 miljoner kronor (6 977,9).

Resultat för kommunkoncernen, mnkr – per 31 augusti				
2009	2008	2007	2006	2005
4 842,8	6 977,9	6 462,4	337,3	210,1

Kommunkoncernens finansiella resultat är negativt och uppgick till -232,1 miljoner kronor (-342,3). Resultatet har förbättrats med 110,2 miljoner kronor jämfört med motsvarande period och detta kan främst förklaras av både ett minskat lånebehov och en lägre ränta.

Stadens resultat efter skatteintäkter, finansnetto, ianspråkta avsättningar samt årets avsättningar uppgick till 1 214,3 miljoner kronor (2 123,0). Resultatet justerat enligt kommunallagens krav, visar att staden uppfyller kravet på en ekonomi i balans, då resultatet är positivt, och uppgick till 1 098,1 miljoner kronor (1 508,6).

Koncernen Stockholms Stadshus AB:s samlade resultat efter finansnetto uppgick till 5 694,1 miljoner kronor (7 367,2). Resultatet är drygt 1 670 miljoner kronor lägre än föregående år. Det beror i första hand på att de realisationsvinster som ingår i resultatet är något lägre, vilket förklaras av att andelen beståndsförsäljningar som genomfördes föregående år var högre. Koncernen Stockholms Stadshus AB:s dispositioner och skatt uppgick till 1 401,6 miljoner kronor (1 661,4) och periodens resultat uppgick till 4 292,5 miljoner kronor (5 705,7).

Analys av balansräkningen

Soliditet

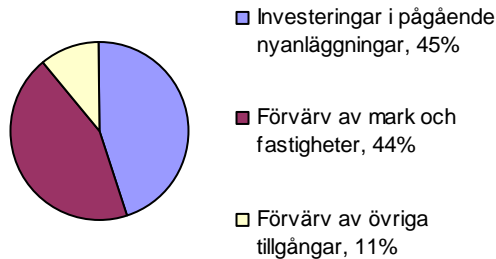
Kommunkoncernens balansomslutning uppgick till 118 656,2 miljoner kronor (113 355,3). Det egna kapitalet har ökat med 4 840,8 och uppgick till 82 445,7 miljoner kronor (77 604,9). Ökningen är hänförlig till det positiva periodresultatet på 4 842,8 miljoner kronor. Kommunkoncernens soliditet uppgick till 69,5 procent (68,5). En stabil soliditet är viktig för kommunkoncernen för att ge en god betalningsförmåga på lång sikt och därmed en stark finansiell handlingsberedskap i framtiden.

Investeringsvolym

Kommunkoncernens bruttoinvesteringar uppgick per den 31 augusti till 9 321,2 miljoner kronor (7 118,8). Bruttoinvesteringarna för koncernen Stockholms Stadshus AB uppgick till 5 192,8 miljoner kronor (4 645,9).

Diagrammet nedan ger en översikt över hur bruttoinvesteringarna har fördelats under 2009. Investeringarna består främst av nyproduktion av bostäder samt förvärv av mark och fastigheter. Med pågående nyanläggningar menas investeringar i anläggningstillgångar av väsentligt värde och som är under uppförande, men ännu inte färdigställda.

Bruttoinvesteringar

Finansiell verksamhet

Finansiellt sett är kommunkoncernen Stockholms stad en relativt sett stor låntagare och hade den 31 augusti 2009 en nettoskuldportfölj på 10 062,8 miljoner kronor (8 637,1). Sedan årsskiftet har skulden ökat med cirka 1 400 miljoner kronor och förklaras delvis av en ökad utlåning till bolagen.

Vid jämförelse med motsvarande period föregående år uppgick skulderna till 11 741,1 miljoner kronor. Det innebär en minskning med 1 679 mnkr sedan årsskiftet. Minskningen på ca 1 600 miljoner kronor förklaras framförallt av försäljningar av kommunkoncernens fasta anläggningstillgångar.

Genom en central upplåning har kommunkoncernens behov av kapital tillgodosetts samt räntekostnaderna för skulden minimeras.

Kommunkoncernens upplåning

Stockholms stad har en mycket hög kreditvärdighet, så kallad rating. Ratingen ska återspegla stadens förmåga att infria sina betalningsåtaganden och finansiella skyldigheter på kort respektive lång sikt. Kreditvärdighetsbedömningen utförs av ratinginstitutet Standard & Poor's. För närvarande ger Standard & Poor's Stockholms stad högsta möjliga betyg för både den korta och långa upplåningen, A-1+ respektive AAA. För investerarna innebär denna rating att det är förknippat med mycket låg risk att låna ut pengar till Stockholms stad. Det möjliggör att staden erhåller optimala lånevillkor.

Genom att låna på ett strukturerat och konsekvent sätt minimeras kostnaderna. I detta ligger även att välja en strategi för hur stor del av lånen som ska bindas och hur mycket som ska ligga med rörlig ränta. Kommunkoncernen Stockholms stad har starka finanser och räntekostnaderna är en förhållandevis liten del av de totala kostnaderna, bland annat därför har staden valt en relativt kort genomsnittlig räntebindningstid med. Målet har varit att låta den externa skuldportföljen ha en ge-

nomsnittlig räntebindningstid på 1,5 år. Den 31 augusti 2009 var durationen 1,21 år (1,55²).

Bra prognoser är grunden för god låneplanering

Grunden för en god låneplanering är bra prognoser över koncernens kassaflöden. Bolagen och de stora förvaltningarna i kommunkoncernen upprättar både kortsiktiga och mer långsiktiga prognoser över sina kassaflöden. Dessa prognoser är en förutsättning för att kunna planera framtida lånebehov och tillse att upplåning och placering sker på lämpligaste räntenivåer och löptider.

Stockholms stad lånar i huvudsak genom olika marknadsprogram direkt på den finansiella marknaden. Det sker genom att ge ut certifikat (korta lån) och obligationer (långa lån). Löptiderna på de olika lånen varierar normalt mellan en månad och fyra år.

Marknadsprogram och utnyttjad andel per 31 augusti 2009

	Rambelopp valuta	Utnyttjat, valuta	Utnyttjat, SEK
Kommuncertifikat (KC), miljoner SEK	12 000	700	700
Euro commercial paper (ECP), miljoner USD	700	200	1 432
Medium term note (MTN), miljoner SEK	10 000	4 500	4 500
Euro medium term note (EMTN), miljoner EUR	2 000	343	3 504

Betalningsberedskap som extra säkerhet

Kommunkoncernen Stockholms stad har en stark finansiell ställning. Risker är mycket liten för att kommunkoncernen inte ska kunna leva upp till sina åtaganden och inte betala i tid. Som en extra säkerhet har kommunkoncernen ett kreditlöfte utställt av en grupp banker som garanterar tillgång till motsvarande cirka 4 000 miljoner kronor (MEUR 400).

Finanspolicy sätter ramarna

All finansiell verksamhet är förknippad med risker. Kommunkoncernens finanspolicy anger mål och riktlinjer för finansverksamheten inom kommunkoncernen. Finanspolicyen identifierar även de finansiella risker kommunkoncernen är utsatt för och hur de ska hanteras. Riskerna följs upp löpande av en riskcontroller och rapporteras till kommunstyrelsen. Stadens finanspolicy medföljer ärendet i bilaga 5.

² Avser motsvarande period 2008

Om staden

Periodens resultat

Resultatet för perioden, efter skatteintäkter och finansiellt resultat, uppgick till 875,7 miljoner kronor (1 655,8). Att resultatet försämrats jämfört med föregående år förklaras av minskade realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar. Efter ianspråktagande av tidigare års avsättningar och periodens avsättningar uppgick periodens resultat (förändring av eget kapital) till 1 214,3 miljoner kronor (2 123,0). Resultatet justerat enligt kommunallagens krav, visar att staden uppfyller kravet på en ekonomi i balans, då resultatet är positivt, och uppgick till 1 098,1 miljoner kronor (1 508,6).

Resultat per den 31 augusti, *mnkr*

	2009	2008	2007	2006	2005
Resultat efter skatteintäkter och finansiellt resultat	875,7	1 655,8	682,5	4 296,7	-143,1
Resultat förändring eget kapital	1 214,3	2 123,0	858,7	4 554,1	36,4
Resultat enligt balanskravet	1 098,1	1 508,6	375,6	637,4	284,6

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgick till 6 165,8 miljoner kronor (5 615,3), vilket är en ökning med 550,5 miljoner kronor jämfört med samma period föregående år. Att intäkterna för taxor och avgifter ökar beror främst på att avgifterna för renhållning och parkering höjts under året. Intäkterna för statsbidrag minskar till följd av att antalet mottagna flyktingar minskar.

Förändringen består bland annat av:

- ökade intäkter för taxor och avgifter, 461,5 miljoner kronor
- ökade hyresintäkter och tomträttsavgälder, 123,1 miljoner kronor
- minskade intäkter för statsbidrag och EU-bidrag, 34,2 miljoner kronor

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader, exklusive avskrivningar, uppgick till 26 170,1 miljoner kronor (25 432,9), vilket är en ökning med 737,2 miljoner kronor i jämförelse med samma period 2008.

Förändringen består bland annat av:

- minskade kostnader för material och köpta tjänster, 122,7 miljoner kronor
- ökade kostnader för bidrag och transfereringar, 88,7 miljoner kronor
- ökade kostnader för entreprenader och köp av verksamhet, 1 255,9 miljoner kronor
- minskade kostnader för pensioner, 71,2 miljoner kronor
- minskade löne-, lönebi- och övriga personalkostnader, 413,6 miljoner kronor

Bidrag och transfereringar

Kostnaderna för bidrag och transfereringar har ökat något och uppgick till 1 392,8 miljoner kronor (1 304,0), vilket är en ökning med 6,8 procent jämfört med samma period föregående år. Under årets två tertial uppgick kostnaderna för kommunalt vårdnadsbidrag till 16,4 miljoner kronor. Sammanlagt är det 1 447 personer som valt att förlänga tiden de är hemma med sina barn med kommunalt vårdnadsbidrag.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har ökat med 12,6 procent jämfört med föregående år. Att kostnaderna för ekonomiskt bistånd inte ökat mer beror bland annat på att Stockholm, tack vare sin arbetsmarknad, inte drabbats lika hårt av varsel som andra kommuner. Inrättandet av Jobbtorg har medfört att personer som varit arbetslösa har fått stöd att komma ut i arbete eller studier.

Entreprenader och köp av verksamhet

Kostnaderna för entreprenader och köp av verksamhet har ökat med 20,3 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Kostnaderna uppgick till 7 452,0 miljoner kronor (6 196,1). Det är främst vård- och omsorgsboenden som lagts ut på entreprenad. En ökning av kostnaderna kan även ses inom verksamhetsområdet förskola och skolbarnsomsorg samt omsorg om funktionshindrade.

Ytterligare en faktor som påverkar är att den verksamhet som tidigare bedrevs av Brand- och räddningsnämnden från och med den 1 januari 2009 förts över till Storstockholms brandförsvaret.

Personalkostnader

Personalkostnaderna för perioden har minskat med 3,7 procent jämfört med samma period föregående år. Den genomsnittliga medellöneökningen i staden beräknas bli cirka 3,8 procent på helårsbasis. Samtliga avtal är per den 31 augusti färdigförhandlade.

Antalet helårsarbetare uppgick i augusti 2009 till 42 398. I jämförelse med motsvarande period föregående har antalet helårsarbetare minskat med 3 069. De främsta orsakerna till minskningen av antalet helårsarbetare är att anställda valt att lämna staden som arbetsgivare i samband med att verksamheter har tagits över av personal och vid verksamhetsövergångar. Personalövertaganden och verksamhetsövergångar har också minskat behovet av visstidsanställda i dessa verksamheter. Sjukfrånvaron i staden sjunker, vilket minskar behovet av vikarier.

Jämförelsestörande poster

För perioden uppgick jämförelsestörande intäkter till 373,4 miljoner kronor (1 155,4) och jämförelsestörande kostnader till 135,0 miljoner kronor (52,7). Intäkterna avser realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar. Kostnaderna avser realisationsförluster vid försäljning av fastigheter och mark samt förbrukade medel ur Kompetensfonden, Järvalyftet, Söderortsvisionen och e-tjänstprogrammet.

Avskrivningar

Periodens avskrivningar av anläggningstillgångar uppgick till 373,3 miljoner kronor (347,2), en ökning om 26,1 miljoner kronor. Avskrivningar enligt plan uppgick till 369,5 miljoner kronor och nedskrivningar av värdet på anläggningstillgångar uppgick till 3,8 miljoner kronor. Ökningen förklaras av den ökade investeringsvolymen.

Skatter, statsbidrag och utjämning

Årets skatteintäkter har ökat med 2,3 procent till 20 147,9 miljoner kronor (19 692,3). Ökningen beror på, trots det sämre konjunkturläget, högre inkomster för stadens invånare och en ökad inflyttning. Slutskatteavräkningen för 2008 beräknas bli 136,7 miljoner kronor bättre än prognosen vid bokslut 2008. Prognosen för slutskatteavräkningen för 2009 beräknas bli minus 751,4 miljoner kronor, vilket motsvarar minus 929 kronor per invånare.

Från och med januari 2008 ersatte en kommunal fastighetsavgift den statliga fastighetsskatten. För 2008 var avsikten att neutralisera effekterna av införandet av fastighetsavgiften för såväl staten som varje enskild kommun. Från och med 2009 tillförs den årliga intäktsförändringen från fastighetsavgiften respektive kommun. För 2009 beräknas avgiften uppgå till cirka 1 090 miljoner kronor.

Finansiella intäkter och kostnader

Det finansiella resultatet inkluderar räntenettot för staden samt övriga finansiella intäkter och kostnader. Stadens finansiella resultat uppgick till 1 011,7 miljoner

kronor (999,7), varav periodiserad utdelning om 752,0 miljoner kronor. På helårsbasis uppgår aktieutdelningen till 1 125,0 miljoner kronor varav 375,0 miljoner kronor avser höjd utdelning för att finansiera förändringen av stadens pensions-skuld 2009.

Avsättningar

Under perioden har avsättningar gjorts med 20,1 miljoner kronor, dessa avser avsättningar för renhållningsnämnden och begravningsavgifter.

Av de 80,0 miljoner kronor som i bokslutets avsattes för omstruktureringskostnader för bland annat särskild avtalspension inom brand- och räddningsnämnden, har 71,8 miljoner kronor tagits i anspråk.

För infrastrukturella kostnader har 77,8 miljoner kronor tagits i anspråk avseende medfinansiering av Citybanan.

Avsättningen för stimulansbidrag för öppnande av nya förskoleavdelningar har ianspråktagits med 15,2 miljoner kronor och avsättningen för stimulans till utbyggnad av äldreomsorg och funktionshindrade och psykiskt funktionshindrade har ianspråktagits med 23,3 miljoner kronor.

Inom ramen för Miljömiljarden har 169,3 miljoner kronor tagits i anspråk. Av avsättningen återstår 147,6 miljoner kronor.

Balansräkningen

Stadens balansomslutning ökade med 2 069,7 miljoner kronor till 91 222,3 miljoner kronor (89 152,5).

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har ökat med 1 369,7 miljoner kronor och uppgick till 49 566,7 miljoner kronor (48 197,0). De materiella anläggningstillgångarna har ökat med 1 316,9 miljoner kronor vilket är en följd av en ökad investeringsvolym. Investeringarna sker främst i bostäder och infrastruktur. Från och med 2009 har Stockholm stad ingen egen brand- och räddningsverksamhet, utan ingår i Storstockholms brandförsvaret (kommunalförbundet). Stadens ägarandelar i kommunalförbundet uppgår till 27,8 miljoner kronor eller 36,4 procent av röstetalet.

Omsättningstillgångarna har ökat med 700,0 miljoner kronor under perioden och uppgick till 41 655,5 miljoner kronor (40 955,5). Av redovisade omsättningstillgångar har exploateringsfastigheter ökat med 218,0 miljoner kronor. Kortfristiga

fordringar har ökat till följd av att stadens bolag utnyttjar stadens checkräkningskredit mer än vid årsbokslutet.

Eget kapital och skulder

Det egna kapitalet ökade med 1 214,3 till 49 416,2 miljoner kronor (48 201,9) till följd av periodens resultat. I bokslutet 2006 beslöt kommunfullmäktige att göra en disposition av det egna kapitalet med 650,0 miljoner kronor för it-utveckling i stadens verksamheter och 200,0 miljoner kronor för Järvalyftet. I bokslut 2008 gjordes en omDispositionering om 50,0 miljoner kronor från Järvalyftet till Söderortsvisionen. Därutöver fanns kvarstående medel ur Kompetensfonden om 114,9 miljoner kronor. Av nämnda disposition under 2009 har 17,5 miljoner kronor tagits i anspråk avseende Järvalyftet och 3,0 miljoner kronor avseende Söderortsvisionen, 85,7 miljoner kronor avseende it-utveckling samt 18,2 miljoner kronor avseende Kompetensfonden.

Långfristiga skulder har ökat något under perioden och uppgick till 6 068,3 miljoner kronor (5 966,3).

Kortfristiga skulder har ökat med 1 129,0 miljoner kronor till 26 427,2 miljoner kronor (25 298,1). Det är främst kortfristiga lån som ökat till följd av en ökad utlåning till bolagen.

Soliditet

Soliditeten visar det egna kapitalet i förhållande till balansomslutningen. Måttet redovisas inklusive och exklusive stadens ansvarsförbindelse avseende pensionsåtaganden. Kommunfullmäktige beslutade i budget 2009 att stadens soliditet ska öka jämfört med 2008, det vill säga ska uppgå till minst 54,1 procent exklusive pensionsåtaganden och 40,3 procent inklusive pensionsåtaganden.

Stadens soliditet uppgick till 54,2 procent exklusive pensionsåtaganden och 40,5 procent inklusive pensionsåtaganden. Eget kapital uppgick till 49 416,2 miljoner kronor, vilket motsvarar cirka 60 360 kr per invånare.

Pensioner

Pensionsskulden för perioden redovisas i balansräkningen med totalt 2 736,9 miljoner kronor, inklusive särskild löneskatt. Pensionsavsättningarna har under perioden minskat med 37,0 miljoner kronor. Skulden har minskat till följd av brand- och räddningsnämndens verksamhetsövergång till Storstockholms brandförbund. Beräkningen av pensionsskulden är gjord enligt Riktlinjer för beräkning av pen-

sionsskuld (RIPS07). Grunden för beräkningar är det nya pensionsavtalet KAP-
KL.

Pensionsskulden intjänad till och med 1997 utgör en ansvarsförbindelse i stadens bokslut och uppgick till 12 436,2 miljoner kronor.

För att underlätta hanteringen för personer som har både förvaltnings- och bolagspension har stadens åtagande försäkrats i S:t Erik Livförsäkring AB. Där har även tidigare intjänade delar av pensionsåtagandet försäkrats. Detta medför att pensionsskulden i staden minskar med den bortförsäkrade delen av pensionsåtagandet.

Försäljningar

Stadens försäljningsinkomster uppgick till 694,9 miljoner kronor för perioden och fastighetsförsäljningarna medförde netto en realisationsvinst för staden om 373,4 miljoner kronor.

Exploateringsnämnden har till och med 31 augusti bokfört försäljningar om 250,4 miljoner kronor. Exploateringsnämnden bedömer att inkomsterna kommer att uppgå till cirka 900 miljoner under förutsättning att beslut fattas under året. Detta innebär ett betydande överskott i jämförelse med försäljningsbetinget som är 500 miljoner kronor. Prognosen bygger bland annat på två större friköp av tomträtter i innerstaden. Dessa avser Klassföreståndaren 1 (213,2 miljoner kronor) vilken beslutades i kommunfullmäktige den 7 september 2009 samt Svärdfisken 13 (329,2 miljoner kronor) vilken kommunfullmäktige ännu inte fattat beslut om. Vidare bedömer nämnden att cirka 500 försäljningar av småhustomter kan genomföras under 2009 till följd av att överklagandet av kommunfullmäktiges beslut om friköp av småhustomter är avgjord.

Fastighetsnämnden har hittills under året slutredovisat försäljningar för cirka 347 miljoner kronor som medfört realisationsvinster om sammanlagt cirka 258 miljoner kronor. Prognosen för årets fastighetsförsäljningar uppgår till cirka 430 miljoner kronor med sammanlagda realisationsvinster om cirka 300 miljoner kronor. Flera affärer är under avtalsteckning men kommer sannolikt inte att kunna slutföras förrän under 2010 på grund av fastighetsbildningsfrågor och utredningsfrågor som berör dessa fastigheter.

Investeringar

För att säkerställa en utbyggnad av Stockholm i enlighet med Vision 2030 beslöt kommunfullmäktige hösten 2008 att ta fram en samlad strategi för stadens investeringar. Arbetet har inletts med en investeringsstrategi som kommer att förelägg-

gas kommunfullmäktige för beslut under andra kvartalet 2010 för att inarbetas i budget för 2011.

Investeringsutgifter netto per den 31 augusti uppgick till 2 247,1 miljoner kronor (2 115,9), en ökning med 131,2 miljoner kronor jämfört med samma tid föregående år. Helårsprognosen utgörs av genomförandeprojekt om 2 958,1 miljoner kronor, planeringsprojekt om 786,1 miljoner kronor, stadsdelsnämndernas projekt inom stadsmiljö 83,6 miljoner kronor samt maskiner och inventarier om 132,8 miljoner kronor. Utöver detta tillkommer Central medelreserv 4 om 205,8 miljoner kronor.

Bland större projekt med genomförandebeslut och inriktningsbeslut i kommunfullmäktige som ingår i prognosen för helåret återfinns följande.

Projektnamn	mnkr	avser
Nordvästra Kungsholmen	303,8	bostäder
Hammarby Sjöstad	236,4	bostäder
Nord-Sydaxeln	150,6	infrastruktur
Kista företagsområde	147,5	kommersiellt
Mariehäll	131,0	bostäder
Årstastråket	129,8	kraftledningstunnel
Norra Länken: trafikplats Hjorthagen	126,3	infrastruktur
Åtgärder för att förbättra tillgängligheten	100,0	tillgänglighet i staden
Norrbro	78,4	infrastruktur
Årstadal Liljeholmen	40,9	bostäder
Hamnområdet Hjorthagen Värtan	232,8	bostäder, infrastruktur
Norra Bantorget	24,5	bostäder, kontor, hotell
Sabbatsberg	25,3	bostäder
Gyllene Ratten	54,8	bostäder

Staden är medfinansierare i ett antal stora statliga infrastrukturprojekt för att angelägna satsningar ska kunna genomföras på väg- och spårtrafiken i Stockholm. Under 2009 beräknar staden att göra utbetalningar för projekt Citybanan med drygt 90,0 miljoner kronor.

Ansvars och borgensförbindelser

Stadens åtagande avseende borgen och ansvarsförbindelser uppgick för perioden till 1 909,1 miljoner kronor. Borgensåtagandet avser dels ideella föreningar dels stiftelser eller bolag. Staden har även gått i borgen för pensionsutfästelser för sta-

dens majoritetsägda bolag samt till vissa stiftelser. Den samlade risken för stadens borgensåtagande bedöms som låg.

Transparensdirektivet

Lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser med mera trädde i kraft den 1 januari 2006. Lagen ställer vissa krav på redovisning i offentliga företag, genom krav på öppen och separat redovisning. Syftet med lagen är att implementera EU-kommissionens direktiv 08/723/EEG i svensk lag (transparensdirektivet) för att motverka otillbörlig konkurrens.

Lagen omfattar offentliga företag där staten, kommuner eller landsting har ett direkt eller indirekt dominerande inflytande genom ägande, finansiell medverkan eller genom de regler som gäller för företaget. Även ekonomisk eller kommersiell verksamhet som drivs i förvaltningsform kan omfattas av begreppet.

Enligt lagen ska offentliga företag som har en årlig nettoomsättning överstigande 40 miljoner euro under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren tillämpa bestämmelserna om öppen redovisning.

De bolag som omfattas av direktivet och uppgiftsskyldigheten är Stockholms Hamn AB och STOKAB. Inom staden bedrivs ekonomisk verksamhet av enheten för finansstrategi, stadsledningskontorets finansavdelning. All upp- och utlåning till stadens bolag sker genom denna enhet. Samtliga bolag erbjuds upplåning och placering med villkor motsvarande kommunkoncernens externa finansieringskostnad med utrymme för eventuell omkostnadsersättning. Inga kapitaltillskott, amorteringsfria lån eller förlustbidrag lämnas.

Uppföljning av resultatbudget och resultatprognos

Avvikelser Budget - prognos helårsutfall mnkr	2009	2008
Verksamhetens intäkter	246,0	116,2
Verksamhetens kostnader (-)	-5,0	-76,5
Avskrivningar (-)	-18,2	34,7
Central medelsreserv (-)	0,0	0,0
Oförutsedda behov	0,0	0,0
Prestationsreserv	0,0	0,0
Anslag pensioner/arbetsgivaravgifter (-)	129,1	0,0
Disposition av eget kapital	-124,4	0,0
Verksamhetens nettokostnader	227,6	74,4
Skatter inklusive kollektiv slutavräkning	-597,9	75,5
Begravningsavgift	1,3	1,2
Inkomstutjämnning	-29,9	-347,8
Kostnadsutjämnning	65,2	-738,1
Regleringspost	98,5	0,0
Fastighetsavgift	2,3	1 045,6
LSS-utjämnning	3,0	-26,3
Finansiellt resultat (Inkl. avgifter bank, pg och utdelning)	178,0	234,0
Utdelning till följd av engångskostnader för pensionsskulda	0,0	0,0
Realisationsvinster	372,6	0,0
Realisationsförluster	-0,4	0,0
Disposition av avsatta medel	0,0	0,0
Disposition begravnings- och renh.fond	-0,9	-6,0
Summa finansiering	91,8	238,1
Avvikelse året	319,4	312,5

Helårsprognosen för 2009 års resultat visar efter tillstyrkta budgetjusteringar, exklusive disposition av eget kapital (e-tjänsprogram, Söderortsvisionen och Järvalyftet) och exklusive realisationsvinster ett överskott på 71,3 miljoner kronor.

Budgeterat överskott	0,1
Prognos budgetavvikelse	319,4
Disposition av eget kapital	124,4
<u>Realisationsvinster</u>	<u>-372,6</u>
Prognos för årets resultat	71,3

Skatter och utjämning

I den senaste prognosen för 2009 beräknas stadens skatteintäkter, inklusive slutavräkningar och begravningsavgift, bli 597 miljoner kronor lägre än budgeterat. De negativa slutavräkningarna beror på att den beräknade utvecklingen av skatteunderlaget 2009 kraftigt underskrider regeringens fastställda uppräkningsfaktor³. I budgetpropositionen 2008 fastställde regeringen uppräkningsfaktorn 2009 till 4,0 procent, i SKL:s senaste prognos beräknas utvecklingen av skatteunderlaget 2009 bli 0,8 procent.

Det är framförallt den minskade ökningstakten av sysselsättningen som håller tillbaka skatteunderlagstillväxten, men även en dämpning av löneökningarna bidrar.

Stadens avgift till inkomstutjämningen beräknas öka med cirka 30 miljoner kronor, samtidigt som bidraget från kostnadsutjämningen ökar med 65 miljoner kronor på grund av justeringar i olika delmodeller. Regleringsavgiften minskar med 99 miljoner kronor. Den sammantagna effekten blir att stadens skatteintäkter, inklusive slutavräkningen, fastighetskatt och utjämning, beräknas bli 458 miljoner kronor lägre än vad som angavs i budgeten för 2009.

Finansiellt resultat

Prognosen över det finansiella resultatet inklusive utdelning för 2009 är 1 174 miljoner kronor för 2009, vilket är 178 miljoner kronor högre än budgeterat. Avvikelsen avser bland annat en icke budgeterad utdelning från AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad. Samtidigt prognostiseras ett sänkt räntenetto till följd av den allmänna räntenedgången.

³ I enlighet med de redovisningsprinciper som staden använder kommer prognostiserad slutavräkning för kommunalskatt för år 2009 att beräknas och periodiseras i samband med bokslut.

Den sammantagna finansieringen

Enligt prognos i tertialrapport 2 beräknas finansieringen gå med överskott om 91,8 miljoner kronor.

Stadens finansiering – prognos T2 2009

Mnkr	Budget 2009	Prognos 2009	Avvikelse
Skatter inklusive kollektiv slutavräkning	30 684,6	30 086,7	-597,9
Begravningsavgift	122,9	124,2	1,3
Inkomstutjämnning	-1 500,1	-1 530,0	-29,9
Kostnadsutjämnning	1 048,1	1 113,3	65,2
Regleringspost	-494,6	-396,1	98,5
Fastighetsavgift	1 089,8	1 092,1	2,3
LSS-utjämnning	-451,2	-448,2	3,0
Finansiellt resultat (Inkl. avgifter bank och pg)	446,0	424,0	-22,0
Utdelning	550,0	750,0	200,0
Utdelning till följd av engångskostnader för per	375,0	375,0	0,0
Realisationsvinster	0,0	372,6	372,6
Realisationsförluster	0,0	-0,4	-0,4
Disposition av avsatta medel	37,6	37,6	0,0
Disposition begravnings- och renh.fond	-1,3	-2,2	-0,9
Totalt finansiering	31 906,8	31 998,6	91,8

Nämndernas avvikelser

Nämnderna redovisar enligt bilaga 3 ett prognostiserat överskott jämfört med budget om 245,3 miljoner kronor för driftverksamheten inklusive kapitalkostnader samt efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar. Efter överföring av resultatenheternas resultat uppgår överskottet till 222,0 miljoner kronor.

Beräknad överföring av resultatenheternas resultat till 2010

Nämndernas överförda överskott från 2008 till 2009 uppgick till 226,7 miljoner kronor. I tertialrapport 2 har nämnderna beräknat överföra ett nettoöverskott med 250,0 miljoner kronor till 2010, varav stadsdelsnämnderna 116,2 miljoner kronor. Samtliga nämnder utom Älvsjö stadsdelsnämnd räknar med att föra över överskott till 2010.

Uppföljning av nämndernas budget och prognos

Mnkr	Nämndens budget 2009 efter justering T2	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerings efter resultat-dispositioner	Avvikelse efter resultat-dispositioner och budget-justeringar
Kommunfullmäktige m.m.				
1. KF/KS och SLK	-1 013,4	-509,8	-1 002,4	11,0
2. KF/KS kansli	-13,9	-9,0	-13,9	0,0
Revisorskollegiet	-27,7	-15,0	-27,7	0,0
Service-nämnden	-20,5	-11,5	-20,5	0,0
Valnämnden	-16,9	-11,6	-15,9	1,0
Stadsdelsnämnderna	-16 118,2	-10 552,5	-16 059,0	59,2
Brand- och räddningsnämnden	-308,0	-246,0	-314,6	-6,6
Exploateringsnämnden	590,0	435,5	653,0	63,0
Fastighetsnämnden	33,7	109,6	80,0	46,3
Idrottsnämnden	-554,1	-341,9	-548,1	6,0
Kulturnämnden: kulturförvaltning	-810,9	-517,0	-807,0	3,9
Kulturnämnden: stadsarkivet	-46,3	-31,0	-47,6	-1,3
Kyrkogårdsnämnden	-120,2	-76,6	-119,7	0,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-60,4	-44,1	-60,4	0,0
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-1 064,6	-680,4	-1 064,6	0,0
Stadsbyggnadsnämnden: stadsbyggn.kont.	-189,3	-127,9	-189,3	0,0
Trafik- och renhållningsnämnden				
trafik- och gatuverksamheten	-691,9	-353,1	-691,9	0,0
renhållningsverksamheten	-1,4	11,3	-1,0	0,4
Utbildningsnämnden	-12 030,4	-7 759,7	-11 995,4	35,0
Äldrenämnden	-64,0	-44,0	-59,7	4,3
Överförmyndarnämnden	-28,9	-20,4	-29,5	-0,6
TOTALT	-32 557,3	-20 795,1	-32 335,3	222,0

	Nämndens budget 2009 efter justering T2	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerings efter resultat-dispositioner	Avvikelse efter resultat-dispositioner och budget-justeringar
Mnkr				
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	-1 221,1	-817,9	-1 221,1	0,0
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	-936,9	-617,6	-936,9	0,0
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	-1 417,4	-921,5	-1 417,7	-0,3
Stadsdelsnämnd Bromma	-1 193,6	-779,3	-1 193,5	0,1
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	-925,4	-608,2	-927,6	-2,2
Stadsdelsnämnd Norrmalm	-872,5	-586,2	-872,5	0,0
Stadsdelsnämnd Östermalm	-1 128,8	-721,6	-1 099,5	29,3
Stadsdelsnämnd Södermalm	-1 905,0	-1 247,3	-1 892,2	12,8
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-vantör	-1 933,1	-1 251,5	-1 928,9	4,2
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	-934,1	-600,7	-934,1	0,0
Stadsdelsnämnd Farsta	-1 168,5	-766,2	-1 162,4	6,1
Stadsdelsnämnd Älvsjö	-484,3	-324,2	-484,7	-0,4
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-1 383,8	-909,5	-1 376,3	7,5
Stadsdelsnämnd Skärholmen	-613,7	-400,8	-611,6360	2,1
Summa stadsdelsnämnder	-16 118,2	-10 552,5	-16 059,0	59,2

Stadsdelsnämndernas verksamheter

Nämnd- och förvaltningsadministration	-584,5	-364,2	-565,8	18,7
Individ- och familjeomsorg	-1 641,0	-1 121,5	-1 671,9	-30,8
<i>varav socialpsykiatri</i>	-443,6	-310,2	-470,5	-26,9
Flyktingmottagande	205,9	131,3	202,4	-3,5
Stadsmiljöverksamhet	-172,7	-102,9	-170,1	2,6
avskrivningar	-21,7	-13,9	-23,6	-1,9
internräntor	-25,7	-15,2	-24,7	1,0
Förskoleverksamhet	-3 571,9	-2 271,3	-3 498,0	73,9
Äldreomsorg	-6 232,6	-4 110,3	-6 201,2	31,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-2 541,1	-1 713,9	-2 590,2	-49,1
Kultur - och föreningsverksamhet	-262,9	-154,3	-237,8	25,1
Arbetsmarknadsåtgärder	-70,5	-45,9	-63,3	7,2
Ekonomiskt bistånd	-1 152,1	-765,7	-1 201,8	-49,7
<i>varav handläggare</i>	-197,6	-158,8	-150,0	47,6
Övrig verksamhet	-47,4	-4,5	-13,0	34,4
Totalt verksamheter	-16 118,2	-10 552,5	-16 059,0	59,2

Avvikelse per verksamhetsområde

Avvikelser per verksamhetsområde utgår från stadsdelsnämndernas i verksamhetsplan 2009 upprättade budget. Stadsdelsnämndernas budget per verksamhetsområde kan därför avvika från kommunfullmäktiges tilldelning i budget 2009. Kommunfullmäktige ger inget anslag för nämnd- och förvaltningsadministration som måste finansieras från övriga verksamheter.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Prognosen visar ett underskott om 30,8 miljoner kronor. De stadsdelsnämnder som prognostiserar ett utfall i balans eller överskott jämfört med budget är Rinkeby-Kista, Norrmalm, Södermalm och Enskede-Årsta-Vantör. Resterande stadsdelsnämnder prognostiserar underskott. Underskottet beror framförallt på att antalet barn och ungdomsärenden ökat markant. Viss ökning har också skett inom tvångsvård för vuxna. Stadsledningskontoret uppmanar berörda nämnder att vidta aktiviteter för att uppnå en ekonomi i balans inom verksamhetsområdet.

Flyktingmottagande

Prognosen visar ett nettounderskott om 3,5 miljoner kronor. Flyktingmottagandet har minskat markant från cirka 3 000 personer tertial 1 2008 till 1 800 personer tertial 2 2009. Justering av budget utifrån prestationsförändringen kommer att ske i samband med tertialrapport 2 med 38,1 miljoner kronor. Stadsdelsnämnderna har tagit hänsyn till prestationsförändringen i sina prognoser. Skärholmens stadsdelsnämnd aviserar minskade intäkter för flyktingmottagningen i form av minskade statsbidrag på totalt 87 miljoner kronor. Även detta justeras i samband med prestationsförändringen.

Kommunens flyktingmottagning finansieras med statsbidrag dels i form av en generalschablon för barn, vuxna och äldre dels extra ersättning för ensamkommande flyktingbarn, äldre och sjuka, hemtjänst, varaktigt sjuka från ankomst och extraordinära kostnader. I dagsläget får stadsdelsnämnderna fem procent av den extra ersättning som avser äldre och sjuka, hemtjänst, varaktigt sjuka resterande 95 procent har den kommunövergripande verksamheten i Skärholmens stadsdelsnämnd ett intäktskrav för. För att staden totalt ska få in mer statsbidrag föreslås att reglerna ändras så att stadsdelsnämnderna får ett större incitament att söka medlen. Detta skulle i praktiken inte innebära något intäktsbortfall från statsbidragsgruppen eftersom mer statsbidrag skulle sökas för hela staden. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att stadsdelsnämnderna får behålla 50 procent av statsbidragsintäkterna istället för fem procent från och med 2009.

Stadsmiljö

Prognosen för driftbudgeten visar ett nettoöverskott om 2,6 miljoner kronor. Tretton stadsdelsnämnder redovisar ett överskott eller ingen avvikelse. Östermalms stadsdelsnämnd prognostiserar ett underskott, om 2,0 miljoner kronor till följd av beslut i nämnden i samband med tertialrapport 1 om extra underhållsåtgärder.

Förskoleverksamhet

Prognosen visar ett överskott om 73,9 miljoner kronor, efter resultatdispositioner. Samtliga stadsdelsnämnder utom Bromma prognostiserar överskott. Bromma stadsdelsnämnd prognostiserar ett mindre underskott på 1,3 miljoner kronor. Störst överskott prognostiseras av Hässelby-Vällingby (13,6 miljoner kronor), Enskede-Årsta-Vantör (12,7 miljoner kronor) och Skärholmen (12,9 miljoner kronor). Överskottet inom Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beror i första hand på låga lokalkostnader.

Äldreomsorg

Prognosen visar ett överskott om 31,5 miljoner kronor, efter resultatdispositioner. Fem stadsdelsnämnder prognostiserar underskott och övriga prognostiserar överskott eller ingen avvikelse mot budget. Östermalm och Södermalms stadsdelsnämnder står för stora delar av de prognostiserade överskotten med 30,0 miljoner respektive 19,0 miljoner kronor. De största underskotten prognostiseras av stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista (20,1 miljoner kronor) och Skärholmen (5,6 miljoner kronor). Av underskottet för Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd hänför sig 13,0 miljoner kronor till beställarsidan. Nämnden arbetar med konsultstöd i syfte att utveckla arbetsmetoder och för att säkerställa en enhetlig biståndsbedömning och arbetet med uppföljning av beslut och beställningar har intensifierats. Resterande underskott finns inom de kommunala hemtjänstenheterna. Vidtagna åtgärder under 2009 innebär att budgeten för dessa utförarenheter ska vara i balans 2010. Skärholmens stadsdelsnämnds underskott finns till största delen på utförarsidan och beror främst på pågående omstruktureringar.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Prognosen visar ett underskott om 49,1 miljoner kronor, efter resultatdispositioner. Tio stadsdelsnämnder visar underskott och övriga fyra nämnder prognostiserar nollresultat eller marginella överskott. De största underskotten prognostiseras av stadsdelsnämnderna Södermalm (12,0 miljoner kronor) och Norrmalm (9,9 miljoner kronor). Underskottet inom Södermalms stadsdelsnämnd finns i huvudsak inom enheterna för personlig assistans vilket beror på att antalet brukare har minskat medan personalkostnaderna inte sjunkit i motsvarande omfattning. En annan orsak är att kostnaderna för brukare som är placerade i enskilt drivna verksamheter som inte gått in i valfrihetssystemet överstiger ersättningsnivåerna jämfört med budgettilldelningen. Norrmalms stadsdelsnämnds underskott beror på ett antal nya Sol-placeringar på sjukhem samt höga resekostnader till och från dagliga verksamheter.

Kultur- och föreningsverksamhet

Prognosen visar ett överskott om 25,1 miljoner kronor. Samtliga stadsdelsnämnder prognostiserar överskott eller ingen avvikelse jämfört med budget. Den stadsdelsnämnd som prognostiserar det största överskottet är Enskede-Årsta-Vantör.

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen visar ett överskott om 7,2 miljoner kronor. Den enda stadsdelsnämnden som prognostiserar ett underskott jämfört med budget är Bromma stadsdelsnämnd. Resterande stadsdelsnämnder prognostiserar överskott eller nollresultat.

Ekonomiskt bistånd

Prognosen visar ett underskott om 49,7 miljoner kronor. De stadsdelsnämnder som prognostiserar ett utfall i balans med budget är Rinkeby-Kista, Hässelby-Vällingby, Södermalm, Farsta, Älvsjö och Hägersten-Liljeholmens. Resterande stadsdelsnämnder prognostiserar underskott. Kostnaden för utbetalat ekonomiskt bistånd för 2009 bedömdes i samband med tertialrapport 1 enligt Stockholms Stads Utrednings- och Statistikkontor AB till 1 040,0 miljoner kronor, vilket är 77,0 miljoner kronor högre än budget 2009. I Stockholms Stads Utrednings- och Statistikkontor AB prognos för oktober 2009 beräknas kostnaderna för ekonomiskt bistånd uppgå till 951 miljoner kronor. Detta är en förbättring från prognosen i tertialrapport 1 med 89 miljoner kronor.

Fördelningsnyckeln för budget 2009 är baserad på värden från år 2006. I fördelningsnyckeln finns inte medräknat att flera nämnder haft en hög flyktingmottagning. Det innebär i praktiken att kostnaden för ekonomiskt bistånd har ökat då flyktingarna efter 18 månader övergår från introduktionsersättning till ekonomiskt bistånd. En fördelning om 25 miljoner kronor fördelas ut extra till stadsdelsnämnderna, enligt bilaga 2.

Stadsledningskontoret uppmanar berörda nämnder att vidta aktiviteter för att minska antalet personer med ekonomiskt bistånd. Stadsledningskontoret understryker vikten av att stadsdelsnämnderna och Jobbtorgen fortsätter det positiva samarbete som påbörjats samt att nämnderna vidtar nödvändiga åtgärder för att få en ekonomi i balans.

Nämnder med avvikelser

Nedan kommenteras nämnder med större avvikelser, så väl positiva som negativa.

Kommunfullmäktige m.m.

Kommunfullmäktige m.m. prognostiserar ett överskott på 11,0 miljoner kronor. Avvikelsen motsvarar 1,1 procent av nämndens budget 2009. Överskottet beror främst på senareläggning av IT-projekt till en följd av GSIT.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd prognostiserar ett överskott på 29,3 miljoner kronor. Avvikelsen motsvarar 2,6 procent av nämndens budget 2009. Överskottet finns främst inom äldreomsorg och beror framför allt på att antalet placeringar inom vård- och omsorgsboenden minskat.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden prognostiserar ett nettoöverskott om 63,0 miljoner kronor, varav 45,4 förklaras av ökade intäkter. Avvikelsen motsvarar 10,7 procent mot nämndens nettobudget 2009. De ökade intäkterna motsvarar 2,4 procent av den totala intäktsbudgeten. Överskottet beror främst på ökade intäkter från tomträttsavgälder på grund av fler domar, nyregleringar och nyupplåtelse samt lägre kostnader för avskrivningar och internränta.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden prognostiserar ett överskott om 46,3 miljoner kronor. Avvikelsen motsvarar 4,4 procent av nämndens budgeterade intäkter 2009. Överskottet beror främst på att ränteintäkterna beräknas bli högre och kostnaderna för planerat underhåll bli lägre än budgeterat. Nämnden arbetar för närvarande igenom sin underhållsplan och skjuter därför fram delar av planerade underhållsinsatser.

Kulturnämnden: Stadsarkivet

Kulturnämnden: Stadsarkivet prognostiserar ett underskott på 1,3 miljoner kronor. Avvikelsen motsvarar 2,8 procent av stadsarkivets budget 2009. Underskottet beror framför allt på ökade omstruktureringskostnader. Nämnden uppmanas att vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden prognostiserar ett underskott på 15,7 miljoner kronor före vidtagna åtgärder. För att reducera underskottet har nämnden vidtagit åtgärder motsvarande 8,8 miljoner kronor så att nämnden redovisar ett underskott om 6,9 miljoner kronor. I samband med tertialrapport 2 beviljas näm-

den 11,7 miljoner kronor eftersom antalet aspiranter på Jobbtorg Stockholm ökat markant med i genomsnitt 700 aspiranter per månad jämfört med nivån beräknad i budget 2009. Nämnden tilldelas även 3,5 miljoner kronor till familjerådgivningen utifrån att en tidigare kö arbetats bort under året, vilket inneburit extra kostnader som ej budgeterats för. Nämnden begär budgetjusteringar om 2,6 miljoner kronor för LSS-kollo vilket beviljas, 0,3 miljoner kronor av de sökta 0,4 miljoner kronor för evakueringskostnader för Bandhagshemmet beviljas, 0,3 miljoner kronor beviljas för att införa en central förmedlingsgrupp för bostäder med särskild service. Totalt prognostiserar nämnden därmed ett resultat i balans med budget.

Bedömningskansliet har bedrivits i projektform sedan 2006 och ska enligt beslut i kommunfullmäktige permanentas senast 2009-12-31, efter det att verksamheten utvärderats. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har genomfört en utvärdering där bedömningskansliets verksamhet fått omfattande kritik. Stadsledningskontoret uppmanar nämnden att utifrån genomförd översyn vidta nödvändiga åtgärder.

Avvikelser investeringar

Prognosen för 2009 upptar 4 166,4 miljoner kronor i nettoinvesteringsutgifter för stadens nämnder, inklusive centralt redovisade investeringsmedel, vilket är 95,4 miljoner kronor lägre än budget. Under året har budgeten justerats med 500,0 miljoner kronor till 4 261,8 miljoner kronor beroende på ersättning till AB Storstockholms Lokaltrafik som kompensation för flytt från fastigheten Sandstugan 3 i Slakthusområdet.

Mnkr	Budget efter tertialrapport 2	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerings	Avvikelse budget/prognos efter budgetjusteringar
Kommunfullmäktige KF1	-1,0	-0,7	-0,7	0,3
Servicenämnden	-8,5	-5,9	-8,5	0,0
Stadsdelsnämnderna	-173,2	-56,3	-136,4	36,8
Exploateringsnämnden	-2 223,5	-1 583,1	-2 500,0	-276,5
Fastighetsnämnden	-430,0	-117,2	-177,7	252,3
Idrottsnämnden	-333,8	-145,6	-303,8	30,0
Kulturnämnden: kulturförvaltning	-35,5	-8,7	-26,2	9,3
Kulturnämnden: stadsarkivet	-1,0	-0,3	-1,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-20,0	-5,9	-11,0	9,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-1,3	-0,8	-1,3	0,0
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-1,0	0,0	-1,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	-1,5	-1,0	-1,5	0,0
Trafik- och renhållningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
trafik- och gatuverksamheten	-694,0	-297,8	-694,0	0,0
renhållningsverksamheten	-41,7	-2,8	-17,5	24,2
Utbildningsnämnden	-90,0	-20,6	-80,0	10,0
TOTALT	-4 056,0	-2 246,7	-3 960,6	95,4

Totalt prognostiserar nämnderna en avvikelse mot budget om 95,4 miljoner kronor för 2009. Nedan kommenteras nämnder med stora investeringar.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämndens investeringsbudget uppgår till 2 223,5 miljoner kronor. Nämnden prognostiserar ett utfall som är 276,5 miljoner kronor högre än budgeterat, främst till följd av att genomförandetakten i nämndens projekt är fortsatt hög.

Stadsledningskontoret konstaterar att exploateringsnämnden, liksom för 2008, prognostiserar ett väsentligt överskridande av investeringsbudgeten 2009. Exploateringsnämnden uppmanas att hantera avvikelsen om 276,5 miljoner kronor inom given investeringsplan samt att i verksamhetsplanen för 2010 prioritera så att en investeringsbudget i balans säkerställs. Att staden genomgår en omfattande expansion samtidigt som stadens ekonomi ska vara långsiktigt hållbar ställer höga krav på god investeringsplanering och prognossäkerhet. Därför uppmanas nämnden att se över rutinerna för investeringsplaneringen med särskilt fokus på prioritering av planeringsprojekten i tid.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens investeringsram är netto 430,0 miljoner kronor. Utfallet för året beräknas till 177,7 miljoner kronor, vilket är 252,3 miljoner kronor lägre än budgeterat och innebär att endast drygt 40 procent av de planerade investeringarna genomförs. Främst förklaras detta av förskjutningar av energieffektiviseringsprojektet med 155,0 miljoner kronor och förskjutningar av investeringar i brandstationer med 46,0 miljoner kronor. I båda fallen är projekten föremål för vidare utredningar.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden prognostiserar, liksom i tertialrapport 1, ett nettoöverskott på 30,0 miljoner kronor. Nämnden begär att det beräknade överskottet tillförs nämndens budget 2010. Begäran avslås och nämnden får återkomma i samband med upprättande av verksamhetsplan för 2010.

Kulturnämnden: Kulturförvaltningen

Kulturnämnden: Kulturförvaltningen prognostiserar ett överskott på 9,3 miljoner kronor för investeringar. Avvikelsen motsvarar 26,2 procent av kulturförvaltningens investeringsplan 2009. Överskottet beror på förskjutningar av vissa delprojekt avseende "Bibliotek i rörelse"/biblioteksstrukturen.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämndens investeringsram är 20,0 miljoner kronor. Utfallet för året beräknas bli 9,0 miljoner kronor lägre än budgeterat och innebär att endast 55 procent av investeringarna genomförs. Orsaken till den lägre investeringsvolymen är fördröjningar i pågående projekt och att upphandlingar tagit längre tid än beräknat.

Trafik- och renhållningsnämnden

Budgeten för investeringsverksamheten inom trafik- och gatuverksamhet uppgår till 694,0 miljoner kronor och redovisar ingen avvikelse. Renhållningsverksamhetens investeringsbudget uppgår till 41,7 miljoner kronor och prognostiserar ett överskott på 24,2 miljoner kronor. Avvikelsen motsvarar ett överskott om 58 procent mot kommunfullmäktiges budget 2009 och innebär att endast 42 procent av de planerade investeringarna genomförs. Överskottet beror på ytterligare förseningar för byggstarten av Sätra återvinningsstation.

Budgetjusteringar

I budget 2009 fördelas nämndernas budgetramar. Det innebär att det vidare under 2009 inte finns några extra resurser avsatta för nämndernas löpande verksamheter utöver prestationsförändringar och omstruktureringar. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjusteringar med 657,4 miljoner kronor för ökade nettokostnader för driftverksamheten. Medlen finansieras enligt följande.

	<i>mnkr</i>
Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov	89,3
Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar	553,8
Ianspråktagande av tidigare års avsatta medel	14,3
Totalt	657,4

Därutöver har omfördelning av centralt budgeterade medel under Kommunfullmäktige m.m. skett med 7,6 miljoner kronor. Specifikation av budgetjusteringarna framgår av bilaga 2.

Ur *central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2009 års budget har medgetts budgetjustering för ökade utgifter inom investeringsplanen med 0,2 miljoner kronor.

Ansvar för upplåtelse av frivilliga torghandelsplatser överförs från fastighetsnämnden till trafik- och renhållningsnämnden. Nämndernas budget justeras med 0,1 miljoner kronor.

Investeringsmedel om 1,0 miljoner kronor för Skateboardparken Street Plaza förs över från idrottsnämnden till Skarpnäcks stadsdelsnämnd. Nämndernas investeringsram justeras med 1,0 miljoner kronor. Avsikten är att ansvaret för driften ska ligga på idrottsnämnden.

Fördelning av centralt avsatta medel under Kommunfullmäktige m.m.

Avveckling och omstrukturering av lokaler

Nämnderna har begärt budgetjusteringar med 3,1 miljoner kronor för ökade kostnader för avveckling och omstrukturering av lokaler inklusive att stadsledningskontoret för ändamålet har omdefinierat en ansökan om tillfälligt bidrag för tomgångshyror i samband med avveckling och vissa omstruktureringar av särskilda boenden för äldre. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 1,4 miljoner kronor. Ansökningar om 1,7 miljoner kronor avstyrks.

Förskolor med hög hyra

Medel har reserverats för bidrag till nämnder med hög förskolehyra. Utbildningsnämnden har begärt budgetjustering med 6,2 miljoner kronor, vilket stadsledningskontoret tillstyrker.

Disposition av i tidigare bokslut avsatta medel

Stimulansbidrag för ny- och ombyggnad av boenden inom äldreomsorg

Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen begär budgetjustering med 3,8 miljoner kronor avseende stimulansbidrag för ny- och ombyggnad av äldreomsorgslokaler, vilket stadsledningskontoret tillstyrker.

Stimulansbidrag för ny- och ombyggnad av särskilda boenden för personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning inklusive hemlösa

Nämnderna har begärt budgetjustering med 10,8 miljoner kronor avseende stimulansbidrag för ny- och ombyggnad av särskilda boenden för personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning inklusive hemlösa. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 10,5 miljoner kronor. Ansökningar om 0,3 miljoner kronor avstyrks.

Disponering av avsättning – förebyggande insatser för hemlösa med psykisk funktionsnedsättning

Nämnderna medges projektmedel för att motverka hemlöshet om 11,6 miljoner kronor. Finansiering sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel, enligt bilaga 2. Stockholm stad har sedan 2000 och 2001 gjort avsättningar för om- och tillbyggnad av särskilda boenden för äldre respektive personer med funktionsnedsättning. I budget för 2005 preciserades målgruppen till att omfatta hemlösa som är psykiskt funktionsnedsatta. För denna målgrupp återstår vid bokslut 2008 totalt 80 miljoner kronor i avsatta medel.

Kommunfullmäktige beslutade den 30 mars 2009, § 25, om Stimulans för Stockholm och nämndernas verksamhetsplaner med budget för 2009, Dnr 112-2849/2008. I ärendet beslutades att avsättningen för om- och tillbyggnad av särskilda boenden ska beviljas för insatser och åtgärder som utvecklar det förebyggande arbetet såväl kvantitativt som kvalitativt. Avsättningen ska även disponeras till bland annat utveckling av evidensbaserade modeller för övergången från institution till eget boende samt utveckla stadens boendestöd och modeller för en effektiv budget- och skuldrådgivning till målgruppen.

Nämnderna har kommit in med projektansökningar för finansiering via avsättningen. Stadsledningskontoret tillstyrker ansökningar om totalt 11,6 miljoner kro-

nor. Fördelning framgår av bilaga 2. I samband med årsredovisningen kommer uppföljning av projekten att genomföras utifrån hur projektplanen efterlevs, vilka insatser genomförts, vilken effekt dessa insatser givit samt om projektet är av sådan karaktär att det bör ingå i ordinarie verksamhet. Medel beviljas utifrån respektive projektplans angivna period. Nämnderna ska i samband med årsbokslutet skicka EDI-räkning till finansförvaltningen på under året förbrukat belopp. Utbetalning sker efter uppföljning via finansförvaltningen. Nämnderna ska i verksamhetsberättelser redogöra för hur medlen har använts.

Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler

Nämnderna har begärt bidrag om 53,2 miljoner kronor avseende utbyggnad av förskolelokaler, vilket stadsledningskontoret tillstyrker under förutsättning att utbyggnaden innebär nytillkomna avdelningar som ger ett faktiskt tillskott av varaktiga platser och i övrigt uppfyller kraven för bidrag. Utbetalning sker via Finansförvaltningen i efterskott, mot begäran/faktura från nämnderna och efter kontroll, i samband med att verksamheterna öppnar. Beslut om beviljade bidrag gäller tidsbegränsat längst till och med året efter det år bidraget beviljats.

Tillfälligt bidrag för tomgångshyror i samband med avveckling och vissa omstruktureringar av särskilda boenden för äldre

Nämnderna har, efter att stadsledningskontoret har omdefinierat en ansökan att gälla ändamålet avveckling och omstrukturering av lokaler ur centralt avsatta medel, begärt bidrag för tomgångshyror i samband med avveckling och vissa omstruktureringar av särskilda boenden för äldre om 1,6 miljoner kronor. Norrmalms stadsdelsnämnd har reviderat uppgift om ansökan i tertialrapport 1 per den 30 april 2009 om tomgångshyror för Väduren 16. Ytterligare kostnader om 0,5 miljoner kronor redovisas. Stadsledningskontoret tillstyrker bidrag om 1,7 miljoner kronor. Ansökningar om 0,4 miljoner kronor avstyrks. Beviljade bidrag regleras via ramhyresavtal mot faktisk kostnad enligt gällande anvisningar.

Omslutningsförändringar

Nämnderna redovisar omslutningsökningar med 192,9 miljoner kronor. Omslutningsökningarna avser främst köp och sälj av nämndernas ordinarie verksamheter samt för olika projekt. Nämndernas budgetar justeras med motsvarande belopp i enlighet med specifikation per nämnd i bilaga 2.

Avveckling av resultatenheter

Hammarbyhöjdens servicehus inom Skarpnäcks stadsdelsnämnd avvecklas i samband med tertialrapport 2. Stadsledningskontoret tillstyrker avvecklingen som re-

sultatenhet med anledning av att beslut har fattats att omvandla Hammarbyhöjdens servicehus till trygghetsboende.

Övriga ärenden

Sfi – bonus

Staden deltar i den statliga försöksverksamheten med sfi-bonus och kvalitetshöjande insatser inom svenskundervisning för invandrare (sfi). Syftet med försöksverksamheten med en sfi-bonus är att pröva om ekonomiska incitament kan göra att nyanlända snabbare lär sig svenska och därmed förbättrar sina möjligheter att få arbete.

Försöket gäller nyanlända som omfattas av kommunens flyktingmottagning och deras anhöriga samt övriga anhöriginvandrare, 18-65 år, som är folkbokförda första gången i en kommun från 1 juli 2009 till 30 juni 2010. Enligt förslaget ska staden lämna sfi-bonus till person som får minst betyget Godkänt på kurs B på studieväg 1, kurs C på studieväg 2 eller kurs D på studieväg 3 inom tolv månader från att sfi-utbildningen startade, men senast 15 månader från att personen folkbokfördes i Sverige första gången. Storleken på sfi-bonusen förslås från 6 000 till 12 000 kronor beroende på betygsnivå.

Både försöks- och jämförelsekommunerna som deltar får ett särskilt bidrag för att genomföra kvalitetshöjande insatser inom sfi som omfattar cirka 1 000 kronor per deltagare baserat på ett genomsnitt av föregående års antal sfi-studerande. Försökskommunerna får ersättning för direkta kostnader för utbetald bonus samt ett schablonbelopp på 900 kronor per utbetald bonus för administrativa kostnader. Staden deltar i försöket via socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden.

Samverkanscentral

Kommunstyrelsen har i ärende ”Inriktningsbeslut för flytt av trafikledningscentralen Trafik Stockholm”, dnr 314-1409/2008, behandlat en samlokalisering av Trafik Stockholm, Räddningstjänsten, SOS Alarm samt verksamhetsfunktioner från Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten AB och trafik- och renhållningsnämndens trafikkontor. Stockholms stad och Vägverket Region Stockholm (VST) driver gemensamt trafikledningscentralen Trafik Stockholm. För befintlig lokal går hyrestiden ut den 31 december 2010. Marken kommer att exploateras med start våren 2010 vilket innebär att trafikledningscentralen måste flytta sin verksamhet. I ovan ärende föreslogs en samverkanscentral lokaliserad i Johannes brandstation. Förutsättningarna för projektet har ändrats då Johannes brandstation inte kan tillmötes-

gå alla krav och behov, bland annat medverkande parter behov av lokalyta. Vidare har arbetsmiljöverket anfört kritik mot förslagets tillkommande arbetsplatser.

Stadsledningskontoret föreslår en revidering av inriktningsbeslutet där en ny lokalisering får sökas centralt, förslagsvis nordvästra Kungsholmen. Ansvaret för lokaliseringen åvilar fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden.

Kommunfullmäktige förväntas fatta genomförandebeslut om lokaliseringen under våren 2010. I samband med detta genomförandebeslut ska även beslut om finansiering fattas. Projektet ska beskrivas i nämndernas verksamhetsplan, med bedömda inkomster och utgifter.

Ansvariga nämnder ska inför genomförandebeslutet ta fram ett beslutsunderlag enligt stadens beslutsordning och investeringsregler.

Miljö kvalitetsnormen för PM10 – uppdrag dnr 3850/2007

Uppdraget att inarbeta miljö kvalitetsnormen för PM10 enligt regeringens åtgärdsprogram gäller främst trafik- och renhållningsnämnden och stadsdelsnämnderna. Uppdraget får anses avslutat med hänvisning till att staden i mars 2009 i ett underlag till regeringen (dnr 303-314/2009) redovisade de insatser som gjorts för att åstadkomma en minskning av partikelhalten. I underlaget konstateras att staden uppfyllt sin del av det åtgärdsprogram som regeringen fastställde den 9 december 2004.

Omgivningsbullen – uppdrag dnr 314-194/2009

Stadsledningskontoret har haft i uppdrag att inarbeta Stockholms stads åtgärdsprogram 2009 – 2013 enligt förordning om omgivningsbullen i stadens miljöprogram. Stadens miljöprogram antogs i november 2006 tillsammans med den reviderade styrmodellen för ILS. Styrmodellen har renodlat hanteringen och florin av styrdokument på så sätt att miljöprogrammet placeras högst upp i hierarkin såsom ett kommunövergripande styrdokument, medan mer åtgärdsinriktade program såsom vattenprogrammet och programmet mot omgivningsbullen blir riktlinjer under miljöprogrammet.

Riktlinjerna är således på samma gång mer detaljerade och avgränsade än det övergripande programmet. Miljöprogrammet är helt integrerat i ILS genom antagna mål, indikatorer och aktiviteter på kommunfullmäktige- och nämndnivå. Även enheterna har åtaganden och aktiviteter. Bullerprogrammet såsom en riktlinje under miljöprogrammet är därmed även det integrerat i ILS genom nämndernas antagna mål, aktiviteter och indikatorer. Vid sidan av i ILS beskrivna aktiviteter föl-

jer och rapporterar den uppföljningsansvariga nämnden programmet om omgivningsbullen med sju indikatorer. Genom antagandet av den reviderade styrmodellen där miljöprogrammet integrerats i ILS och omgivningsprogrammet formulerats såsom riktlinjer till miljöprogrammet, anses uppdraget genomfört.

Stadsbibliotek

Kommunstyrelsen har i enlighet med uppdrag i budget 2009 genomfört en riskanalys i syfte att finna en ansvarsfull finansiering för tillbyggnad av Stockholms stadsbibliotek. Arbetet har bedrivits i en projektgrupp underställd kommunstyrelsen som rapporterar till finansborgarrådet och kulturborgarrådet.

Ett genomförande utifrån skissade förutsättningar har projektgruppen bedömt medföra betydande ökade kostnader jämfört med vad som angavs i inriktningsbeslutet. Därtill bedöms stora och oidentifierade risker finnas med projektet. Främst avses osäkerheter i grundläggningsförhållanden, gränssnitt mot befintliga konstruktioner utanför projektet samt osäkerhet i byggnadens tekniska utformning. Projektgruppen kan konstatera sammantaget att de ekonomiska riskerna med projektet bedöms vara så stora att en ansvarsfull finansiering av projektet saknas och anser att tillbyggnaden av stadsbiblioteket därför inte ska fullföljas.

Ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk

En ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk träder i kraft den 1 januari 2010. Den nya lagen ska ersätta nuvarande lagar om rätt att använda samiska respektive finska och meänkieli. Sveriges fem nationella minoriteter (judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar) omfattas av den nya lagen. För myndigheter införs en skyldighet att informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter enligt den nya lagen. Ett särskilt ansvar att skydda och främja de nationella minoritetsspråken (jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli) införs. De nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige ska främjas, liksom barns utveckling av en kulturell identitet och det egna minoritetsspråket.

Det förstärkta minoritetsskyddet som idag gäller för samiska, finska och meänkieli i sju kommuner i Norrbotten, de så kallade förvaltningsområdena, utvidgas till att omfatta fler kommuner. Det innebär att fler enskilda kan använda finska respektive samiska i kontakter med myndigheter och att fler får rätt till förskoleverksamhet och äldreomsorg helt eller delvis på finska respektive samiska. Förvaltningsområdet för finska språket utvidgas till 18 nya kommuner, däribland Stockholm.

Detta innebär att enskilda har rätt att använda finska i kontakterna med Stockholms stad om ett ärende kan handläggas av personal som behärskar minoritetsspråket. Enskilda ska även ges möjlighet till äldreomsorg och barnomsorg på finska om kommunen har tillgång till språkkunnig personal. Bättre möjligheter till inflytande för de nationella minoriteterna är också centralt för att synliggöra gruppernas behov i samhället. Det är särskilt viktigt att de nationella minoriteterna ges möjlighet till samråd på lokal nivå, eftersom det är där många beslut som berör enskilda omfattas.

Länsstyrelsen i Stockholms län och sametinget får ansvar att följa upp hur minoritetspolitiken genomförs. Dessa myndigheter ska även genom rådgivning, information och liknande verksamhet hjälpa myndigheter vid tillämpningen av lagen och i samråd med kommuner samordna utvidgningen av förvaltningsområdena. Sametinget får också i uppdrag att skapa och ansvara för en hemsida rörande de nationella minoriteterna.

Stockholms stads ansvar

Inför att lagen träder i kraft den 1 januari 2010 måste staden se över vilka åtgärder som behöver vidtas för att lagen ska kunna följas. En viktig del är att enskilda har rätt att använda finska vid muntliga och skriftliga kontakter med staden om ärendet kan handläggas av personal som behärskar finska. Staden kan bestämma särskilda tider och särskild plats för att ta emot besök av enskilda som talar finska samt ha särskilda telefontider.

Staden bör ta fram riktlinjer för vilken service staden ska tillhandahålla. Det ska finnas rutiner för hur respektive nämnd agerar när någon önskar kontakt på finska till exempel när den enskilde ska kunna få svar på finska eller prata med finskspråkig personal. Stadens nämnder behöver inte anställa särskilda medarbetare för detta utan kan använda de medarbetarna som redan finns i organisationen som är finskspråkiga och som därmed kan bistå i olika frågor och ärenden. Vid rekryteringar kan hänsyn tas till att det i vissa funktioner underlättar om det finns finsktalande personal, till exempel i telefonväxel och kontaktcenter samt när det gäller myndighetsutövning. Staden bör också se över vilken information som bör finnas tillgänglig på finska, både på stadens hemsida och i broschyrform.

De enskilda som önskar äldreomsorg eller förskola helt eller delvis på finska ska om möjligt erbjudas detta. Bland de verksamheter som staden erbjuder inom både äldreomsorg och förskola finns idag redan finskspråkiga enheter/utförare. Staden bör se över om det finns en större efterfrågan på dessa verksamheter än vad som

idag kan erbjudas och i så fall uppmuntra till ytterligare finskspråkiga verksamheter.

Ytterligare en viktig del i lagstiftningen är de nationella minoriteternas rätt till inflytande. Staden bör därför se över och ta fram rutiner för hur samråd ska ske på lokal nivå.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att i samråd med övriga nämnder ansvara för att ta fram övergripande riktlinjer för hur stadens nämnder ska arbeta för att följa lagstiftningen. Det är sedan respektive nämnd som ansvarar för att utifrån dessa riktlinjer ta fram rutiner för hur arbetet ska ske lokalt på respektive nämnd.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ska också genomföra informationsinsatser och ta fram nödvändigt informationsmaterial. Detta ska ske i samråd med stadsledningskontorets kommunikationsstab.

I arbetet ska nämnden också samråda med organisationer som företräder den finska minoriteten.

Miljömiljarden

Kommunfullmäktige beslutade den 2 juni 2003 att i bokslut för 2002 avsätta 1 000 mnkr för åtgärder som minskar stadens miljöskuld och insatser för att undvika miljö- och hälsoskyddsproblem i framtiden, kallat Miljömiljarden. Dessa projekt ska drivas till och med 2009. Vissa projekt som avslutats inom Miljömiljarden har inte utnyttjat beviljade medel varför 20,0 miljoner kronor ska användas för att finansiera insatser som görs i samband med miljöhuvudstadsåret.

Rapport om små verksamheter

Kommunstyrelsen fick ett uppdrag om att utreda ansvaret för små verksamheter inom socialtjänsten, dnr 329-2609/2006. I kommunfullmäktiges beslut nämndes särskilt om heminstruktörer och dödsboutredningar, om ansvaret ska vara en central funktion eller funktion under stadsdelsnämnderna. Rapporten föreslog ingen organisationsförändring. Uppdraget får anses avslutat.

Uppföljning av ramavtal

Rapport om uppföljning av ramavtal om enstaka platser, stadens vård- och omsorgsboende för äldre, hemtjänst i kommunal och privat regi samt ledsagning och avlösning enligt LSS och SoL 2008 (dnr 327-1181/2009). Kommunfullmäktige beslutade den 12 december 2005 om en uppföljningsmodell för äldreomsorgen

som innebär att alla verksamheter som är belägna inom stadsdelsnämndernas områden och att verksamheter som Stockholms stad har ramavtal med ska följas upp. Uppföljningarna enligt kommunfullmäktiges beslutade uppföljningsmall avser enheternas följsamhet avseende lagar, avtal och riktlinjer. Genomförda uppföljningar visar i stort på väl fungerande verksamheter med god vård och omsorg. Inom vård- och omsorgsboendena bedrivs en god hälso- och sjukvård. De brister som främst framkommer avser dokumentation, personalens kompetens avseende nutrition, livsmedelshygien och basala hygienrutiner. Brister förekommer också avseende kompetensutvecklingsplaner och synlig identifikation. Genomförandeplaner och kompetensutvecklingsplaner saknas hos många enheter. Rapporten föreslås läggas till handlingarna.

Anläggande av konstgräsplan

Inriktningsbeslut avseende Anläggande av en konstgräsplan för fotboll på Gröndals bollplan, hemställan om att idrottsnämnden tillförs 6 000 Tkr av markförsäljningsintäkter, dnr 328-532/2007, avslås med hänvisning till att konstgräsplan har anlagts.

Sjukhusundervisning

Utbildningsnämnden beslutade den 16 juni 2005 att hemställa om att kommunfullmäktige beslutar att överlåta huvudmannaskapet för nuvarande undervisning inom barn- och ungdomspsykiatri till sjukvårdshuvudmannen (dnr 322-2912/2005), Stockholms läns landsting, den 1 september 2005 samt att hemskolan (den skola eleven är inskriven på) övertar ansvaret för undervisning av elev intagen på Maria Ungdomsmottagning. Eftersom huvudmannaskapet inte kan överlåtas avslås ärendet.

Kvalitetsredovisning

Kvalitetsredovisningen för stadens pedagogiska delar har överlämnats till kommunstyrelsen för beaktande av de åtgärdsförslag som avser förskola och sfi dnr 322-1395/2009.

Sfi

I förhållande till riksgenomsnittet ligger sfi i Stockholm på en lägre nivå när det gäller studerande som uppnår en godkänd nivå efter två års studier. En förklaring kan vara den relativt gynnsamma arbetsmarknaden i Stockholm som gör att studerande hoppar av sina studier eller läser parallellt med att de arbetar. På de lägre kursnivåerna har dock resultaten förbättrats. Enligt den genomförda brukarundersökningen 2008 har de studerandes nöjdhet generellt ökat och de är mycket nöjda.

Förskola

Förskolan har under femårsperioden fortsatt att utveckla en framgångsrik verksamhet. Särskilt framgångsrika områden är språkutveckling, matematik, pedagogisk miljö och pedagogisk dokumentation. Genusarbetet, som hade sin kulmen i mitten av perioden, är nu mer osynligt. Andelen föräldrar som är nöjda med vad barnen får göra, hur de ges stimulans och stöd att utvecklas i förskolan är 85 till 90 procent.

I kvalitetsredovisningen lyfter stadsdelsnämnderna själva fram följande utvecklingsområden:

- Språkutveckling, särskilt modersmål och arbete med flerspråkiga barn.
- Fördjupning av arbetet med matematik.
- Utveckling av den pedagogiska dokumentationen.

Utbildningsnämnden föreslår i kvalitetsredovisningen att staden ledning ska ge fortsatt stöd till förskolorna i syfte att stärka förskolornas verksamhetsutveckling så att den pedagogiska dokumentationen kan användas både i daglig uppföljning och som en del i ett mer systematiskt kvalitetsarbete. Vidare föreslås att stadens ansträngningar för att rekrytera och kompetensutveckla behörig personal till förskolan fortsätter.

Övergripande åtgärdsförslag

I kvalitetsredovisningen föreslås ett antal övergripande åtgärdsförslag som gäller samtliga pedagogiska verksamheter.

Nämnderna ska utveckla rutiner och arbetsformer genom att i analyser tydligare bedöma hur relationen ser ut mellan mål-arbetsätt-resultat och behov av förbättringsåtgärder i förhållande till givna resurser. Vidare ska nämnderna fortsätta utvecklingen av de dialoger som sker med anledning av verksamheternas kvalitetsredovisningar samt utveckla analysunderlag som gör det möjligt att finna lämpliga jämförelseobjekt inom staden och skolor med andra huvudmän.

Genom ett bedriva ett aktivt FoU-arbete ska nämnderna utveckla strategier för att kartlägga och belysa mer långsiktiga effekter och eventuella konsekvenser av genomförda förändringar och åtgärder samt analysera hur olika insatser påverkar varandra. Det kan till exempel röra sig om att följa upp effekter av förändringar i resursfördelningssystemet, omorganisationer, utvecklingsinsatser etc.

Stadsdelsnämnderna och social- och arbetsmarknadsnämnden uppmanas att i sin verksamhetsplan beakta åtgärdsförslagen.

Skrivelse om information angående finanskrisen, dnr 109-237/2008.

Yvonne Ruwaida m. fl. (mp) har i en skrivelse frågat efter information om ränte-, valuta-, och kreditrisker i stadens utländska och nationella placeringar och lån samt information om beslutet avseende utbildningsstoppet för bostäder. När det gäller information om beslutet avseende utbildningsstoppet för bostäder hänvisas till tidigare skrivet tjänsteutlåtande från Stockholms Stadshus AB, dnr 2008/21/45.

Stadsledningskontoret redogör i ärendet om hur finansverksamheten arbetar och vilka rutiner som gäller för att minska risker. Bilaga 5 redovisar stadens finanspolicy. Skrivelsen anses besvarad och kan läggas till handlingarna.

Förändringar i lokalbeståndet

I samband med att kommunstyrelsens ekonomiutskott den 27 maj 2009 godkände socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens ansökan om stimulansbidrag för renovering och anpassning av Bandhagshemmet, kv. Lådkameran 1, uppmanades nämnden att även undersöka om en tillbyggnad kunde genomföras. Någon tillbyggnad är inte längre aktuell varför projektet genomförs enligt ursprunglig planering. Den hyresgenererande delen av projektkostnaden som belastar nämnden uppgår därmed till 24,6 miljoner kronor. Vid fullt genomslag på hyran motsvarar det ett hyrestillägg om cirka 2,2 miljoner kronor. Med avdrag för att nämnden avser att kontantfinansiera större delen av kostnaden, 18,6 miljoner kronor, via sökta stimulansbidrag reduceras den faktiska hyresökningen till drygt 0,5 miljoner kronor per år genom åtgärden. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner genomförande av ombyggnaden enligt dessa förutsättningar.

Spånga –Tensta stadsdelsnämnd har den 11 juni 2009 beslutat om återflytt till ett nytt förvaltningskontor i Tensta centrum med färdigställande 2013. Hyreskostnaden uppgår till högst 9,3 miljoner kronor år 1 vid en första hyrestid om 10 år. Nämndens samlade hyreskostnader för administrativa lokaler ökar genom åtgärden. Därtill beräknar nämnden engångskostnader i samband med flytten. Av underlaget framgår att nämnden, för att kunna genomföra flytten, behöver ett årligt tillskott till driftbudgeten med 4,6 miljoner kronor samt ett engångsbelopp år 1 med 4,0 miljoner kronor. För samtliga nämnder gäller att effektivisera all lokalanvändning och hålla nere hyreskostnaderna till förmån för prioriterad verksamhet. Inga centrala medel finnas att tillgå för denna form av ökade hyres- eller engångskostnader. Väljer nämnden att fullfölja projektet ankommer det på nämnden att fullt ut klara de ökade kostnaderna inom budget.

Statsbidrag inför ny vårdform inom psykiatri

Statsbidrag om 13,1 miljoner kronor för ny vårdform inom psykiatri fördelas enligt fördelningsnyckel för socialpsykiatri 2009. Reformen syftar till att underlätta vården och omsorgen för personer med psykisk störning som inte kan skrivas ut från tvångsvård, men som inte heller behöver vara intagna vid en sjukvårdsinrättning. Vården kommer att gälla personer som idag vårdas inom antingen sluten psykiatrisk vård eller sluten rättspsykiatrisk vård och som med den nya lagen kan skrivas ut men åläggas att följa en föreskriven vårdplan. Tvångsvården kommer även i framtiden att inledas på sjukvårdsinrättning. Stockholms stad har tilldelats 13,1 miljoner kronor, vilka stadsledningskontoret föreslår kommunfullmäktige att fördela enligt fördelningsnyckel för socialpsykiatri 2009. Stadsdelsnämnderna ska efter beslut i tertialrapport 2 skicka EDI-räkning till finansförvaltningen på erhållet belopp. Bidraget bokförs som statsbidrag med motpart 5000. Medel som ej förbrukas under 2009 periodiseras till 2010. Nämnderna ska i verksamhetsberättelsen redogöra för hur medlen har använts.

Fördelning mellan stadsdelsnämnderna föreslås enligt följande.

Stadsdelsnämnd	<i>tkr</i>
Rinkeby-Kista	1 125
Spånga-Tensta	761
Hässelby-Vällingby	1 173
Bromma	813
Kungsholmen	607
Norrmalm	686
Östermalm	639
Södermalm	1 682
Enskede-Årsta-Vantör	1 583
Skarpnäck	784
Farsta	988
Älvsjö	367
Hägersten-Liljeholmen	1 134
Skärholmen	777
Summa staden	13 119

Axel Melanders stiftelse för sommarkolonier

Av årlig avkastning ur delar av donationsfonden som staden förvaltar betalas medel ut till stadsdelsnämnder för sommarkoloniverksamhet. Då en sammanställning gjordes av dessa medel noterades att för stora belopp har tillfallit de mottagande stadsdelsnämnderna. Med hjälp av de uppgifter som idag finns tillgängliga har beräkningar gjorts genom vilka kunnat fastställas att staden tilldelats cirka 1,6 miljoner kronor utöver vad som egentligen var avsett. Dessa pengar ska tillfalla Stiftelsen Barnens Dag, som förvaltar Barnens Ö, vilka annars skulle ha fått motsvarande belopp enligt gällande ordning för stiftelsen Axel Melanders stiftelse för sommarkolonier.

Gemensam service – IT, GSIT

Upphandlingen av IT-lösningen bygger på att avtalsslutande part, det vill säga Volvo IT, tar över befintlig utrustning för försäljning och levererar ny utrustning enligt beställning från respektive förvaltning. Den befintliga utrustningen får inte säljas via andra kanaler. Försäljningsinkomsten tillfaller finansförvaltningen.

Stadens nuvarande datorpark har till stor del bokförts direkt i resultaträkningen vid inköpen. Vissa nämnder har betraktat inköp av datorer, som en investering och aktiverat värdet i balansräkningen. Dessa nämnder ska vid övergången till den nya lösningen skriva ned värdet av utrustningen i anläggningsregistret. Kostnaden för nedskrivningen ersätts av finansförvaltningen.

Delårsbokslut

Resultaträkning	m nkr	Staden		Kommunkoncernen		
		Not	2009-08-31	2008-08-31	Not	2009-08-31
Verksamhetens intäkter	1	6 165,8	5 615,3		13 367,0	12 427,7
Jämförelsestörande intäkter	2	373,4	1 155,4		5 228,9	7 369,7
Verksamhetens kostnader	3	-26 170,1	-25 432,9		-30 730,6	-29 381,3
Jämförelsestörande kostnader	4	-135,0	-52,7		0,0	0,0
Avskrivningar	5	-373,3	-347,2	40	-1 718,7	-1 614,1
Verksamhetens nettokostnader		-20 139,3	-19 062,1		-13 853,4	-11 197,9
Skatteintäkter	6	20 147,9	19 692,3		20 147,9	19 692,3
Generella statsbidrag och utjämning	7	-144,6	25,9		-144,6	25,9
Resultat från andelar i intresseföretag		-	-		29,2	31,5
Finansiella intäkter	8	1 694,1	1 996,6	41	133,8	321,3
Finansiella kostnader	9	-682,4	-996,8	42	-365,9	-663,6
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto		875,7	1 655,9		5 947,1	8 209,4
lanspråktagna avsättningar från föregående år	10	358,7	472,6		358,7	472,6
Avsättningar	10	-20,1	-5,4		-20,1	-5,4
Skatt				43	-1 458,5	-1 671,5
Minoritesandel i årets resultat					15,6	-27,3
Periodens resultat		1 214,3	2 123,0		4 842,8	6 977,9
Avgår: Jämförelsestörande intäkter		-373,4	-1 155,4		-	-
Tillägg: Försäljningsintäkter enligt undantagsmöjlighet		132,7	496,1		-	-
Avgår: Jämförelsestörande kostn exkl reaförluster		124,4	44,9		-	-
Periodens resultat enligt balanskravet		1 098,1	1 508,6		-	-

Kassaflödesanalys						
		Staden			Kommunkoncernen	
	Not	2009-08-31	2008-12-31	Not	2009-08-31	2008-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		1 214,3	493,4		4 842,8	5 855,8
Justering för ej likviditetspåverkande poster	11	356,5	2 704,7	44	-5 213,9	-4 210,3
Minskning av avsättningar pga utbetalningar		-358,7	-716,1		-	-
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>1 212,1</i>	<i>2 482,0</i>		<i>-371,1</i>	<i>1 645,5</i>
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	12	-611,2	3 851,2		-520,0	678,8
Ökning/minskning förråd och varulager		3,2	0,9		2,0	5,0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	13,14	1 129,0	-2 058,1		787,3	-2 411,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 733,1	4 276,0		-101,8	-81,7
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i materiella anläggningstillgångar	15	-2 243,4	-3 376,0		-8 712,4	-11 250,9
Investeringsbidrag		3,9	140,6		-	-
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12	549,4	2 708,1		8 782,5	15 394,5
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-58,5	-15,5		-608,8	-336,6
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 748,6	-542,8		-538,6	3 807,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån	13	1 756,9	-85,2		-	-
Amortering av långfristiga skulder	14	-5 127,3	-6 938,0		-	-
Ökning av långfristiga skulder		3 472,5	3 322,6		759,9	-3 616,9
Minskning av långfristiga fordringar		5,7	-3,0		11,6	39,6
Minskning av avsättningar pga utbetalningar					-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		107,7	-3 703,6		771,4	-3 577,2
Årets kassaflöde		92,0	29,6		131,0	148,1
Likvida medel vid årets början		43,4	13,8		180,6	32,6
Likvida medel vid årets slut		135,4	43,4		311,6	180,6
Räntebärande nettotillgång/skuld		12 154,0	12 546,8		-	-
Räntebärande nettotillgång/skuld vid årets början		12 546,8	-27 522,6		-	-
Räntebärande nettotillgång/skuld vid årets slut		12 154,0	12 546,8		-	-

m nkr	Not	Staden		Not	Kommunkoncernen	
		2009-08-31	2008-12-31		2009-08-31	2008-12-31
TILLGÅNGAR						
Immateriella anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar		-	-	45	36,1	38,6
Summa immateriella anläggningstillgångar		-	-		36,1	38,6
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	16	40 178,8	38 103,1	46	88 280,6	86 142,1
Maskiner och inventarier	17	275,8	328,0	47	4 632,5	4 492,4
Pågående ny-, till- och ombyggnader	18	3 621,9	4 328,6	48	12 678,4	11 432,0
Summa materiella anläggningstillgångar		44 076,6	42 759,7		105 591,6	102 066,5
Finansiella anläggningstillgångar						
Aktier och andelar	19	3 785,5	3 727,0		1 774,0	1 165,2
Kapitalandel intresseföretag					566,1	590,0
Långfristiga fordringar	20	1 704,7	1 710,4		2 002,3	2 140,2
Summa finansiella anläggningstillgångar		5 490,2	5 437,4		4 342,4	3 895,4
Summa anläggningstillgångar		49 566,7	48 197,1		109 970,0	106 000,4
Omsättningstillgångar						
Exploateringsfastigheter	21	2 700,0	2 482,0		2 700,0	2 482,0
Varulager och pågående arbete	22	7,9	11,1		56,5	58,5
Kortfristiga fordringar	23	38 725,8	38 334,0		5 531,5	4 548,5
Kortfristig utlåning	24	30,0	24,8		30,2	25,0
Kortfristiga placeringar	25	56,4	60,2		56,4	60,2
Kassa och bank	26	135,4	43,4		311,6	180,6
Summa omsättningstillgångar		41 655,5	40 955,5		8 686,2	7 354,9
SUMMA TILLGÅNGAR		91 222,3	89 152,5		118 656,2	113 355,3

	Not	2009-08-31	2008-12-31	Not	2009-08-31	2008-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER						
Eget kapital		48 201,9	47 708,4		77 604,9	71 750,5
Förändring av eget kapital enligt resultaträkningen		1 214,2	493,4		4 842,8	5 855,8
Utdelning		-	-		-2,0	-1,5
Summa eget kapital	27	49 416,2	48 201,9		82 445,7	77 604,9
Avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	28	2 736,9	2 773,9		4 130,2	4 467,5
Uppskjuten skatteskuld					2 257,1	1 041,0
Övriga avsättningar	29	6 573,7	6 912,2		6 600,7	6 958,3
Summa avsättningar		9 310,6	9 686,1		12 988,0	12 466,7
Minoritetsintresse i eget kapital					173,8	158,6
Långfristiga skulder						
Obligationslån	30	4 508,0	5 403,4		4 508,0	5 403,4
Reverslån	31	1 526,2	526,2		1 526,2	526,2
Statliga lån		-	-		0,0	0,0
Övriga långfristiga skulder	32	34,2	36,7	49	811,3	327,9
Summa långfristiga skulder		6 068,3	5 966,3		6 845,4	6 257,5
Kortfristiga skulder						
Kortfristiga skulder	33	19 888,0	20 062,4	50	10 463,0	13 121,1
Kortfristiga lån	34	5 740,1	4 427,3		5 740,3	3 746,5
Stadens semesterlöneskuld m m	35	799,1	808,4		-	-
Summa kortfristiga skulder		26 427,2	25 298,1		16 203,3	16 867,6
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		91 222,3	89 152,5		118 656,2	113 355,3
Ställda panter					-	400,0
Ansvars- och borgensförbindelser	36	1 909,1	1 983,6		-	12 319,6
Ansvarsförbindelse	37	12 436,2	12 290,9		-	-
Derivatinstrument	38	-86,2	9,7		-	-
Leasing avtal operationell leasing	39	406,1	41,3		-	-

Redovisningsprinciper

Kommunal redovisningslag

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen (SFS 1997:614) och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer med de undantag som redovisas under rubriken ”Avvikande redovisningsprinciper”.

Avskrivningar

Staden använder som huvudregel linjär avskrivning – ett lika stort belopp skrivs av varje månad under nyttjandeperioden. Vid tilläggsinvesteringar används saldojusterad avskrivning – tilläggsinvesteringen slutavskrivs vid samma tillfälle, som den ursprungliga investeringen. Omkostnadsförd anläggning - ingen avskrivning görs - används t ex för konstobjekt. Som utgångspunkt för bedömning av nyttjandetider använder staden Sveriges Kommuner och Landstings förslag på maximitider.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar har redovisats till anskaffningsvärdet. Som anläggningstillgång räknas tillgångar som har en livslängd på minst 3 år och uppgår till minst ett basbelopp. *Omsättningstillgångar* har redovisats till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde på balansdagen.

Immateriella tillgångar

Stockholms stad redovisar i dag inga immateriella tillgångar. Enligt stadens redovisningsregler för investeringar ska restriktivitet iaktas när en tillgång klassificeras som immateriell för att undvika en övervärdering av tillgångssidan. Till och med tertialrapport 2 bedöms inga tillgångar uppfylla kraven på en immateriell tillgång.

Lånekostnader

Lånekostnaderna belastar den period de hänför sig till och inräknas inte i tillgångars anskaffningsvärden.

Klassificering

Kortfristiga fordringar och skulder förfaller till betalning inom tolv månader från balansdagen. *Långfristiga fordringar och skulder* förfaller till betalning efter mer än tolv månader efter balansdagen.

Exploateringsfastigheter, som avses att avyttras redovisas som omsättningstillgångar.

Semesterlöneskuld och okompenserad övertid är skuldfört enligt ställning den 31 augusti 2009.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande poster redovisas realisationsvinter- och förluster samt poster av engångskaraktär som inte tillhör den normala verksamheten. Enligt beslut i kommunfullmäktige används ett positivt resultat från försäljningar 2002 till kompetenshöjande åtgärder inom ramen för kompetensfonden samt ett positivt resultat från försäljningar 2006 till ett e-tjänstprogram och Järvalyftet. Enligt bokslut 2008 har 50 miljoner kronor förts över från Järvalyftet till Söderortsvisionen. Åtgärder enligt dessa beslut redovisas som jämförelsestörande med motiveringen att åtgärderna är ett sätt att återföra värdet till stadens tillgångar. Syftet med kommunfullmäktigebesluten är att åtgärder inom ramen för dessa inte ska påverka årets resultat enligt balanskravet, dvs kommunfullmäktigebesluten innefattar att synnerliga skäl föreligger vid framräknandet av balanskravet.

Staden har valt att redovisa ovanstående poster som jämförelsestörande om de uppgår till minst 0,1 miljoner kronor. Den låga gränsen har satts med tanke på att dessa poster aldrig tillhör den ordinarie verksamheten och därmed försvårar jämförelse mellan åren om de inte särredovisas.

Avsättningar

Staden gör vid utrymme, utöver avsättning för pensionsskulden, avsättningar för effekter av stora omorganisationer och åtaganden inom det infrastrukturella området.

Pensionsåtaganden

Stadens pensionsskuld redovisas dels som en avsättning i balansräkningen, dels som en ansvarsförbindelse. Pensioner intjänade till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. Den individuella intjänade pensionskostnaden under året redovisas i balansräkningen som en upplupen kostnad. Pensionsskulden är korrigerad med bortförsäkrade åtaganden.

I förändringen av pensionsskulden ingår en del för värdesäkring av pensionsskulden. När förändringen av pensionsskulden kostnadsförs bokförs värdesäkringen och därtill hörande löneskatt, som en finansiell kostnad. Detta genomförs från och med tertial 2 2009.

Beräkningen av pensionsskulden är gjord enligt Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS 07). Grunden för beräkningarna är pensionsavtalet KAP-KL.

Leasing

I enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 13.1 2006 "Redovisning av hyres-/leasingavtal" redovisas finansiell leasing i balansräkningen. En väsentlighetsbedömning har gjorts och avtal har endast tagits med där den totala utgiften överstiger 0,5 miljoner kronor eller den årliga kostnaden överstiger 0,2 miljoner kronor.

Försäljning och inköp av anläggningstillgångar

Vid försäljning och köp av anläggningstillgångar gäller, som huvudregel, att transaktionen hänförs till det räkenskapsår när avtal tecknas, förutsatt att giltigt politiskt beslut fattas samma räkenskapsår.

Fordringar/skulder mot koncernbolagen

Staden handhar upplåning åt de kommunala bolagen. Samtliga bolag har en checkräkningskredit gentemot staden. Beroende på saldo redovisas fordran eller skuld gentemot respektive bolag.

Sammanställd redovisning

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen även omfatta sådan verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av nämnderna och bolagens verksamheter och ekonomiska ställning. De koncerninterna transaktionerna, det vill säga interna fordringar, skulder, köp och försäljningar har eliminerats för att ge en för koncernen rättvisande bild.

I den sammanställda redovisningen har stadens förvaltningar konsoliderats med stadens hel- och majoritetsägda aktiebolag och indirekt ägda intressebolag. Dessutom ingår de direktägda intressebolag, i vilka staden har en röstandel om minst 20 procent.

En sammanställd redovisning görs i samband med tertialrapport 2 och årsredovisning.

Metod för sammanställd redovisning

Stadens sammanställda redovisning har upprättats enligt förvärvsmetoden. Det innebär att stadens anskaffningskostnader för aktier i dotterbolag har eliminerats mot dotterbolagens eget kapital. Över- eller undervärden som uppstått vid förvärvet har fördelats på byggnader, mark, goodwill samt koncernreserv. Vid konsolidering av hel- och majoritetsägda aktiebolag har konventionell metod används. Den

proportionella konsolideringsmetoden har använts avseende de av staden direktägda intressebolagen. För intressebolag som är indirekt ägda genom stadens bolag har kapitalandelsmetoden använts. Även för AB Fortum värme Holding samägt med Stockholms stad har kapitalandelsmetoden använts.

Stadens nämnder och aktiebolag kan tillämpa olika redovisnings- och värderingsprinciper.

Avvikande redovisningsprinciper

Investeringar

Från och med 2009 redovisar i stort sett samtliga förvaltningar investeringar överstigande ett basbelopp över balansräkningen. Undantagna är några små förvaltningar som t ex överförmyndaren och äldrenämnden. Avsteget från god redovisningssed avseende investeringar för dessa förvaltningar har gjorts på grund av att det beloppsmässiga avsteget har bedömts som litet i en stad av Stockholms storlek.

Investeringar i annans fastighet

Enligt beslut i kommunfullmäktige den 3 november 2008 ska mindre projekt/bygg-åtgärder understigande en utgift om 0,5 miljoner kronor avseende Skolfastigheter i Stockholm AB:s och MICASA Fastigheter i Stockholm AB:s fastigheter direktfinansieras av staden. Det gäller oavsett om åtgärden är att betrakta som investering eller underhåll.

Exploateringsfastigheter

Exploateringsfastigheter redovisas som omsättningstillgångar vid bokslutstillfället. Under löpande räkenskapsår redovisas exploateringsfastigheter i anläggningsregistret som anläggningstillgång.

Löneskatt på värdesäkring av pensionsskulden i balansräkningen.

Enligt rekommendation från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ska löneskatt beräknad på värdesäkring av pensionsskulden redovisas som en finansiell kostnad från och med 2010. Staden genomför förändringen från och med tertialrapport 2 2009.

Noter till resultaträkningen			
Not 1 Verksamhetens intäkter			
I verksamhetens intäkter har interna poster mellan förvaltningarna eliminerats.			
mnkr		2009-08-31	2008-08-31
Taxor, avgifter m m		3 081,1	2 619,6
Hyror, tomträttsavgälder		2 234,4	2 111,3
Statsbidrag		843,0	875,3
EU-bidrag		7,2	9,2
Summa verksamhetens intäkter		6 165,8	5 615,3
Not 2 Jämförelsestörande intäkter			
mnkr		2009-08-31	2008-08-31
Realisationsvinster vid försäljningar		373,4	1 155,4
Summa jämförelsestörande intäkter		373,4	1 155,4
Not 3 Verksamhetens kostnader			
I verksamhetens kostnader har interna poster mellan förvaltningarna eliminerats.			
mnkr		2009-08-31	2008-08-31
Material och köpta tjänster m m		-5 293,9	-5 416,6
Bostadstillägg, sociala bidrag och andra understöd		-1 392,8	-1 304,0
<i>varav ekonomiskt bistånd</i>		<i>[665,2]</i>	<i>[-590,9]</i>
Entreprenader och köp av verksamhet exkl husbyggnads-, anläggnings- och reparationsentreprenader		-7 452,0	-6 196,1
Löner		-8 125,9	-8 299,4
Lönebikostnader		-2 599,3	-2 830,0
Pensionsutbetalningar		-1 158,1	-1 229,2
<i>varav utbetalning av pensioner</i>		<i>-486,2</i>	<i>-452,1</i>
<i>varav pensionsavgifter</i>		<i>-395,3</i>	<i>-351,0</i>
<i>varav tjänstepensionsförsäkring</i>		<i>-0,5</i>	<i>-1,7</i>
<i>varav särskild löneskatt</i>		<i>-215,9</i>	<i>-208,6</i>
<i>varav förändring av pensionsskuld inkl. löneskatt</i>		<i>-60,1</i>	<i>-215,8</i>
Övriga personalkostnader		-148,1	-157,4
Summa verksamhetens kostnader		-26 170,1	-25 432,9
Not 4 Jämförelsestörande kostnader			
mnkr		2009-08-31	2008-08-31
Realisationsförluster vid försäljningar		-10,6	-7,8
Kompetensfonden		-18,2	-3,9
Söderortsvisionen och Järvalyftet		-17,5	-8,3
IT-utveckling		-3,0	0,0
Förändring pensionsskuld		-85,7	-32,6
Summa jämförelsestörande kostnader		-135,0	-52,7

Not 5 Avskrivningar			
mnr	2009-08-31	2008-08-31	
Planenliga avskrivningar	-369,5	-347,2	
Nedskrivningar	-3,8	0,0	
Summa avskrivningar	-373,3	-347,2	
Not 6 Skatteintäkter			
mnr	2009-08-31	2008-08-31	
Årets preliminära skatteintäkter	20 677,1	19 851,7	
Korrigerad prognostiserad slutavräkning 2007	0,0	-50,9	
Prognostiserad slutavräkning 2008	0,0	-108,6	
Korrigerad prognostiserad slutavräkning 2008	136,7	0,0	
Prognostiserad slutavräkning 2009	-751,4	0,0	
Begravningsavgifter	85,5	0,0	
Summa skatteintäkter	20 147,9	19 692,3	
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning			
mnr	2009-08-31	2008-08-31	
Generella statsbidrag och utjämning			
Kostnadsutjämningsbidrag	742,2	726,7	
Kommunal fastighetsavgift	696,3	696,3	
Summa generella statsbidrag och utjämning	1 438,4	1 422,9	
Avgifter i utjämningsystemet			
Inkomstutjämningsavgift	-1 020,0	-954,5	
Regleringsavgift	-264,1	-267,4	
Avgift till LSS-utjämning	-299,0	-175,2	
Summa avgifter i utjämningsystem	-1 583,0	-1 397,1	
Summa generella statsbidrag och utjämning	-144,6	25,9	
Not 8 Finansiella intäkter			
Under posten övriga finansiella intäkter redovisas bland annat borgensintäkter från de kommunala bostadsbolagen.			
mnr	2009-08-31	2008-08-31	
Långfristiga räntor	94,4	255,5	
Kortfristiga räntor	840,2	1 064,7	
Övriga finansiella intäkter	7,6	8,3	
Aktieutdelning	752,0	668,1	
Summa finansiella intäkter	1 694,1	1 996,6	
Not 9 Finansiella kostnader			
mnr	2009-08-31	2008-08-31	
Långfristiga räntor	-314,5	-502,4	
Kortfristiga räntor	-339,5	-483,8	
Övriga finansiella kostnader	-28,4	-10,6	
Summa finansiella kostnader	-682,4	-996,8	

Not 10 Avsättningar och ianspråktagande			
mnkr		2009-08-31	2008-08-31
Årets avsättningar			
Renhållningsverksamhet		-11,3	0,0
Begravningsavgifter		-8,9	-5,4
Summa årets avsättningar		-20,1	-5,4
Inspråktaga avsättningar från föregående år			
Omstruktureringskostnader		73,2	3,7
Boende äldre, personer med funktionsnedsättning och personer med psykisk funktionsnedsättning		23,3	17,8
Renhållningsverksamhet		0,0	3,3
Infrastrukturella avgifter		77,8	237,7
Förskoleutbyggnad		15,2	10,8
Miljömiljarden		169,3	144,3
Summa ianspråktaga avsättningar från föregående år		358,7	417,6
Netto avsättningar/ianspråktaga avsättningar		338,6	412,2

Noter till kassaflödesanalys		
Not 11 Specifikation av ej likviditetspåverkande poster	2008	2007
mnkr		
Justering för av- och nedskrivningar	373,3	606,5
Justering för gjorda avsättningar	-16,8	2 098,2
Summa ej likviditetspåverkande poster	356,5	2 704,7
Not 12 Ökning/minskning kortfristiga fordringar		
mnkr		
Omklassificering av exploateringsfastigheter till omsättningstillgångar	-218,0	-2 397,0
Summa ökning/minskning kortfristiga fordringar	-218,0	-2 397,0
Not 13 Ökning/minskning kortfristiga fordringar		
mnkr		
Återläggning av omklassificering av långfristig upplåning till kortfristig	3 727,3	3 231,8
Summa ökning/minskning kortfristiga fordringar	3 727,3	3 231,8
Not 14 Amortering av långfristiga skulder		
mnkr		
Omklassificering av långfristig upplåning till kortfristig	-3 507,1	-3 727,3
Summa amortering av långfristiga skulder	-3 507,1	-3 727,3
Not 15 Investering i materiella anläggningstillgångar		
mnkr		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-2 243,5	-3 235,4
<i>varav byggnader och tekniska anläggningar</i>	-2 852,5	-2 440,9
<i>varav maskiner och inventarier</i>	-97,6	-104,7
<i>varav pågående ny-, till- och ombyggnader</i>	706,6	-689,8
Summa investering i materiella anläggningstillgångar	-2 243,5	-3 235,4

Noter till balansräkningen			
I stadens balansräkning bruttoredovisas fordringar och skulder gentemot stadens egna bolag.			
Not 16 Mark byggnader och tekniska anläggningar			
mnr		2009-08-31	2008-12-31
Ingående mark, byggnader och tekniska anläggningar		41 889,0	42 026,4
Ingående avskrivningar		-3 785,9	-3 204,3
Årets avskrivningar		-317,6	-467,3
Årest nedskrivningar		-3,8	-19,5
Årets nyinvesteringar*		2 848,7	2 440,0
Försäljningar		-233,5	-190,2
Omklassificering exploateringsfastigheter		-218,0	-2 482,0
Summa mark, byggnader och tekniska anlägg.		40 178,8	38 103,1
* Här ingår investeringsbidrag med 3,9 mnr.			
Not 17 Maskiner och inventarier			
mnr		2009-08-31	2008-12-31
Ingående maskiner och inventarier		1 045,7	941,0
Ingående avskrivningar		-717,7	-621,0
Årets avskrivningar		-51,9	-96,5
Årets nyinvesteringar		97,6	104,7
Försäljningar		-97,9	-0,2
Summa maskiner och inventarier		275,8	328,0
Not 18 Pågående ny-, till- och ombyggnader			
mnr		2009-08-31	2008-12-31
Ingående pågående ny-, till- och ombyggnader		4 328,6	3 638,8
Årets nyinvesteringar		-706,6	689,8
Summa pågående ny-, till- och ombyggnader		3 621,9	4 328,6
Not 19 Aktier och andelar			
mnr		2009-08-31	2008-12-31
Ingående aktier och andelar		3 727,0	3 711,5
Köp av andel Storstockholms brandförbund*		27,8	0,0
Köp av bostadsrätter		30,7	15,5
Summa aktier och andelar		3 785,5	3 727,0
*Från och med 2009 har Brand- och räddningsnämndens verksamhet överförs till kommunalförbundet Storstockholms brandförsvaret.			

Aktier i kommunala bolag m m per 2008-08-31					
Bolag	Aktiekapital (tkr)	Ägarandel (%)	Bokfört värde 2009-08-31 (tkr)	Bokfört värde 2008-12-31 (tkr)	
Stockholms Stadshus AB*	2 850 000,0	100,0%	3 483 582,0	3 483 582,0	
Mässfastigheter i Stockholm AB*	20 000,0	50,4%	10 880,0	10 880,0	
Stockholm år 2004 AB	500,0	100,0%	514,0	514,0	
Euro Info Centre Stockholm AB	0,0	0,0%	0,0	34,0	
Svenska Teknologföreningen Fastighets AB	562,0	100,0%	562,0	562,0	
Stockholm Terminal AB	1 000,0	20,0%	200,0	200,0	
AB Fortum Värme Holding	1 000,0	49,9%	800,0	800,0	
Summa aktier i koncernföretag/dotterbolag			3 496 538,0	3 496 572,0	
* Koncern					
SÖRAB	8 000,0	5,0%	400,0	400,0	
AB Servi-Data (depositionsbevis)			0,1	0,1	
Summa aktier i övriga företag			400,1	400,1	
Summa aktier			3 496 938,1	3 496 972,1	
Andelar Storstockholms brandförbund	27 831	36,4%	27 831,4	0,0	
Summa andelar (bostadsrätter)			260 705,0	214 526,2	
Totalt summa aktier och andelar			3 785 474,5	3 711 498,3	
Not 20 Långfristiga fordringar					
m nkr	2009-08-31	2008-12-31			
Ingående långfristiga fordringar	1 710,4	1 766,4			
Nyutlåning	0,0	0,1			
Återläggning av föregående års omklassificering	24,8	30,6			
Amorteringar	-0,4	-3,0			
Upp-/Nedskrivningar*	0,0	-59,0			
Kortfristig del av långfristiga fordringar**	-30,0	-24,8			
Summa långfristiga fordringar	1 704,7	1 710,4			
*Nedskrivning av enligt avtal ej realiserbar långfristig fordran Micasa					
**Fordringar som på balansdagen har en förfalldag som inträffar inom ett år. Dessa fordringar har omförts till kortfristig utlåning.					
Låntagare					
m nkr	2009-08-31	2008-12-31			
Övriga	1 704,6	1 710,3			
Summa långfristiga fordringar	1 704,6	1 710,3			

Not 21 Exploateringsfastigheter*			
mnr		2009-08-31	2008-12-31
Exploateringsfastigheter		2 700,0	2 482,0
Summa tomträttsmark		2 700,0	2 482,0
*Fr o m 2007 redovisas exploateringsfastigheter, som avses att avyttras 2008 som omsättningstillgångar. Fr o m 2008 redovisas samtliga exploateringsfastigheter, som avses att avyttras som omsättningstillgångar.			
Not 22 Varulager och pågående arbete			
mnr		2009-08-31	2008-12-31
Varulager		7,8	10,9
Pågående arbeten		0,1	0,1
Summa varulager och pågående arbeten		7,9	11,0
Förrådet värderas till det lägsta värdet av anskaffningspris och verkligt värde.			
Not 23 Kortfristiga fordringar			
mnr		2009-08-31	2008-12-31
Skatte-/momsfordringar		-31,8	447,7
Statsbidragsfordringar		179,3	118,5
Kortfristiga fordringar stadens koncernföretag*		35 592,6	34 802,7
Övriga kortfristiga fordringar		427,4	20,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 776,3	2 324,2
Kundfordringar		782,0	620,1
Summa kortfristiga fordringar		38 725,8	38 334,0
*Staden administrerar upplåning för stadens bolag genom en checkräkningskredit.			
Not 24 Kortfristig utlåning			
mnr		2009-08-31	2008-12-31
Kortfristig del av långfristiga fordringar*		30,0	24,8
Summa kortfristig utlåning		30,0	24,8
*Långfristiga fordringar som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år. Dessa fordringar har omförts till kortfristig utlåning.			
Not 25 Kortfristiga placeringar			
mnr		2009-08-31	2008-12-31
Kompetenskonto		56,4	60,2
Summa kortfristiga placeringar		56,4	60,2

Not 26 Kassa och bank		
mnr		2009-08-31
Förskottskassor		6,7
Kassa, bank- och postgiro		128,7
Summa kassa och bank		135,4
Not 27 Eget kapital		
mnr		2009-08-31
Ingående eget kapital		48 201,9
<i>varav disposition av 2002 o 2006 års förändring*</i>		<i>[124,4]</i>
Förändring av eget kapital enligt resultaträkningen		1 214,3
Summa eget kapital		49 416,2
*Dessa medel avser disposition av Stockholms stads kompetensfond, E-tjänstprogram och Järvalyftet.		
Not 28 Pensioner och liknande förpliktelser		
mnr		2009-08-31
Ingående avsatta pensioner		2 773,9
Nyintjänade och skuldförändring arbetstagare		-4,5
Avgiftsbestämd chefpension		-4,4
Skuldförändring pensionärer		73,5
Avsatt till löneskatt		-7,2
Överfört till Storstockholms brandförbund		-94,3
<i>varav ränte- och basbeloppsuppräknig</i>		<i>20,0</i>
Summa avsatt till pensioner		2 736,9
<i>därav avgiftsbestämd chefpension</i>		<i>51,9</i>
<i>därav garantipension inklusive löneskatt</i>		<i>12,4</i>
<i>därav särskild avtalspension inkl löneskatt</i>		<i>418,7</i>
<i>därav visstidspension förtroendevalda inkl löneskatt</i>		<i>42,1</i>
Aktualiseringsgrad i procent		79,0
Aktualiseringsgrad anställning Stockholms stad i procent		99,0
Antal visstidsförordnade tjänstemän		41
Skulden har minskats med bortförsäkrat via tjänstepensionsförsäkring omfattande förvaltningschefer m fl med särskilda avtal		0,2

Not 29 Övriga avsättningar			
m nkr		2009-08-31	2008-12-31
Omstruktureringskostnader			
Ingående balans		402,3	127,0
lanspråktaget*		-73,2	-4,6
Årets avsättning		0,0	280,0
Utgående balans		329,1	402,3
Boende äldre, personer med funktionsnedsättning och personer med psykisk funktionsnedsättning			
Ingående balans		354,9	385,7
lanspråktaget		-23,3	-30,8
Årets avsättning		0,0	0,0
Utgående balans		331,6	354,9
Renhållningsverksamhet			
Ingående balans		29,6	45,2
lanspråktaget		0,0	-15,6
Årets avsättning		11,3	0,0
Utgående balans		40,9	29,6
Begravningsavgifter			
Ingående balans		5,1	3,6
lanspråktaget		0,0	0,0
Årets avsättning		8,9	1,5
Utgående balans		14,0	5,1
Infrastrukturella avgifter			
Ingående balans		5 589,8	4 448,6
lanspråktaget		-77,8	-364,9
Årets avsättning		0,0	1 506,1
Utgående balans		5 512,0	5 589,8
Förskoleutbyggnad			
Ingående balans		213,6	252,8
lanspråktaget		-15,2	-39,2
Årets avsättning		0,0	0,0
Utgående balans		198,4	213,6
Miljömiljarden			
Ingående balans		316,9	522,9
lanspråktaget		-169,3	-206,0
Årets avsättning		0,0	0,0
Utgående balans		147,6	316,9
Ventilationskostnad skolor			
Ingående balans		0,0	55,0
lanspråktaget		0,0	-55,0
Årets avsättning		0,0	0,0
Utgående balans		0,0	0,0
Summa ingående balans		6 912,2	5 840,8
Summa lanspråktaget		-358,7	-716,1
Summa årets avsättningar		20,1	1 787,6
Summa utgående balans		6 573,7	6 912,2
*Pensioner för brandmän avseende ansvarsförbindelsen övefört till Storstockholms brandförsvaret.			

Not 30 Obligationslån			
m nkr		2009-08-31	2008-12-31
Ingående obligationslåneskuld		5 403,4	8 723,9
Nyupplåning		504,5	8,0
Återläggning av föregående års omklassificering		3 325,0	3 200,0
Amorteringar		-1 250,0	-3 203,4
Kortfristig del av långfristiga lån*		-3 475,0	-3 325,0
Summa obligationslån		4 508,0	5 403,4
*Skulder som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år. Dessa skulder har omförts till kortfristiga lån.			
m nkr		2009-08-31	2008-12-31
Utländska obligationslån		2 012,8	2 912,8
Svenska obligationslån		2 495,2	2 490,7
Summa obligationslån		4 508,0	5 403,4
Not 31 Reverslån			
m nkr		2009-08-31	2008-12-31
Ingående reverslåneskuld		526,2	903,9
Nyupplåning		1 000,0	0,0
Återläggning av föregående års omklassificering		402,3	31,8
Amorteringar		-370,2	-7,3
Kortfristig del av långfristiga lån*		-32,1	-402,3
Summa reverslån		1 526,2	526,2
*Skulder som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år. Dessa skulder har omförts till kortfristiga lån.			
m nkr		2009-08-31	2008-12-31
Utländska reverslån		1 500,0	500,0
Svenska reverslån		26,2	26,2
Upplåning från majoritetsägda bolag		0,0	0,0
Summa reverslån		1 526,2	526,2
Not 32 Övriga långfristiga skulder			
m nkr		2009-08-31	2008-12-31
Långfristig skuld leasing		0,5	0,6
Förmedlade medel		0,6	0,6
Skuldfonder		33,1	35,6
Utnyttjad checkräkningskredit		0,0	0,0
Summa övriga långfristiga skulder		34,2	36,7
Not 33 Kortfristiga skulder			
m nkr		2009-08-31	2008-12-31
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		3 989,7	2 612,9
Skatteskulder/moms		119,0	32,8
Leverantörsskulder		1 552,5	2 424,6
Förmedlade medel		2,6	3,9
Deponerade medel		2,5	3,9
Personalskatter		251,7	254,9
Kortfristiga skulder till koncernföretag*		13 405,9	14 116,0
Övrigt		564,1	613,4
Summa kortfristiga skulder		19 888,0	20 062,4
*Staden administrerar upplåning för stadens bolag genom en checkräkningskredit.			

Not 34 Kortfristiga lån	2009-08-31	2008-12-31
mnr		
Certifikatslån	698,7	0,0
Certifikatslån i utländsk valuta	1 534,3	700,0
Kortfristig del av långfristiga lån*	3 507,1	3 727,3
Summa kortfristiga lån	5 740,1	4 427,3
*Långfristiga lån som på balansdagen har en förfalldag som inträffar inom ett år. Dessa skulder har omförts till kortfristiga lån.		
Not 35 Stadens skuld för semesterlöner och okompenserad övertid		
mnr	2009-08-31	2008-12-31
Ingående skuld	808,4	810,8
Varav semesterlöner	657,2	626,7
Varav okompenserad övertid	151,2	184,1
Förändring semesterlöneskuld	0,7	30,4
Förändring okompenserad övertid	-10,0	-32,9
Summa skuld för semesterlöner o okomp övertid	799,1	808,4
Varav semesterlöner	657,0	657,2
Varav okompenserad övertid	141,2	151,2
Not 36 Ansvars- och borgensförbindelser	2009-08-31	2008-12-31
mnr		
Stadens majoritetsägda bolag		
Borgen för lån	0,0	0,0
Pensionsutfästelser	594,1	649,9
Summa ansvars- och borgensförbindelser för majoritetsägda bolag	594,1	649,9
Övriga juridiska-/privatpersoner		
Borgen för lån	1 241,7	1 260,4
varav		
Stiftelsen Stockholms Studentbostäder	68,3	68,3
Stockholms Kooperativa Bostadsförening	443,0	443,0
Fortum	479,9	524,3
Stockholms Stadsmission	90,1	90,1
SYVAB	123,1	97,4
Övriga juridiska personer	37,3	37,3
Pensionsutfästelser	68,1	68,1
Kommunalt förlustansvar för småhus	5,2	5,2
Summa borgen för övriga juridiska personer	1 315,0	1 333,7
Totalt ansvars- och borgensförbindelser	1 909,1	1 983,6
Not 37 Stadens pensionsskuld	2008	2007
mnr		
Ingående pensionsskuld	12 290,8	12 143,5
Nyintjänade och skuldförändring arbetstagare	-252,5	-130,6
Skuldförändring pensionärer	397,8	278,0
Summa pensionsskuld	12 436,2	12 290,9
Aktualiseringsgrad (%)	72	72
Aktualiseringsgrad anställning Stockholms stad (%)	99	99

Not 38 Derivatinstrument					
mnr					
	Nominellt värde,	Nominellt värde,	Netto	Marknads-	
	tillgångar	skulder		värde	
				netto	
Valuta-sw appar	3 236,5	3 322,7	-86,2		-96,0
Ränte-sw appar	1 100,0	1 100,0	0,0		-11,4
Summa	4 336,5	4 422,7	-86,2		-107,4
Staden utnyttjar ränte- och valutasw appar i syfte att säkra positioner avseende kurs- och ränteförändringar. Staden marknadsvärderade fordran på sw apmotparterna översteg på balansdagen motsvarande skuld med 50,5 mnkr.					
Not 39 Leasingavtal					
mnr					
	Redovisat värde 2008-08-31	Nuvärdes beräknade minimilease-avgift			
Finansiell leasing			Förfallodag <=1år	Förfallodag 2-5 år	Förfallodag >5 år
					Summa minimi-leaseavgift
	0,7	0,2	0,5	0,0	0,8
	Redovisat värde 2008-08-31	Minimilease-avgift			
Operationell leasing			Förfallodag <=1år	Förfallodag 2-5 år	Förfallodag >5 år
	406,1	28,8	109,8	267,5	
Leasingavtal med ett sammanlagt värde understigande 500 000 kr eller en årlig kostnad motsvarande. Max 150 000 kronor är ej medtagna					
Leasingavtal avseende operationell leasing redovisas endast om avtalets längd överstiger 3 år och om avtalet inte är uppsägningsbart.					
Finansiell leasing ingår i balansräkningen från 2008 på tillgångssidan under "maskiner och inventarier" samt under lång-och kortfristiga skulder.					
Inga avtal om finansiell leasing omfattar variabla avgifter					

Not 40 Avskrivningar				
mnr	Procent		2009-08-31	2008-08-31
Im materiella anläggningstillgångar				
Hyresrätter och immateriella tillgångar	20-33		-7,5	-3,0
Goodwill	20		0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar				
Byggnader och tekniska anläggningar	2-33		-1 461,3	-1 383,8
Maskiner och inventarier	2-33		-249,9	-227,3
Summa avskrivningar			-1 718,7	-1 614,1
Not 41 Finansiella intäkter				
mnr			2009-08-31	2008-08-31
Ränteintäkter			101,4	284,3
Övriga finansiella intäkter			32,4	37,0
Summa finansiella intäkter			133,8	321,3
Not 42 Finansiella kostnader				
mnr			2009-08-31	2008-08-31
Räntekostnader			-337,6	-654,9
Övriga finansiella kostnader			-28,2	-8,7
Summa finansiella kostnader			-365,9	-663,6
Not 43 Skatt				
mnr			2009-08-31	2008-08-31
Aktuell skatt			-1 364,7	-1 704,1
Uppskjuten skatt			-93,8	32,6
Summa skatt			-1 458,5	-1 671,5

Noter kassaflödesanalys		
Not 44 Justering för ej likviditetspåverkande poster		
mnr		
	2009-08-31	2008-12-31
Skattekostnad	-822,4	597,3
Avskrivningar	1 718,7	2 510,7
Nedskrivningar	-6,5	83,5
Reavinst netto	-5 395,6	-9 041,1
Förändring avsättningar	-679,0	1 711,5
Resultat från andelar i intresseföretag	-29,2	-72,1
Summa justering för ej likviditetspåverkande poster	-5 213,9	-4 210,3
Noter balansräkning		
Not 45 Immateriella anläggningstillgångar		
mnr		
	2009-08-31	2008-12-31
Immateriella anläggningstillgångar 1/1	38,6	14,7
Investeringar	0,9	5,5
Omklassificering	4,1	24,8
Försäljningar/utrangeringar	0,0	-0,2
Avskrivningar	-7,5	-6,0
Summa immateriella anläggningstillgångar 31/12	36,1	38,6
Not 46 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
mnr		
	2009-08-31	2008-12-31
Mark, byggnader och tekniska anläggningar 1/1	86 142,1	86 185,0
Investeringar	4 138,4	3 766,6
Omklassificering	2 000,5	6 115,8
Försäljningar/utrangeringar	-2 623,3	-6 102,8
Avskrivningar	-1 461,3	-2 152,3
Nedskrivningar	-3,7	-48,7
Ändring i koncernsammansättning	88,0	-1 621,6
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar 31/12	88 280,6	86 142,1
Not 47 Maskiner och inventarier		
mnr		
	2009-08-31	2008-12-31
Maskiner och inventarier 1/1	4 492,4	4 051,5
Investeringar	185,4	161,9
Omklassificering	211,0	622,6
Försäljningar/utrangeringar	-146,0	-51,0
Avskrivningar	-249,9	-352,4
Ändring i koncernsammansättning	139,6	59,7
Summa maskiner och inventarier 31/12	4 632,5	4 492,4

Not 48 Pågående ny-, till- och ombyggnader		
mnr		
	2009-08-31	2008-12-31
Pågående ny-, till- och ombyggnader 1/1	11 432,0	11 189,4
Investeringar	4 354,6	7 316,9
Omklassificering	-2 215,6	-6 763,2
Försäljningar/utrangeringar	-708,2	-197,7
Nedskrivningar	10,2	-21,2
Ändring i koncernsammansättning	-194,5	-92,2
Summa pågående ny-, till- och ombyggnader 31/12	12 678,4	11 432,0
Not 49 Övriga långfristiga skulder		
mnr		
	2009-08-31	2008-12-31
Lån från kreditinstitut	475,6	250,0
Övrigt	335,7	77,9
Summa övriga långfristiga skulder	811,3	327,9
Not 50 Kortfristiga skulder		
mnr		
	2009-08-31	2008-12-31
Förskott från kund	0,8	0,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	5 635,0	4 354,5
Skatteskulder	38,8	1 269,9
Leverantörsskulder	2 517,9	4 295,2
Övriga kortfristiga skulder	2 270,5	3 200,7
Summa kortfristiga skulder	10 463,0	13 121,1

Nämnd	Driftverksamhet och investeringar mnkr	KF-budget (justerad efter T2)	Prognos avvikelse mot budget 2009 före resultatdispositioner (-)=ökade kostnader eller minskade intäkter	Prognos avvikelse mot budget 2009 efter resultatdispositioner (-)=ökade kostnader eller minskade intäkter	Prognostiserad avvikelse i % efter resultatdispositioner
Idrottsnämnden	Driftverksamhet Kostnader(-) Drift <i>Kapitalkostnader</i> Intäkter(+) Nettokostnader Investeringsplan Nettoutgifter	-821,9 -601,5 -220,4 267,8 -554,1 -333,8	4,1 -1,9 6,0 0,0 4,1 30,0	6,0 0,0 6,0 0,0 6,0 30,0	1,1% 9,0%
Kulturnämnden Kulturförvaltningen	Driftverksamhet Kostnader(-) Drift <i>Kapitalkostnader</i> Intäkter(+) Nettokostnader Investeringsplan Nettoutgifter	-944,4 -933,5 -10,9 133,5 -810,9 -35,5	3,9 0,0 3,9 0,0 3,9 9,3	3,9 0,0 3,9 0,0 3,9 9,3	0,5% 26,2%
Kulturnämnden Stadsarkivet	Driftverksamhet Kostnader(-) Drift <i>Kapitalkostnader</i> Intäkter(+) Nettokostnader Investeringsplan Nettoutgifter	-96,9 -96,9 0,0 50,6 -46,3 -1,0	-1,3 -1,3 0,0 0,0 -1,3 0,0	-1,3 -1,3 0,0 0,0 -1,3 0,0	-2,8% 0,0%
Kyrkogårdsnämnden	Driftverksamhet Kostnader(-) Drift <i>Kapitalkostnader</i> Intäkter(+) Nettokostnader Investeringsplan Nettoutgifter	-153,7 -144,1 -9,6 33,5 -120,2 -20,0	-0,5 -0,6 0,1 1,0 0,5 9,0	-0,5 -0,6 0,1 1,0 0,5 9,0	0,4% 45,0%
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Driftverksamhet Kostnader(-) Drift <i>Kapitalkostnader</i> Intäkter(+) Nettokostnader Investeringsplan Nettoutgifter	-167,6 -167,6 0,0 107,2 -60,4 -1,3	0,3 0,3 0,0 -0,3 0,0 0,0	0,3 0,3 0,0 -0,3 0,0 0,0	0,0% 0,0%
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	Driftverksamhet Kostnader(-) Drift <i>Kapitalkostnader</i> Intäkter(+) Nettokostnader Investeringsplan Nettoutgifter	-1 556,6 -1 556,6 0,0 492 -1 064,6 -1,0	20,6 20,6 0,0 -21,4 -0,8 0,0	21,4 21,4 0,0 -21,4 0,0 0,0	0,0% 0,0%

Nämnd	Driftverksamhet och investeringar mnkr	KF-budget (justerad efter T2)	Prognos avvikelse mot budget 2009 före resultatdispositioner (-)=ökade kostnader eller minskade intäkter	Prognos avvikelse mot budget 2009 efter resultatdispositioner (-)=ökade kostnader eller minskade intäkter	Prognostiserad avvikelse i % efter resultatdispositioner
Stadsbyggnadsnämnden Stadsbyggnadskontoret	Driftverksamhet Kostnader(-) <i>Drift</i> <i>Kapitalkostnader</i> Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-336,8 -336,8 0,0 147,5 -189,3 -1,5	3,4 3,4 0,0 -3,4 0,0 0,0	3,4 3,4 0,0 -3,4 0,0 0,0	0,0% 0,0%
Trafik- och renhållningsnämnden trafik- och gatuverksamhet	Driftverksamhet Kostnader(-) <i>Drift</i> <i>Kapitalkostnader</i> Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-1 647,3 -1 275,1 -372,2 955,4 -691,9 -694,0	-27,3 -27,3 0,0 27,3 0,0 0,0	-27,3 -27,3 0,0 27,3 0,0 0,0	0,0% 0,0%
Trafik- och renhållningsnämnden renhållningsverksamhet	Driftverksamhet Kostnader(-) <i>Drift</i> <i>Kapitalkostnader</i> Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-451,9 -437,7 -14,2 450,5 -1,4 -41,7	0,4 0,4 0,0 0,0 0,4 24,2	0,4 0,4 0,0 0,0 0,4 24,2	28,6% 58,0%
Utbildningsnämnden	Driftverksamhet Kostnader(-) <i>Drift</i> <i>Kapitalkostnader</i> Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-13 580,2 -13 580,2 0,0 1 549,8 -12 030,4 -90,0	24,9 62,7 -37,8 34,3 59,2 10,0	0,7 38,5 -37,8 34,3 35,0 10,0	0,3% 11,1%
Äldrenämnden	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader	-90,7 26,7 -64,0	4,3 0,0 4,3	4,3 0,0 4,3	6,7%
Överförmyndarnämnden	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader	-31,1 2,2 -28,9	-0,6 0,0 -0,6	-0,6 0,0 -0,6	-2,1%
Totalt facknämnder	Driftverksamhet Kostnader(-) <i>Drift</i> <i>Kapitalkostnader</i> Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-24 441,7 -22 247,1 -2 194,6 8 002,6 -15 071,3 -3 882,8	29,1 19,7 9,4 155,3 186,5 58,6	7,5 -1,9 9,4 155,3 164,2 58,6	0,4% 1,1% 1,5%

Stadsdelsnämnder

	Driftverksamhet och investeringar mnkr (inkl kapitalkostnader)	KF-budget (justerad efter T2)	Prognos avvikelse mot budget 2009 före resultatdispositioner (-)=ökade kostnader eller minskade intäkter	Prognos avvikelse mot budget 2009 efter resultatdispositioner (-)=ökade kostnader eller minskade intäkter	Prognostiserad avvikelse i % efter resultatdispositioner
Rinkeby-Kista	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-1 374,8 153,7 -1 221,1 -12,0	15,2 -10,8 4,4 4,1	10,8 -10,8 0,0 4,1	0,0% 34,2%
Spånga-Tensta	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-1 080,7 143,8 -936,9 -11,6	-2,2 0,0 -2,2 0,0	0,0 0,0 0,0 0,0	0,0% 0,0%
Hässelby-Vällingby	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-1 595,0 177,6 -1 417,4 -15,3	3,1 -5,3 -2,2 3,3	5,0 -5,3 -0,3 3,3	0,0% 21,6%
Bromma	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-1 417,2 223,6 -1 193,6 -12,0	-16,5 14,9 -1,6 0,0	-14,8 14,9 0,1 0,0	0,0% 0,0%
Kungsholmen	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-1 122,6 197,2 -925,4 -10,4	-8,8 3,1 -5,7 2,2	-5,3 3,1 -2,2 2,2	-0,2% 21,2%
Norrmalm	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-1 033,7 161,2 -872,5 -10,1	-1,6 -0,2 -1,8 1,1	0,2 -0,2 0,0 1,1	0,0% 10,9%
Östermalm	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-1 286,6 157,8 -1 128,8 -10,5	39,2 -1,6 37,6 4,0	30,9 -1,6 29,3 4,0	2,6% 38,1%

Stadsdelsnämnd	Driftverksamhet och investeringar mnkr (inkl kapitalkostnader)	KF-budget (justerad efter T1)	Prognos avvikelse mot budget 2009 före resultatdispositioner (-)=ökade kostnader eller minskade intäkter	Prognos avvikelse mot budget 2009 efter resultatdispositioner (-)=ökade kostnader eller minskade intäkter	Prognostiserad avvikelse i % efter resultatdispositioner
Södermalm	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-2 386,2 481,2 -1 905,0 -17,1	6,5 3,5 10,0 6,1	9,3 3,5 12,8 6,1	0,7% 35,7%
Enskede-Årsta-Vantör	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-2 287,2 354,1 -1 933,1 -21,2	-0,1 7,2 7,1 4,3	-2,9 7,2 4,2 4,3	0,2% 20,3%
Skarpnäck	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-1 086,4 152,3 -934,1 -11,7	1,0 0,2 1,2 4,4	-0,2 0,2 0,0 4,4	0,0% 37,6%
Farsta	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-1 347,1 178,6 -1 168,5 -16,0	8,9 -1,4 7,5 5,9	7,5 -1,4 6,1 5,9	0,5% 36,9%
Älvsjö	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-587,6 103,3 -484,3 -4,8	-20,1 20,7 0,6 0,9	-21,0 20,7 -0,4 0,9	-0,1% 18,8%
Hägersten-Liljeholmen	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-1 610,6 226,8 -1 383,8 -13,7	12,1 -7,4 4,7 0,0	14,9 -7,4 7,5 0,0	0,5% 0,0%
Skärholmen	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-994,4 380,7 -613,7 -6,8	-26,2 27,5 1,3 0,5	-25,4 27,5 2,1 0,5	0,3% 7,4%
Totalt stadsdelsnämnder	Kostnader(-) Intäkter(+) Nettokostnader <i>Investeringsplan</i> Nettoutgifter	-19 210,1 3 091,9 -16 118,2 -173,2	10,5 50,3 60,9 36,8	8,8 50,3 59,2 36,8	0,4% 21,2%

Av nämnderna begärda och av stadsledningskontoret avstyrkta/tillstyrkta budgetjusteringar samt av nämnderna redovisade omslutningsförändringar (bilaga 2)

Specifikation till beslutsklämmor i tjänsteutlåtandet	2
Budgetjusteringar som finansieras ur Central medelsreserv 2	3
Prestationsförändringar som finansieras ur Central medels reserv 3	3
Budgetjusteringar som finansieras ur Central medelsreserv 4	5
Omfördelning av budget mellan nämnder	5
Medel budgeterade under Kommunfullmäktige m.m.	5
Disposition av i tidigare bokslut avsatta medel	5
Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler	6
Tillfälligt bidrag för tomgångshyror i samband med avveckling och vissa omstruktureringar av särskilda boenden för äldre	7
Kommunfullmäktige KF1	8
Servicenämnden	8
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	9
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	10
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	11
Stadsdelsnämnd Bromma	11
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	12
Stadsdelsnämnd Norrmalm	12
Stadsdelsnämnd Östermalm	13
Stadsdelsnämnd Södermalm	13
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	14
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	15
Stadsdelsnämnd Farsta	15
Stadsdelsnämnd Älvsjö	16
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	16
Stadsdelsnämnd Skärholmen	17
Exploateringsnämnden	17
Fastighetsnämnden	17
Idrottsnämnden	18
Kulturnämnden: kulturförvaltningen	18
Kulturnämnden: stadsarkivet	19
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	19
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	20
Stadsbyggnadsnämnden	20
Trafik- och renhållningsnämnden - trafik- och gatuverksamhet	20
- renhållningsverksamhet	21
Utbildningsnämnden	21

Specifikation till beslutsklämmor i tjänsteutlåtandet

Kommunstyrelsen beslutar följande (specifikation till beslutsklämmor per nämnd, se nedan).

1. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 89,3 miljoner kronor. Finansiering sker ur tillförs *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2009 års budget.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader för prestationsförändringar med 553,8 miljoner kronor. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* i 2009 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade utgifter inom investeringsplanen med 0,2 miljoner kronor. Finansiering sker genom att omdisponera i *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2009 års budget.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 7,6 miljoner kronor. Finansieringen sker genom att omdisponera för ändamålet budgeterade medel under *Kommunfullmäktige m.m.* i 2009 års budget.
 - 4.1. Nämnderna medges budgetjusteringar med 1,4 miljoner kronor för avveckling och omstrukturering av lokaler.
 - 4.2. Nämnderna medges budgetjusteringar med 6,2 miljoner kronor avseende förskolor med hög hyra.
5. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 14,3 miljoner kronor. Finansieringen sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel.
 - 5.1. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 3,8 miljoner kronor avseende stimulansbidrag för ny-, om- och tillbyggnad av särskilda boenden för äldre.
 - 5.2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade kostnader med 10,5 miljoner kronor avseende stimulansbidrag för utbyggnad av särskilda boenden för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning inklusive hemlösa.
6. Nämnderna medges stimulansbidrag med 53,2 miljoner kronor för utbyggnad av förskolelokaler, under förutsättning att kraven enligt fastställda anvisningar för stimulansbidrag uppfyllts. Finansieringen sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel.

Budgetjusteringar som finansieras ur Central medelsreserv 2

Mnkr	CM 2
<i>Ökade kostnader för:</i>	
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden - LSS-kollo	-2,6
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden - Inrättande av central förmedlingsgrupp för bostäder med särskild service	-0,3
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden - Arbeta bort kö inom familjerådgivning	-3,5
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden - Ökat antal aspiranter på Jobbtorgen	-11,7
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden - SFI	-33,6
Kulturnämnden:kulturförvaltningen - Bibliotek i rörelse	-7,0
Servicenämnden - Ekonomiadministration	-4,0
Kommunfullmäktige m.m. - Stiftelsen Barnens Dag	-1,6
Ekonomiskt bistånd - ökade kostnader på grund av flyktingmottagning	-25,0
Summa	-89,3

Prestationsförändringar som finansieras ur Central medelsreserv 3

Flyktingmottagning

Mnkr	CM 3
Kostnader	
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	10,3
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	7,0
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	5,1
Stadsdelsnämnd Bromma	2,0
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	0,3
Stadsdelsnämnd Norrmalm	-0,1
Stadsdelsnämnd Östermalm	-0,1
Stadsdelsnämnd Södermalm	0,3
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	4,2
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	1,2
Stadsdelsnämnd Farsta	2,0
Stadsdelsnämnd Älvsjö	0,2
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	1,5
Stadsdelsnämnd Skärholmen	4,6
Intäkter	
Stadsdelsnämnd Skärholmen (stadsbidragsgruppen)	-87,0
Summa	-48,5

Förskola

Mnkr	CM 3
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	11,7
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	-6,1
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	-10,6
Stadsdelsnämnd Bromma	7,2
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	-20,1
Stadsdelsnämnd Norrmalm	-16,5
Stadsdelsnämnd Östermalm	-4,9
Stadsdelsnämnd Södermalm	-16,4
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-23,8
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	-12,9
Stadsdelsnämnd Farsta	-12,2
Stadsdelsnämnd Älvsjö	-6,9
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-31,8
Stadsdelsnämnd Skärholmen	0,6
Summa	-142,7

Utbildningsnämnden

Mnkr	CM 3
Förskola	-114,5
Skolbarnsomsorg	-64,9
Grundskola	-14,3
Särskola	-23,2
Gymnasieskola	-6,0
Gymnasiesärskola	-20,2
Summa	-243,1

Funktionsnedsättning

Mnkr	CM 3
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	-3,2
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	-8,3
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	-12,1
Stadsdelsnämnd Bromma	-12,9
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	-3,1
Stadsdelsnämnd Norrmalm	-4,9
Stadsdelsnämnd Östermalm	-8,1
Stadsdelsnämnd Södermalm	-11,5
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-17,0
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	-6,1
Stadsdelsnämnd Farsta	-6,3
Stadsdelsnämnd Älvsjö	-9,1
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-2,8
Stadsdelsnämnd Skärholmen	-14,1
Summa	-119,5

Budgetjusteringar som finansieras ur Central medelsreserv 4

Mnkr	CM 4
Norrmalm - Vasaparken	-0,2
Summa	-0,2

Omfördelning av budget mellan nämnder

Mnkr	
<i>Drift</i>	
Fastighetsnämnden - Tillfällig torghandel överfört till trafik- och renhållningsnämnden	-0,1
Trafik- och renhållningsnämnden - Tillfällig torghandel överfört från fastighetsnämnden	0,1
<i>Investeringar</i>	
Idrottsnämnden - Skateboardsparken Street Plaza medel förs över till Skarpnäcks stadsdelsnämnd	1,0
Skarpnäcks stadsdelsnämnd - Skateboardsparken Street Plaza medel förs från Idrottsnämnden	-1,0
Summa	0,0

Medel budgeterade under Kommunfullmäktige m.m.

Avveckling och omstrukturering av lokaler

Mnkr	
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	-0,4
Kulturnämnden	-0,7
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-0,3
Summa	-1,4

Förskolor med hög hyra

Mnkr	
Utbildningsnämnden	-6,2
Summa	-6,2

Disposition av i tidigare bokslut avsatta medel

Stimulansbidrag för ny- och ombyggnad av boenden inom äldreomsorg

Mnkr	
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-3,8
Summa	-3,8

Stimulansbidrag för utbyggnad av särskilda boenden för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning inkl. hemlösa

Mnkr	
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	-4,6
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	-0,9
Stadsdelsnämnd Bromma	-0,6
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-1,6
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	-2,5
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-0,1
Stadsdelsnämnd Skärholmen	-0,2
Summa	-10,5

Projektmedel förebyggande insatser för hemlösa

Utbetalning sker mot begäran/faktura från nämnden. Nämnden beviljas ingen budgetjustering

Mnkr	
Stadsdelsnämnd Bromma	-0,9
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden:	
<i>Projekt MUMIN-samarbete</i>	-3,2
<i>Projekt Socialtjänstlots</i>	-4,3
<i>Projekt Boendestöd på stödboende</i>	-3,2
Summa	-11,6

Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler

Medlen tillförs finansförvaltning och rekvireras av nedanstående nämnder vid öppnandet av förskoleavdelning.

Mnkr	
Stadsdelsnämnd Östermalm	
<i>Linnégatan 85</i>	-1,6
Stadsdelsnämnd Södermalm	
<i>Barnängsgatan 44</i>	-1,6
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	
<i>Paternostervägen 106</i>	-0,8
<i>Stångåvägen, Expandia</i>	-1,6
<i>Gamla Tyresövägen 349</i>	-2,4
<i>Fallvindsgatan 3</i>	-2,4
Stadsdelsnämnd Farsta	
<i>Gubbängsvägen 67</i>	-0,8
<i>Diskusvägen 26</i>	-1,6
<i>Larsbodavägen 32</i>	-2,4
Stadsdelsnämnd Älvsjö	
<i>Silvägen 52</i>	-2,4
Utbildingsnämnden	
<i>Förskoleutbyggnad enskilda</i>	-35,6
Summa	-53,2

Tillfälligt bidrag för tomgångshyror i samband med avveckling och vissa omstruktureringar av särskilda boenden för äldre

Bidraget regleras via ramhyresavtal mot faktisk kostnad enligt gällande anvisningar

Mnkr	
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	-0,9
Stadsdelsnämnd Norrmalm	-0,5
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	-0,3
Summa	-1,7

Kommunfullmäktige KF1

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar				
<i>Minskade kostnader/intäkter för:</i>				
Miljömiljarden	47,0	-47,0	0,0	0,0
Summa	47,0	-47,0	0,0	0,0

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
Avveckling och omstrukturering av lokaler	1,4	0,0	0,0	0,0	1,4
Förskolor med hög hyra	6,2	0,0	0,0	0,0	6,2
Kommunfullmäktige m.m. - Stiftelsen Barnens Dag	-1,6	0,0	0,0	0,0	-1,6
Medel för förberedelse inför aktiviteter till KuN	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Summa	7,0	0,0	0,0	0,0	7,0

Servicenämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar				
<i>Minskade kostnader/intäkter för:</i>				
Kontaktcenter	10,1	-10,1	0,0	0,0
IT-service	0,4	-0,4	0,0	0,0
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>				
Ekonomiadministration	-0,8	0,8	0,0	0,0
Summa	9,7	-9,7	0,0	0,0

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiadministration	-4,5	0,0	0,0	0,0	-4,0
Summa	-4,5	0,0	0,0	0,0	-4,0

Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
<i>Förskola</i>		
Vårdnadsbidraget	-2,8	2,8
<i>Social omsorg</i>		
Ungdomsenheten, statsbidrag ensamkommande flyktingbarn	-1,6	1,6
Familjevården, statsbidrag ensamkommande flyktingbarn	-1,7	1,7
Resursenheten projektmedel Barnets rum	-0,1	0,1
Rinkeby-Kista mott. projektmedel stöd för hemlösa	-0,6	0,6
Barnenheten, statsbidrag för ensamkommande flyktingbarn	-1,7	1,7
<i>Äldreomsorg</i>		
Ökade kostnader för hyror och försäljning av platser	-4,4	4,4
Summa	-12,9	12,9

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
<i>Avveckling/omstrukturering lokaler</i>					
Tomgångshyror Kista torg 3-5	-1,3	0,0	0,0	0,0	-0,4
<i>Stimulansbidrag för utbyggnad av boende för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning inkl. hemlösa</i>					
Utbyggnad av gruppbostad, Silkeborg	-2,3	0,0	0,0	0,0	-2,3
Utbyggnad av gruppbostad, Kista gård	-2,3	0,0	0,0	0,0	-2,3
Summa av nämnden begärda budgetjusteringar	-5,9	0,0	0,0	0,0	-5,0
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning	-5,6	0,0	0,0	0,0	-5,6
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - minskade kostnader/intäkter	12,5	-0,8	0,0	0,0	11,7
Flyktingmottagning - minskade kostnader	10,3	0,0	0,0	0,0	10,3
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-3,2	0,0	0,0	0,0	-3,2
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	14,0	-0,8	0,0	0,0	13,2
Summa	8,1	-0,8	0,0	0,0	8,2

Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
<i>Individ o Familjeomsorg</i>		
Ökade sålda platser vid Bromstengården	-2,0	2,0
Ökade intäkter placeringar asylsökande barn Migrationsverket	-2,4	2,4
Ökade statsbidrag ny vårdform inom psykiatri	-0,8	0,8
Ökade placering en person Staffansbo Vård AB	-1,2	1,2
<i>Äldreomsorg</i>		
Ökade intäkter Projektmedel Socialstyrelsen	-3,0	3,0
Ökade Försålda platser gruppboende Fristad och	-0,7	0,7
Statsbidrag flyktingar migrationsverket	-0,8	0,8
Ökade intäkter för gruppboendehyror	-0,6	0,6
Ökade avgifter servicehus och hemvård	-0,7	0,7
Ökade intäkter peng från andra sdn Fristads servicehus	-1,6	1,6
Ökade andrahandsuthyrningar	-1,2	1,2
Ökade avgifter hemvård	-0,6	0,6
<i>Barnomsorg</i>		
Statsbidrag för asylsökande barn	-0,1	0,1
<i>Fritid och kultur</i>		
Ökade intäkter järvalyftet fälverksamhet	-0,4	0,4
Ökade intäkter järvalyftet sommarsatsning	-1,1	1,1
<i>Omsorg om personer med funktionsedsättning</i>		
Lokalintäkter gruppboende LSS	-1,5	1,5
Försålda platser daglig verksamhet Frida Gruppen	-5,7	5,7
Försålda varor och tjänster restaurang, kiosk och café daglig verksamhet Frida Gruppen	-1,3	1,3
Placeringar asylsökande barn Migrationsverket	-0,7	0,7
<i>Arbetsmarknadsåtgärder</i>		
Ökade intäkter sommarjobbare, järvalyftet	-2,5	2,5
<i>Stadsmiljö</i>		
Ökade intäkter BRÅ, järvalyftet	-0,8	0,8
<i>Ekonomiskt bistånd</i>		
Ökade återkrav ang försörjningsstöd från klienter	-0,6	0,6
<i>Minskade kostnader/intäkter för:</i>		
Barnsomsorgsavgifter	1,8	-1,8
Köp hemvård i ordonärt boende	0,6	-0,6
Minskade intäkter för projekt järvalyftet Nydalsparken	7,0	-7,0
Minskade LASS-intäkter	2,2	-2,2
Summa	-18,7	18,7

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Stimulansbidrag för utbyggnad av boende för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning inkl. hemlösa</i>					
Ökade kostnader boende hemlösa Lättingebacken 16	-1,2	0,0	0,0	0,0	-0,9
Summa av nämnden begärda budgetjusteringar	-1,2	0,0	0,0	0,0	-0,9
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning	-4,5	0,0	0,0	0,0	-4,5
<i>Prestationsförändringar:</i>					
Förskola - ökade kostnader/intäkter	-6,7	0,6	0,0	0,0	-6,1
Flyktingmottagning - minskade kostnader	7,0	0,0	0,0	0,0	7,0
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-8,3	0,0	0,0	0,0	-8,3
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-12,5	0,6	0,0	0,0	-11,9
Summa	-13,7	0,6	0,0	0,0	-12,8

Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
Äldreomsorg	-4,0	4,0
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-2,4	2,4
Förvaltningsadministration	-1,4	1,4
Kultur- och föreningsverksamhet	-0,8	0,8
Förskola	-6,1	6,1
Summa	-14,7	14,7

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning	-3,4	0,0	0,0	0,0	-3,4
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - ökade kostnader/intäkter	-10,8	0,2	0,0	0,0	-10,6
Flyktingmottagning - minskade kostnader	5,1	0,0	0,0	0,0	5,1
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-12,2	0,0	0,0	0,0	-12,1
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-21,3	0,2	0,0	0,0	-21,0
Summa	-21,3	0,2	0,0	0,0	-21,0

Stadsdelsnämnd Bromma

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
Äldreomsorg Hyres- och försäljningsintäkter/ projektmedel	-25,0	25,0
Summa	-25,0	25,0

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
IOF, hemlöshet projekt medel	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Stimulansbidrag för utbyggnad av boende för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning inkl. hemlösa</i>					
Gruppbostad Långskeppet 2	-0,6	0,0	0,0	0,0	-0,6
Summa av nämnden begärda budgetjusteringar	-0,6	0,0	0,0	0,0	-0,6
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning	-1,0	0,0	0,0	0,0	-1,0
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - minskade kostnader/intäkter	8,5	-1,3	0,0	0,0	7,2
Flyktingmottagning - minskade kostnader	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-12,9	0,0	0,0	0,0	-12,9
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-3,4	-1,3	0,0	0,0	-4,7
Summa	-4,0	-1,3	0,0	0,0	-5,3

Stadsdelsnämnd Kungsholmen

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
<i>Avveckling/omstrukturering lokaler</i>					
Omstrukturering av administrativa lokaler, St:Eriksgatan	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Tomgångshyra, Individ- och familj, Arrendevägen	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Tillfälligt bidrag för tomgångshyror i samband med avveckling och vissa omstruktureringar av särskilda boenden för äldre</i>					
Äldreomsorg, Pilängens gruppbostad Bolinders plan 3	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa av nämnden begärda budgetjusteringar	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning	-0,2	0,0	0,0	0,0	-0,2
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - ökade kostnader/intäkter	-22,0	1,9	0,0	0,0	-20,1
Flyktingsmottagning - minskade kostnader	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-3,1	0,0	0,0	0,0	-3,1
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-25,3	2,2	0,0	0,0	-23,1
Summa	-26,1	2,2	0,0	0,0	-23,1

Stadsdelsnämnd Norrmalm

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
Stimulansbidrag förskola	-4,8	4,8
Ökad försäljning av parkmiljö till Östermalm	-2,0	2,0
Summa	-6,8	6,8

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - ökade kostnader/intäkter	-16,1	-0,4	0,0	0,0	-16,5
Flyktingsmottagning - ökade kostnader	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-4,9	0,0	0,0	0,0	-4,9
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-21,1	-0,4	0,0	0,0	-21,5
Summa	-21,1	-0,4	0,0	0,0	-21,5

Mnkr	Utgifter	inkomster	Tillstyrks
Investeringsplan			
Ökade utgifter för Vasaparken	-0,2	0,0	-0,2
Summa	0,0	0,0	-0,2

Stadsdelsnämnd Östermalm

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
Psykiatrireformen, SOC	-0,6	0,6
Äldreomsorg	-1,0	1,0
Summa	-1,6	1,6

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - ökade kostnader/intäkter	-5,5	0,6	0,0	0,0	-4,9
Flyktingsmottagning - ökade kostnader	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-8,1	0,0	0,0	0,0	-8,1
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-13,7	0,6	0,0	0,0	-13,1
Summa	-13,7	0,6	0,0	0,0	-13,1

Stadsdelsnämnd Södermalm

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
Ökade kostnader/intäkter för Östgötagatan	-1,4	1,4
Ökade kostnader/ intäkter försäljning av platser inom äldreomsorgen	-29,0	29,0
Ökade kostnader/intäkter inom förskoleverksamheten på grund av ökade barnomsorgsavgifter, försäljning, bidrag, mm	-13,0	13,0
Ökade kostnader/intäkter inom Individ & familjeomsorgen för ensamkommande flyktingbarn och projekt	-9,3	9,3
Summa	-52,7	52,7

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - ökade kostnader/intäkter	-17,7	1,3	0,0	0,0	-16,4
Flyktingsmottagning - minskade kostnader	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-11,5	0,0	0,0	0,0	-11,5
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-29,3	1,6	0,0	0,0	-27,7
Summa	-29,3	1,6	0,0	0,0	-27,7

Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
Förskolan	-6,4	6,4
Fritid	-0,4	0,4
Äldreomsorg	-10,2	10,2
Individ- och familjeomsorg	-6,0	6,0
Administration	-0,7	0,7
Summa	-23,7	23,7

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade/minskade kostnader för:</i>					
<i>Stimulansbidrag för utbyggnad av boende för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning inkl. hemlösa</i>					
Gruppboendestöd Sävemåsen inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning - projektering och beställarstöd	-0,6	0,0	0,0	0,0	-0,6
Gruppboendestöd Kumlagatan inom socialpsykiatri	-1,0	0,0	0,0	0,0	-1,0
Summa av nämnden begärda budgetjusteringar	-1,6	0,0	0,0	0,0	-1,6
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning	-3,5	0,0	0,0	0,0	-3,5
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - ökade kostnader/intäkter	-25,5	1,7	0,0	0,0	-23,8
Flyktingmottagning - minskade kostnader	4,2	0,0	0,0	0,0	4,2
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-17,0	0,0	0,0	0,0	-17,0
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-41,8	1,7	0,0	0,0	-40,1
Summa	-43,4	1,7	0,0	0,0	-41,7

Stadsdelsnämnd Skarpnäck

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
Individ- och familjeomsorg	-1,4	1,4
Äldreomsorg	-1,7	1,7
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-2,7	2,7
Summa	-5,8	5,8

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade/minskade kostnader för:</i>					
<i>Stimulansbidrag för utbyggnad av boende för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning inkl. hemlösa</i>					
Rusthållarvägen 2, Miljöministern 1, Svenska Bostäder	-2,5	0,0	0,0	0,0	-2,5
Summa av nämnden begärda budgetjusteringar	-2,5	0,0	0,0	0,0	-2,5
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning	-0,8	0,0	0,0	0,0	-0,8
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - ökade kostnader/intäkter	-13,7	0,8	0,0	0,0	-12,9
Flyktingmottagning - minskade kostnader	1,2	0,0	0,0	0,0	1,2
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-6,1	0,0	0,0	0,0	-6,1
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-19,4	0,8	0,0	0,0	-18,6
Summa	-21,9	0,8	0,0	0,0	-21,1

Mnkr	Utgifter	Inkomster	Tillstyrks
Investeringsplan			
<i>Ökade utgifter för skateboardparken Street Plaza - medel förs från Idrottsnämnden</i>			
	-1,0	0,0	-1,0
Summa	-1,0	0,0	-1,0

Stadsdelsnämnd Farsta

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
Nämnd och administration	-0,5	0,5
Förskola	-5,0	5,0
Funktionsnedsättning	-4,0	4,0
Kultur och fritid	-0,9	0,9
Arbetsmarknadsåtgärder	0,6	-0,6
Summa	-9,8	9,8

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning	-1,2	0,0	0,0	0,0	-1,2
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - ökade kostnader/intäkter	-14,4	2,2	0,0	0,0	-12,2
Flyktingmottagning - minskade kostnader	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-6,3	0,0	0,0	0,0	-6,3
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-19,9	2,2	0,0	0,0	-17,7
Summa	-19,9	2,2	0,0	0,0	-17,7

Stadsdelsnämnd Älvsjö

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
Ubyggnad av förskolelokaler, Rosa huset	-0,8	0,8
Summa	-0,8	0,8

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - ökade kostnader/intäkter	-7,2	0,3	0,0	0,0	-6,9
Flyktingmottagning - minskade kostnader	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-9,1	0,0	0,0	0,0	-9,1
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-16,2	0,3	0,0	0,0	-15,9
Summa	-16,2	0,3	0,0	0,0	-15,9

Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
Vårdnadsbidrag (förskola)	-1,2	1,2
Försäljning till andra förvaltningar (förskola)	-1,2	1,2
Försäljning av verksamhet inom äldreomsorg	-14,0	14,0
Försäljning av verksamhet inom stöd och service	-1,8	1,8
<i>Minskade kostnader/intäkter för:</i>		
Utbyggnad av förskola (stimulansbidrag)	3,2	-3,2
Summa	-15,0	15,0

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade/minskade kostnader för:</i>					
<i>Stimulansbidrag för ny-, om- och tillbyggnad av boenden för äldre</i>					
Om- och tillbyggnad i Axelsbergs servicehus	-3,8	0,0	0,0	0,0	-3,8
<i>Stimulansbidrag för utbyggnad av boende för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning inkl. hemlösa</i>					
Marievik-Årstadal gruppbostad, Fredsborgsgatan 6	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Summa av nämnden begärda budgetjusteringar	-3,9	0,0	0,0	0,0	-3,9
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning	-0,9	0,0	0,0	0,0	-0,9
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - ökade kostnader/intäkter	-34,4	2,6	0,0	0,0	-31,8
Flyktingmottagning - minskade kostnader	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-2,8	0,0	0,0	0,0	-2,8
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-36,6	2,6	0,0	0,0	-34,0
Summa	-40,5	2,6	0,0	0,0	-37,9

Stadsdelsnämnd Skärholmen

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade/minskade kostnader för:</i>					
<i>Stimulansbidrag för utbyggnad av boende för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning inkl. hemlösa</i>					
Djursåtra gruppb.Kungssätrav 56	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Kungssätra serv.bo. Kungssätrav 64	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Summa av nämnden begärda budgetjusteringar	-0,2	0,0	0,0	0,0	-0,2
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Minskade intäkter för stadsbidragsgruppen till föjd av minskat antal flyktingar</i>					
	0,0	-87,0	0,0	0,0	-87,0
<i>Ökade kostnader för:</i>					
<i>Ekonomiskt bistånd på grund av flyktingmottagning</i>					
	-3,8	0,0	0,0	0,0	-3,8
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - minskade kostnader/intäkter	0,6	0,0	0,0	0,0	0,6
Flyktingmottagning - minskade kostnader	4,6	0,0	0,0	0,0	4,6
Funktionsnedsättning - ökade kostnader	-14,1	0,0	0,0	0,0	-14,1
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-12,7	-87,0	0,0	0,0	-99,7
Summa	-12,9	-87,0	0,0	0,0	-99,9

Exploateringsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar					
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>					
Förvaltningsuppdrag		-18,5	18,5	0,0	0,0
Summa		-18,5	18,5	0,0	0,0

Fastighetsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Minskade kostnader/intäkter för:</i>					
<i>Tillfällig torghandel överfört till trafik- och renhållningsnämnden from 1 september 2009</i>					
	0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,1
Summa	0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,1

Idrottsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar				
<i>Ökade intäkter/kostnader för:</i>				
e-tjänstprojekt	-2,9	2,9	0,0	0,0
Planhyror	0,0	1,3	0,0	0,0
Båtplatser i allmänna hamnar	0,0	0,6	0,0	0,0
Underhåll av motionsspår	-0,6	0,0	0,0	0,0
<i>Minskade intäkter/kostnader för:</i>				
Försäljningsintäkter sim- och idrottshallar	0,0	-3,0	0,0	0,0
Parkeringsplatser	0,0	-0,5	0,0	0,0
Övriga kostnader	2,2	0,0	0,0	0,0
Summa	-1,3	1,3	0,0	0,0

Mnkr	Utgifter	Inkomster	Tillstyrks
Investeringsplan			
<i>Minskade utgifter/inkomster för:</i>			
Skateboardsparken Street Plaza - medel förs till stadsdelsnämnd Skarpnäck	1,0	0,0	1,0
Summa	1,0	0,0	1,0

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar				
<i>Ökade/minskade kostnader för:</i>				
Kulturfestivalen och Ung 08	-1,2	1,2	0,0	0,0
Liljevalch konsthall försäljningsintäkter och Stockholm konst gestaltningsprojekt	-0,5	0,5	0,0	0,0
Summa	-1,7	1,7	0,0	0,0

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Bibliotek i rörelse	-7,0	0,0	0,0	0,0	-7,0
<i>Avveckling/omstrukturering lokaler</i>					
Omförhandling hyresavtal kv. Herden	-0,7	0,0	0,0	0,0	-0,7
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
Medel för förberedelse inför aktiviteter från KF1	-1,0	0,0	0,0	0,0	-1,0
Summa	-8,7	0,0	0,0	0,0	-8,7

Kulturnämnden: stadsarkivet

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Minskade kostnader/intäkter för:</i>		
Kyrkans handlingar	0,9	-0,9
AMSbidrag	0,2	-0,2
Bouppteckningar	0,2	-0,2
Summa	1,3	-1,3

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar			
<i>Ökade kostnader för:</i>			
Omstrukturering	-1,3	0,0	0,0
<i>Avveckling/omstrukturering lokaler</i>			
Avveckling av lokal Magasin 3 Frihamnen	-0,2	0,0	0,0
Summa	-1,5	0,0	0,0

Miljö- och hälsoskyddsämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
e-tjänster	-1,7	1,7
Miljösamverkan i Sthlms län	-1,1	1,1
Miljöbilar i Stockholm	-0,2	0,2
Summa	-3,0	3,0

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Projekt MUMIN-samarbete	-3,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Projekt Socialtjänstlots	-4,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Projekt Boendestöd på stödboende	-3,2	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-kollo	-2,6	0,0	0,0	0,0	-2,6
Inrättandet av en central förmedlingsgrupp för bostäder med särskild service	-0,3	0,0	0,0	0,0	-0,3
<i>Avveckling/omstrukturering lokaler</i>					
Evakuering för Bandhagshemmet	-0,4	0,0	0,0	0,0	-0,3
Summa av nämnden begärda budgetjusteringar	-14,0	0,0	0,0	0,0	-3,2
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för:</i>					
Att arbeta bort kö inom familjerådgivning	-3,5	0,0	0,0	0,0	-3,5
Ökat antal aspiranter på Jobbtorgen	-11,7	0,0	0,0	0,0	-11,7
SFI	-33,6	0,0	0,0	0,0	-33,6
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-48,8	0,0	0,0	0,0	-48,8
Summa	-62,8	0,0	0,0	0,0	-52,0

Stadsbyggnadsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar				
<i>Minskade kostnader för:</i>				
Utveckling av BAGGIS03	1,0	0,0	0,0	0,0
Utveckling av e-tjänsten Söka bygglov	1,0	0,0	0,0	0,0
<i>Minskade intäkter för:</i>				
SLK för utveckling av BAGGIS03 och e-tjänsten Söka bygglov	0,0	-2,0	0,0	0,0
Summa	2,0	-2,0	0,0	0,0

Trafik- och renhållningsnämnden - trafik- och gatuverksamhet

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar				
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>				
e-tjänstprogrammet	-9,5	9,5	0,0	0,0
Uppdrag av exploateringskontoret m.fl	-12,9	12,9	0,0	0,0
Summa	-22,4	22,4	0,0	0,0

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>					
Tillfällig torghandel överfört från fastighetsnämnden fr.o.m. 2009-09-01	-0,1	0,2	0,0	0,0	0,1
Summa	-0,1	0,2	0,0	0,0	0,1

- renhållningsverksamhet

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar				
<i>Minskade kostnader/intäkter för:</i>				
Ändrade behållartyper och minskad mängd grovavfall	7,6	-7,6	0,0	0,0
Summa	7,6	-7,6	0,0	0,0

Utbildningsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar				
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>				
Grundskola/skolbarnsomsorg				
e-tjänstprogrammet: Skolresultat	-4,3	4,3	0,0	0,0
Gymnasieskola				
Försäljning etc	-11,0	11,0	0,0	0,0
<i>Minskade kostnader/intäkter för:</i>				
Statsbidrag RH gymnasiet	2,7	-2,7	0,0	0,0
Utbildning för vuxna				
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>				
Yrkesvux	-9,9	9,9	0,0	0,0
<i>Minskade kostnader/intäkter för:</i>				
Försäljning av verksamhet	2,5	-2,5	0,0	0,0
Hyror sfi	3,7	-3,7	0,0	0,0
Gymnasiesärskola				
<i>Minskade kostnader/intäkter för:</i>				
Interkommunala intäkter	1,8	-1,8	0,0	0,0
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>				
Försäljning etc	-0,8	0,8	0,0	0,0
Summa	-15,3	15,3	0,0	0,0

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Avskrivn	Internränta	Tillstyrks
Av nämnden begärda budgetjusteringar					
<i>Ökade kostnader för förskolor med hög hyra</i>					
Bidrag till förskolelokaler med hög hyra - enskilda utförare	-6,0	0,0	0,0	0,0	-6,0
Bidrag till skolbarnsomsorgslokaler med hög hyra - enskilda utförare	-0,2	0,0	0,0	0,0	-0,2
Summa av nämnden begärda budgetjusteringar	-6,2	0,0	0,0	0,0	-6,2
Stadsledningskontorets budgetjusteringar					
<i>Prestationsförändringar</i>					
Förskola - ökade kostnader	-114,5	0,0	0,0	0,0	-114,5
Skolbarnsomsorg - ökade kostnader/intäkter	-74,5	9,6	0,0	0,0	-64,9
Grundskola - ökade kostnader	-14,3	0,0	0,0	0,0	-14,3
Särskola - ökade kostnader	-23,2	0,0	0,0	0,0	-23,2
Gymnasieskola - ökade kostnader	-6,0	0,0	0,0	0,0	-6,0
Gymnasiesärskola - ökade kostnader	-20,2	0,0	0,0	0,0	-20,2
Summa stadsledningskontorets budgetjusteringar	-252,7	9,6	0,0	0,0	-243,1
Summa	-258,9	9,6	0,0	0,0	-249,3

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 per den 31 augusti

Resultatbudget	Stadens budget 2009	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter vidtagna åtgärder och före resultat-dispositioner	Varav i prognosen ingående prestations-förändringar	Avvikelse budget/prognos	Av nämnden redovisade omslutnings-förändringar	Av nämnden begärda budget-justeringar	Av SLK tillstyrkta budget-justeringar	SLK:s korrige-ring av prognosen	Prognos på årsutfall efter SLK:s korriger-ing	Avvikelse budget/prognos efter korrigeringar och tillstyrkta budgetjusteringar	Resultat-enheternas resultat från 2007 Överskott (+) Underskott (-)	Beräknad resultatöver-föring till 2009 Överskott (-) Underskott (+)	Avvikelse efter resultat-dispositioner	Budget efter tertial-rapport 2
Mnkr															
Verksamhetens intäkter	10 971,3	7 585,5	11 363,2	-69,5	461,3	192,9	0,2	-67,7	-20,6	11 342,6	246,0			246,0	11 096,5
Verksamhetens kostnader (-)	-40 626,6	-26 914,1	-41 348,7	-529,8	-192,2	-192,9	-50,5	-589,8	-65,6	-41 414,3	-5,0	226,7	-250,0	-28,2	-41 409,3
Avskrivningar (-)	-556,7	-373,1	-574,9	0,0	-18,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-574,9	-18,2			-18,2	-556,7
Central medelsreserv (-)											0,0				
Oförutsedda behov	-294,0		-204,7		89,3			89,3		-204,7	0,0			0,0	-204,7
Prestationsreserv	-728,9		-175,1	599,3	-45,5			553,8		-175,1	0,0			0,0	-175,1
Anslag pensioner/arbetsgivaravgifter (-)	-657,5	0,0	-528,4		129,1			0,0		-528,4	129,1			129,1	-657,5
Disposition av eget kapital	0,0	-124,4	-124,4		-124,4			0,0		-124,4	-124,4			-124,4	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-31 892,4	-19 826,2	-31 593,0	0,0	299,4	0,0	-50,3	-14,4	-86,2	-31 679,2	227,6	226,7	-250,0	204,3	-31 906,8
Skatter inklusive kollektiv slutavräkning	30 684,6		30 086,7		-597,9			0,0		30 086,7	-597,9			-597,9	30 684,6
Begravningsavgift	122,9		124,2		1,3			0,0		124,2	1,3			1,3	122,9
Inkomstutjämning	-1 500,1		-1 530,0		-29,9			0,0		-1 530,0	-29,9			-29,9	-1 500,1
Kostnadsutjämning	1 048,1		1 113,3		65,2			0,0		1 113,3	65,2			65,2	1 048,1
Regleringspost	-494,6		-396,1		98,5			0,0		-396,1	98,5			98,5	-494,6
Fastighetsavgift	1 089,8		1 092,1		2,3			0,0		1 092,1	2,3			2,3	1 089,8
LSS-utjämning	-451,2		-448,2		3,0			0,0		-448,2	3,0			3,0	-451,2
Finansiellt resultat (Inkl. avgifter bank och pg)	446,0		424,0		-22,0			0,0		424,0	-22,0			-22,0	446,0
Utdelning	550,0		750,0		200,0			0,0		750,0	200,0			200,0	550,0
Utdelning till följd av engångskostnader för pensionsskuld-förändringar	375,0		375,0		0,0			0,0		375,0	0,0			0,0	375,0
Realisationsvinster	0,0		372,6		372,6			0,0		372,6	372,6			372,6	0,0
Realisationsförluster	0,0		-0,4		-0,4			0,0		-0,4	-0,4			-0,4	0,0
Disposition av avsatta medel	23,3		37,6		14,3			14,3		37,6	0,0			0,0	37,6
Disposition begravnings- och renh.fond	-1,3		-2,2		-0,9			0,0		-2,2	-0,9			-0,9	-1,3
Summa finansiering	31 892,5	0,0	31 998,6	0,0	106,1	0,0	0,0	14,3	0,0	31 998,6	91,8			91,8	31 906,8
Årets resultat	0,1	-19 826,2	405,6	0,0	405,5	0,0	-50,3	-0,1	-86,2	319,4	319,4			296,1	0,0

Bilaga 3:1

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 per den 31 augusti

Investeringsplan

Mnkr	Investeringsplan 2009	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter vidtagna åtgärder och före resultat-dispositioner	Varav i prognosen ingående prestations-förändringar	Avvikelse budget/prognos	Av nämnden redovisade omslutnings-förändringar	Av nämnden begärda budgetjusteringar	Av SLK tillstyrkta budgetjusteringar	SLK:s korriger-ring av prognosen	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigering	Avvikelse budget/prognos efter korrigeringar och tillstyrkta budgetjusteringar	Investeringsplan efter tertial-rapport 2
Utgifter	-4 359,5	-2 428,9	-4 201,9	0,0	157,6	18,2	0,8	-0,2	0,0	-4 201,9	139,6	-4 341,5
Inkomster	303,7	181,8	241,3	0,0	-62,4	-18,2	0,0	0,0	0,0	241,3	-44,2	285,5
Nettoinvesteringar (-) (exklusive centralt redovisade investeringsmedel)	-4 055,8	-2 247,1	-3 960,6	0,0	95,2	0,0	0,8	-0,2	0,0	-3 960,6	95,4	-4 056,0
Centralt redovisade investeringsmedel	-206,0	0,0	-205,8	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	-205,8	0,0	-205,8
Nettoinvesteringar (-) (inklusive centralt redovisade investeringsmedel)	-4 261,8	-2 247,1	-4 166,4	0,0	95,4	0,0	0,8	0,0	0,0	-4 166,4	95,4	-4 261,8
Finansiering												
Förändring av eget kapital	0,1	0,0	405,6	0,0	405,5	0,0	- 50,3	- 0,1	- 86,2	319,4	319,4	0,0
Avskrivningar	556,7	373,1	574,9	0,0	18,2	0,0	0,0	0,0	0,0	574,9	18,2	556,7
Försäljningar	500,0	347,3	1 000,0	0,0	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 000,0	500,0	500,0
Upplåning/amort (-) /extra beting	3 205,0	0,0	2 185,9	0,0	-1 019,1	0,0	0,0	0,0	0,0	2 185,9	-1 019,1	3 205,0
Summa finansiering	4 261,8	720,5	4 166,4	0,0	- 95,4	0,0	- 50,3	- 0,1	- 86,2	4 080,2	- 181,5	4 261,7
Netto	0,0	-1 526,6	0,0	0,0	0,0	0,0	- 49,5	- 0,1	- 86,2	- 86,2	- 86,1	- 0,1

Bilaga 3:2

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 per den 31 augusti

NETTOKOSTNADER (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Nämndens budget 2009	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter vidtagna åtgärder och före resultat-dispositioner	Varav i prognosen ingående prestations-förändringar	Avvikelse budget/prognos 2-(1+3)	Av nämnden redovisade omslutnings-förändringar	Av nämnden begärda budget-justeringar	Eventuell kvarstående differens	Av SLK tillstyrkta budget-justeringar	SLK:s korrige-ring av prognosen	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigering	Avvikelse budget/prognos efter korrigeringar och tillstyrkta budgetjusteringar	Resultat-enheternas resultat från 2008 Överskott (+) Underskott (-)	Beräknad resultatöver-föring till 2010 Överskott (+) Underskott (-)	Avvikelse efter resultat-dispositioner	Budget efter tertial-rapport 2
	1		2	3	4	5	6		7		8	9				
Kommunfullmäktige m.m.																
1. KF/KS och SLK	-1 019,0	-508,6	-956,9	0,0	62,1	0,0	0,0	62,1	7,0	-44,1	-1 001,0	11,0	2,1	-2,1	11,0	-1 012,0
2. KF/KS kansli	-13,9	-9,0	-13,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,9
Revisorskollegiet	-27,7	-15,0	-27,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-27,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-27,7
Serviceenheten	-15,8	-11,5	-19,8	0,0	-4,0	0,0	-4,5	0,5	-4,0	0,0	-19,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-19,8
Valnämnden	-16,9	-11,6	-15,9	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	-15,9	1,0	0,0	0,0	1,0	-16,9
Stadsdelsnämnderna	-15 719,8	-10 523,2	-15 977,5	-312,7	55,0	0,0	-16,5	71,5	-350,5	-31,0	-16 008,5	61,8	114,5	-116,2	60,1	-16 070,3
Brand- och räddningsnämnden	-308,0	-246,0	-314,6	0,0	-6,6	0,0	0,0	-6,6	0,0	0,0	-314,6	-6,6	0,0	0,0	-6,6	-308,0
Exploateringsnämnden	1 835,0	1 249,7	1 872,0	0,0	37,0	0,0	0,0	37,0	0,0	0,0	1 872,0	37,0	0,0	0,0	37,0	1 835,0
Fastighetsnämnden	354,0	311,1	389,0	0,0	35,0	0,0	0,0	35,0	-0,1	0,0	389,0	35,1	0,0	0,0	35,1	353,9
Idrottsnämnden	-333,7	-201,2	-335,6	0,0	-1,9	0,0	0,0	-1,9	0,0	0,0	-335,6	-1,9	1,9	0,0	0,0	-333,7
Kulturnämnden: kulturförvalt.	-791,3	-512,6	-791,3	0,0	0,0	0,0	-7,7	7,7	-8,7	-8,7	-800,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-800,0
Kulturnämnden: stadsarkivet	-46,3	-31,0	-47,6	0,0	-1,3	0,0	-1,5	0,2	0,0	0,0	-47,6	-1,3	0,0	0,0	-1,3	-46,3
Kyrkogårdsnämnden	-110,6	-70,4	-110,2	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	-110,2	0,4	0,0	0,0	0,4	-110,6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-60,4	-44,0	-60,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-60,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-60,4
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-1 012,6	-680,3	-1 053,1	-33,6	-6,9	0,0	-14,0	7,1	-52,0	-12,3	-1 065,4	-0,8	0,8	0,0	0,0	-1 064,6
Stadsbyggnadsnämnden	-189,3	-127,8	-189,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-189,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-189,3
Trafik- och renhållningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
trafik- och gatuverksamheten	-319,8	-112,6	-319,7	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	-319,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-319,7
renhållningsverksamheten	12,8	19,8	13,2	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	13,2	0,4	0,0	0,0	0,4	12,8
Utbildningsnämnden	-11 781,1	-7 740,2	-11 943,3	-253,0	90,8	0,0	-6,2	97,0	-249,3	9,9	-11 933,4	97,0	107,5	-131,7	72,8	-12 030,4
Aldrenämnden	-64,0	-44,0	-59,7	0,0	4,3	0,0	0,0	4,3	0,0	0,0	-59,7	4,3	0,0	0,0	4,3	-64,0
Överförmyndarnämnden	-28,9	-20,4	-29,5	0,0	-0,6	0,0	0,0	-0,6	0,0	0,0	-29,5	-0,6	0,0	0,0	-0,6	-28,9
TOTALT	-29 657,3	-19 328,6	-29 991,8	-599,3	264,8	0,0	-50,3	315,1	-657,5	-86,2	-30 078,0	236,8	226,7	-250,0	213,5	-30 314,8

Bilaga 3.3

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 per den 31 augusti

NETTOKOSTNADER (inkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Nämndens budget 2009	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter vidtagna åtgärder och före resultat-dispositioner	Varav i prognosen ingående prestations-förändringar	Avvikelse budget/prognos 2-(1+3)	Av nämnden redovisade omslutnings-förändringar	Av nämnden begärda budget-justeringar	Av SLK tillstyrkta budget-justeringar	SLK:s korrige-ring av prognosen	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigering	Avvikelse budget/prognos efter korrigeringar och tillstyrkta budgetjusteringar	Resultat-enheternas resultat från 2008 Överskott (+) Underskott (-)	Beräknad resultatöver-föring till 2010 Överskott (-) Underskott (+)	Avvikelse efter resultat-dispositioner	Budget efter tertial-rapport 2
	1		2	3	4		5	6		7	8				
Kommunfullmäktige m.m.															
1. KF/KS och SLK	-1 020,4	-509,8	-958,3	0,0	62,1	0,0	0,0	7,0	-44,1	-1 002,4	11,0	2,1	-2,1	11,0	-1 013,4
2. KF/KS kansli	-13,9	-9,0	-13,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,9
Revisorskollegiet	-27,7	-15,0	-27,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-27,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-27,7
Servicenämnden	-16,5	-11,5	-20,5	0,0	-4,0	0,0	-4,5	-4,0	0,0	-20,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-20,5
Valnämnden	-16,9	-11,6	-15,9	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-15,9	1,0	0,0	0,0	1,0	-16,9
Stadsdelsnämnderna	-15 767,7	-10 552,5	-16 026,3	-312,7	54,1	0,0	-16,5	-350,5	-31,0	-16 057,3	60,9	114,5	-116,2	59,2	-16 118,2
Brand- och räddningsnämnden	-308,0	-246,0	-314,6	0,0	-6,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-314,6	-6,6	0,0	0,0	-6,6	-308,0
Exploateringsnämnden	590,0	435,5	653,0	0,0	63,0	0,0	0,0	0,0	0,0	653,0	63,0	0,0	0,0	63,0	590,0
Fastighetsnämnden	33,8	109,6	80,0	0,0	46,2	0,0	0,0	-0,1	0,0	80,0	46,3	0,0	0,0	46,3	33,7
Idrottsnämnden	-554,1	-341,9	-550,0	0,0	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-550,0	4,1	1,9	0,0	6,0	-554,1
Kulturnämnden: kulturförvalt.	-802,2	-517,0	-798,3	0,0	3,9	0,0	-7,7	-8,7	-8,7	-807,0	3,9	0,0	0,0	3,9	-810,9
Kulturnämnden: stadsarkivet	-46,3	-31,0	-47,6	0,0	-1,3	0,0	-1,5	0,0	0,0	-47,6	-1,3	0,0	0,0	-1,3	-46,3
Kyrkogårdsnämnden	-120,2	-76,6	-119,7	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-119,7	0,5	0,0	0,0	0,5	-120,2
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-60,4	-44,1	-60,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-60,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-60,4
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-1 012,6	-680,4	-1 053,1	-33,6	-6,9	0,0	-14,0	-52,0	-12,3	-1 065,4	-0,8	0,8	0,0	0,0	-1 064,6
Stadsbyggnadsnämnden	-189,3	-127,9	-189,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-189,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-189,3
Trafik- och renhållningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
trafik- och gatuverksamheten	-692,0	-353,1	-691,9	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	-691,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-691,9
renhållningsverksamheten	-1,4	11,3	-1,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,4	0,0	0,0	0,4	-1,4
Utbildningsnämnden	-11 781,1	-7 759,7	-11 981,1	-253,0	53,0	0,0	-6,2	-249,3	9,9	-11 971,2	59,2	107,5	-131,7	35,0	-12 030,4
Äldrenämnden	-64,0	-44,0	-59,7	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-59,7	4,3	0,0	0,0	4,3	-64,0
Överförmyndarnämnden	-28,9	-20,4	-29,5	0,0	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-29,5	-0,6	0,0	0,0	-0,6	-28,9
TOTALT	-31 899,8	-20 795,1	-32 225,8	-599,3	273,3	0,0	-50,3	-657,5	-86,2	-32 312,0	245,3	226,7	-250,0	222,0	-32 557,3

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 per den 31 augusti

Hämtning av data

DRIFTKOSTNADER

Mnr	Nämndens budget 2009	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter viktiga åtgärder och före resultatdispositioner	Varav i prognosen ingående prestationsförändringar	Avvikelse budget/ prognos 2(+)+3	Av nämnden redovisade omslutningsförändringar	Av nämnden begärda budgetjusteringar	Av SLK tillstyrta budgetjusteringar	SLK:s korrigerings av prognosen	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerings	Avvikelse budget/prognos efter korrigeringar och tillstyrta budgetjusteringar	Resultatenternas resultat från 2008 Överskott (+) Underskott (-)	Beräknad resultatverifiering till 2010 Överskott (-) Underskott (+)	Avvikelse efter resultatdispositioner	Budget efter tertialrapport 2
	1		2	3	4	5	6	7		8	9				
Kommunfullmäktige m.m.															
1. KF/KS och SLK	-1 776,3	-1 001,9	-1 687,8	0,0	89,5	47,0	0,0	7,0	-23,5	-1 711,3	11,0	2,1	-2,1	11,0	-1 722,3
2. KF/KS kansli	-17,6	-11,7	3,7	0,0	21,3	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7	21,3	0,0	0,0	21,3	-17,6
Revisorskollegiet	-30,3	-17,1	-30,8	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-30,8	-0,5	0,0	0,0	0,0	-30,3
Serviceämnden	-130,4	-70,9	-124,7	0,0	5,7	9,7	-4,5	-4,0	0,0	-124,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-124,7
Valnämnden	-25,8	-20,4	-24,8	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-24,8	1,0	0,0	0,0	1,0	-25,8
Stadsdelsnämnderna	-18 701,7	-12 638,7	-19 121,4	-235,2	-184,5	-187,3	-16,5	-273,2	-29,4	-19 150,8	11,4	114,5	-116,2	9,7	-19 162,2
Brand- och räddningsnämnden	-308,0	-317,8	-394,6	0,0	-86,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-394,6	-86,6	0,0	0,0	-86,6	-308,0
Exploateringsnämnden	-110,3	-96,0	-138,3	0,0	-28,0	-18,5	0,0	0,0	0,0	-138,3	-9,5	0,0	0,0	-9,5	-128,8
Fastighetsnämnden	-637,9	-355,9	-614,8	0,0	23,1	0,0	0,0	0,1	0,0	-614,8	23,0	0,0	0,0	23,0	-637,8
Idrottsnämnden	-600,2	-369,9	-603,4	0,0	-3,2	-1,3	0,0	0,0	0,0	-603,4	-1,9	1,9	0,0	0,0	-601,5
Kulturämnden: kulturförvalt.	-923,1	-601,3	-924,8	0,0	-1,7	-1,7	-7,7	-8,7	-8,7	-933,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-933,5
Kulturämnden: stadsarkivet	-98,2	-57,0	-98,2	0,0	0,0	1,3	-1,5	0,0	0,0	-98,2	-1,3	0,0	0,0	-1,3	-96,9
Kyrkogårdsnämnden	-144,1	-95,5	-144,7	0,0	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-144,7	-0,6	0,0	0,0	-0,6	-144,1
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-164,6	-106,7	-167,3	0,0	-2,7	-3,0	0,0	0,0	0,0	-167,3	0,3	0,0	0,0	0,3	-167,6
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-1 504,6	-991,1	-1 523,7	-33,6	14,5	0,0	-14,0	-52,0	-12,3	-1 536,0	20,6	0,8	0,0	21,4	-1 556,6
Stadsbyggnadsnämnden	-338,8	-210,9	-333,4	0,0	5,4	2,0	0,0	0,0	0,0	-333,4	3,4	0,0	0,0	3,4	-336,8
Trafik- och renhållningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trafik- och gatuverksamheten	-1 252,6	-790,5	-1 302,4	0,0	-49,8	-22,4	-0,1	-0,1	0,0	-1 302,4	-27,3	0,0	0,0	-27,3	-1 275,1
renhållningsverksamheten	-445,3	-283,0	-437,3	0,0	8,0	7,6	0,0	0,0	0,0	-437,3	0,4	0,0	0,0	0,4	-437,7
Utbildningsnämnden	-13 306,0	-8 806,1	-13 525,8	-261,0	41,2	-15,3	-6,2	-258,9	8,3	-13 517,5	62,7	107,5	-131,7	38,5	-13 580,2
Äldreämnden	-79,7	-60,3	-86,4	0,0	-6,7	-11,0	0,0	0,0	0,0	-86,4	4,3	0,0	0,0	4,3	-90,7
Överförmyndarnämnden	-31,1	-21,6	-31,7	0,0	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-31,7	-0,6	0,0	0,0	-0,6	-31,1
TOTALT	-40 626,6	-26 914,1	-41 312,6	-529,8	-156,1	-192,9	-50,5	-589,8	-65,6	-41 378,2	31,1	226,7	-250,0	7,9	-41 409,3

Bilaga 35

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 per den 31 augusti

AVSKRIVNINGAR

Mnr	Nämndens budget 2009	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter vidtagna åtgärder och före resultat-dispositioner	Varav i prognosen ingående prestations-förändringar	Avvikelse budget/prognos (2-1)	Av nämnden redovisade omslutnings-förändringar	Av nämnden begärda budget-justeringar	Av SLK tillstyrkta budget-justeringar	SLK:s korrige-ring av prognosen	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigering	Avvikelse budget/prognos efter korrigeringar och tillstyrkta budgetjusteringar	Resultat-enheternas resultat från 2008 Överskott (+) Underskott (-)	Beräknad resultatöver-föring till 2010 Överskott (+) Underskott (-)	Avvikelse efter resultat-dispositioner	Budget efter tertial-rapport 2
	1		2		3		4	5		6	7				
Kommunfullmäktige m.m.															
1. KF/KS och SLK	-1,4	-1,2	-1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,4	0,0			0,0	-1,4
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Servicenämnden	-0,5	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5	0,0			0,0	-0,5
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-22,0	-14,1	-23,9	0,0	-1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-23,9	-1,9			-1,9	-22,0
Brand- och räddningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Exploateringsnämnden	-100,0	-58,0	-85,0	0,0	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-85,0	15,0			15,0	-100,0
Fastighetsnämnden	-115,3	-78,6	-117,9	0,0	-2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-117,9	-2,6			-2,6	-115,3
Ildrottsnämnden	-115,9	-74,8	-113,9	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-113,9	2,0			2,0	-115,9
Kulturnämnden: kulturförvalt.	-8,0	-3,2	-5,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	3,0			3,0	-8,0
Kulturnämnden: stadsarkivet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-6,4	-4,5	-6,8	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-6,8	-0,4			-0,4	-6,4
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Trafik- och renhållningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
trafik- och gatuverksamheten	-177,7	-115,4	-177,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-177,7	0,0			0,0	-177,7
renhållningsverksamheten	-9,5	-5,9	-9,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-9,5	0,0			0,0	-9,5
Utbildningsnämnden	0,0	-17,2	-33,3	0,0	-33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-33,3	-33,3			-33,3	0,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
TOTALT	-556,7	-373,1	-574,9		-18,2		0,0	0,0	0,0	-574,9	-18,2			-18,2	-556,7

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 per den 31 augusti

INTERNRÄNTOR

Mnr	Nämndens budget 2009	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter vidtagna åtgärder och före resultat-dispositioner	Varav i prognosen ingående prestations-förändringar	Avvikelse budget/ prognos (2-1)	Av nämnden redovisade omslutnings-förändringar	Av nämnden begärda budget-justeringar	Av SLK tillstyrkta budget-justeringar	SLK:s korrige-ring av progno-sen	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigering	Avvikelse budget/prognos efter korrigeringar och tillstyrkta budgetjusteringar	Resultat-enheternas resultat från 2008 Överskott (+) Underskott (-)	Beräknad resultatöver-föring till 2010 Överskott (-) Underskott (+)	Avvikelse efter resultat-dispositioner	Budget efter tertial-rapport 2
	1		2		3		4	5		6	7				
Kommunfullmäktige m.m.															
1. KF/KS och SLK	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Serviceenämnden	-0,2	0,0	-0,2		0,0		0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0			0,0	-0,2
Valnämnden	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-25,9	-15,3	-24,9		1,0		0,0	0,0	0,0	-24,9	1,0			1,0	-25,9
Brand- och räddningsnämnden	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Exploateringsnämnden	-1 145,0	-756,2	-1 134,0		11,0		0,0	0,0	0,0	-1 134,0	11,0			11,0	-1 145,0
Fastighetsnämnden	-204,9	-122,9	-191,1		13,8		0,0	0,0	0,0	-191,1	13,8			13,8	-204,9
Idrottsnämnden	-104,5	-65,9	-100,5		4,0		0,0	0,0	0,0	-100,5	4,0			4,0	-104,5
Kulturnämnden: kulturförvaltn.	-2,9	-1,3	-2,0		0,9		0,0	0,0	0,0	-2,0	0,9			0,9	-2,9
Kulturnämnden: stadsarkivet	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-3,2	-1,8	-2,7		0,5		0,0	0,0	0,0	-2,7	0,5			0,5	-3,2
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Trafik- och renhållningsnämnden	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
trafik- och gatuverksamheten	-194,5	-125,1	-194,5		0,0		0,0	0,0	0,0	-194,5	0,0			0,0	-194,5
renhållningsverksamheten	-4,7	-2,6	-4,7		0,0		0,0	0,0	0,0	-4,7	0,0			0,0	-4,7
Utbildningsnämnden	0,0	-2,3	-4,5		-4,5		0,0	0,0	0,0	-4,5	-4,5			-4,5	0,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
TOTALT	-1 685,8	-1 093,3	-1 659,1		26,7		0,0	0,0	0,0	-1 659,1	26,7			26,7	-1 685,8

Bilaga 3:7

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 per den 31 augusti

INTÄKTER

Mnr	Nämndens budget 2009	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter vidtagna åtgärder och före resultatdispositioner	Varav i prognosen ingående prestationsförändringar	Avvikelse budget/prognos 2-(1+3)	Av nämnden redovisade omslutningsförändringar	Av nämnden begärda budgetjusteringar	Av SLK tillstyrkta budgetjusteringar	SLK:s korriger av prognosen	Prognos på årsutfall efter SLK:s korriger	Avvikelse budget/prognos efter korrigeringar och tillstyrkta budgetjusteringar	Resultat-enheternas resultat från 2008 Överskott (+) Underskott (-)	Beräknad resultatöverföring till 2010 Överskott (-) Underskott (+)	Avvikelse efter resultatdispositioner	Budget efter tertialrapport 2
	1		2	3	4	5	6	7		8	9				
Kommunfullmäktige m.m.															
1. KF/KS och SLK	757,3	493,3	730,9	0,0	-26,4	-47,0	0,0	0,0	-20,6	710,3	0,0			0,0	710,3
2. KF/KS kansli	3,7	2,7	-17,6	0,0	-21,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-17,6	-21,3			-21,3	3,7
Revisorskollegiet	2,6	2,1	3,1	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1	0,5			0,5	2,6
Servicenämnden	114,6	59,4	104,9	0,0	-9,7	-9,7	0,0	0,0	0,0	104,9	0,0			0,0	104,9
Valnämnden	8,9	8,8	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,9	0,0			0,0	8,9
Stadsdelsnämnderna	2 981,9	2 115,5	3 143,9	-77,5	239,4	187,3	0,0	-77,3	-1,6	3 142,3	50,3			50,3	3 091,9
Brand- och räddningsnämnden	0,0	71,8	80,0	0,0	80,0	0,0	0,0	0,0	0,0	80,0	80,0			80,0	0,0
Exploateringsnämnden	1 945,3	1 345,7	2 010,3	0,0	65,0	18,5	0,0	0,0	0,0	2 010,3	46,5			46,5	1 963,8
Fastighetsnämnden	991,9	667,0	1 003,8	0,0	11,9	0,0	0,0	-0,2	0,0	1 003,8	12,1			12,1	991,7
Idrottsnämnden	266,5	168,7	267,8	0,0	1,3	1,3	0,0	0,0	0,0	267,8	0,0			0,0	267,8
Kulturnämnden: kulturförvalt.	131,8	88,7	133,5	0,0	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0	133,5	0,0			0,0	133,5
Kulturnämnden: stadsarkivet	51,9	26,0	50,6	0,0	-1,3	-1,3	0,0	0,0	0,0	50,6	0,0			0,0	50,6
Kyrkogårdsnämnden	33,5	25,1	34,5	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	34,5	1,0			1,0	33,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	104,2	62,7	106,9	0,0	2,7	3,0	0,0	0,0	0,0	106,9	-0,3			-0,3	107,2
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	492,0	310,8	470,6	0,0	-21,4	0,0	0,0	0,0	0,0	470,6	-21,4			-21,4	492,0
Stadsbyggnadsnämnden	149,5	83,0	144,1	0,0	-5,4	-2,0	0,0	0,0	0,0	144,1	-3,4			-3,4	147,5
Trafik- och renhållningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
trafik- och gatuverksamheten	932,8	667,9	982,7	0,0	49,9	22,4	0,2	0,2	0,0	982,7	27,3			27,3	955,4
renhållningsverksamheten	458,1	302,8	450,5	0,0	-7,6	-7,6	0,0	0,0	0,0	450,5	0,0			0,0	450,5
Utbildningsnämnden	1 524,9	1 066,0	1 582,5	8,0	49,6	15,3	0,0	9,6	1,6	1 584,1	34,3			34,3	1 549,8
Äldrenämnden	15,7	16,3	26,7	0,0	11,0	11,0	0,0	0,0	0,0	26,7	0,0			0,0	26,7
Överförmyndarnämnden	2,2	1,3	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,2	0,0			0,0	2,2
TOTALT	10 969,3	7 585,5	11 320,8	-69,5	420,9	192,9	0,2	-67,7	-20,6	11 300,2	205,6			205,6	11 094,5

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 per den 31 augusti

NETTOUTGIFTER

Mnkr	Nämndens budget 2009	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter vidtagna åtgärder och före resultat-dispositioner	Avvikelse budget/prognos (2-1)	Av nämnden redovisade omslutnings-förändringar	Av nämnden begärda budget-justeringar	Av SLK tillstyrka budget-justeringar	SLK:s korrige-ring av progno-sen	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigering	Avvikelse budget/prognos efter korrigeringar och tillstyrka budgetjusteringar	Resultat-enheternas resultat från 2008 Överskott (+) Underskott (-)	Beräknad resultatöver-föring till 2010 Överskott (-) Underskott (+)	Avvikelse efter resultat-dispositioner	Budget efter tertial- rapport 2
	1		2	3		4	5		6	7				
Kommunfullmäktige m.m.														
1. KF/KS och SLK	-1,0	-0,7	-0,7	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,7	0,3			0,3	-1,0
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Service-nämnden	-8,5	-5,9	-8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-8,5	0,0			0,0	-8,5
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-172,0	-56,3	-136,4	35,6	0,0	-0,2	-1,2	0,0	-136,4	36,8			36,8	-173,2
Brand- och räddningsnämnden	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Exploateringsnämnden	-2 223,5	-1 583,1	-2 500,0	-276,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-2 500,0	-276,5			-276,5	-2 223,5
Fastighetsnämnden	-430,0	-117,2	-177,7	252,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-177,7	252,3			252,3	-430,0
Idrottsnämnden	-334,8	-145,6	-303,8	31,0	0,0	1,0	1,0	0,0	-303,8	30,0			30,0	-333,8
Kulturnämnden: kulturförvalt.	-35,5	-8,7	-26,2	9,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-26,2	9,3			9,3	-35,5
Kulturnämnden: stadsarkivet	-1,0	-0,3	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0			0,0	-1,0
Kyrkogårdsnämnden	-20,0	-5,9	-11,0	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,0	9,0			9,0	-20,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-1,3	-0,8	-1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,3	0,0			0,0	-1,3
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0			0,0	-1,0
Stadsbyggnadsnämnden	-1,5	-1,0	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,5	0,0			0,0	-1,5
Trafik- och renhållningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
trafik- och gatuverksamheten	-694,0	-297,8	-694,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-694,0	0,0			0,0	-694,0
renhållningsverksamheten	-41,7	-2,8	-17,5	24,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-17,5	24,2			24,2	-41,7
Utbildningsnämnden	-90,0	-20,6	-80,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-80,0	10,0			10,0	-90,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
TOTALT	-4 055,8	-2 247,1	-3 960,6	95,2	0,0	0,8	-0,2	0,0	-3 960,6	95,4			95,4	-4 056,0

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 per den 31 augusti

UTGIFTER

Mnkr	Nämndens budget 2009	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter vidtagna åtgärder och före resultat-dispositioner	Avvikelse budget/ prognos (2-1)	Av nämnden redovisade omslutnings-förändringar	Av nämnden begärda budget-justeringar	Av SLK tillstyrkta budget-justeringar	SLK:s korrige-ring av progno-sen	Prognos på årsutfall efter SLK:s korriger-ing	Avvikelse budget/prognos efter korrigeringar och tillstyrkta budgetjusteringar	Resultat-enheternas resultat från 2008 Överskott (+) Underskott (-)	Beräknad resultatöver-föring till 2010 Överskott (-) Underskott (+)	Avvikelse efter resultat-dispositioner	Budget efter tertial-rapport 2
	1		2	3		4	5		6	7				
Kommunfullmäktige m.m.														
1. KF/KS och SLK	-1,0	-0,7	-0,7	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,7	0,3			0,3	-1,0
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Service-nämnden	-8,5	-5,9	-8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-8,5	0,0			0,0	-8,5
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-172,0	-56,5	-136,4	35,6	0,0	-0,2	-1,2	0,0	-136,4	36,8			36,8	-173,2
Brand- och räddningsnämnden	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Exploateringsnämnden	-2 413,1	-1 746,2	-2 639,5	-226,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-2 639,5	-226,4			-226,4	-2 413,1
Fastighetsnämnden	-435,0	-117,8	-184,7	250,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-184,7	250,3			250,3	-435,0
Iddrottsnämnden	-350,1	-145,5	-319,1	31,0	0,0	1,0	1,0	0,0	-319,1	30,0			30,0	-349,1
Kulturnämnden: kulturförvalt.	-35,5	-8,8	-26,2	9,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-26,2	9,3			9,3	-35,5
Kulturnämnden: stadsarkivet	-1,0	-0,3	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0			0,0	-1,0
Kyrkogårdsnämnden	-20,0	-5,9	-11,0	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,0	9,0			9,0	-20,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-1,3	-0,8	-1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,3	0,0			0,0	-1,3
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0			0,0	-1,0
Stadsbyggnadsnämnden	-1,5	-1,0	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,5	0,0			0,0	-1,5
Trafik- och renhållningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
trafik- och gatuverksamheten	-747,0	-308,3	-750,9	-3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-750,9	-3,9			-3,9	-747,0
renhållningsverksamheten	-82,5	-10,2	-40,1	42,4	18,2	0,0	0,0	0,0	-40,1	24,2			24,2	-64,3
Utbildningsnämnden	-90,0	-20,6	-80,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-80,0	10,0			10,0	-90,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
TOTALT	-4 359,5	-2 428,9	-4 201,9	157,6	18,2	0,8	-0,2	0,0	-4 201,9	139,6			139,6	-4 341,5

Uppföljning av budget 2009 - Tertialrapport 2 per den 31 augusti

INKOMSTER

Mnkr	Nämndens budget 2009	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter vidtagna åtgärder och före resultat-dispositioner	Avvikelse budget/prognos (2-1)	Av nämnden redovisade omslutnings-förändringar	Av nämnden begärda budget-justeringar	Av SLK tillstyrkta budget-justeringar	SLK:s korrige-ring av progno-sen	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerig	Avvikelse budget/prognos efter korrigeringar och tillstyrkta budgetjusteringar	Resultat-enheternas resultat från 2008 Överskott (+) Underskott (-)	Beräknad resultatöver-föring till 2010 Överskott (-) Underskott (+)	Avvikelse efter resultat-dispositioner	Budget efter tertial-rapport 2
	1		2	3		4	5		6	7				
Kommunfullmäktige m.m.														
1. KF/KS och SLK	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Service-nämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Brand- och räddningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Exploateringsnämnden	189,6	163,1	139,5	-50,1	0,0	0,0	0,0	0,0	139,5	-50,1			-50,1	189,6
Fastighetsnämnden	5,0	0,6	7,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	2,0			2,0	5,0
Idrottsnämnden	15,3	0,0	15,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,3	0,0			0,0	15,3
Kulturnämnden: kulturförvalt.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Kulturnämnden: stadsarkivet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Trafik- och renhållningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
trafik- och gatuverksamheten	53,0	10,5	56,9	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	56,9	3,9			3,9	53,0
renhållningsverksamheten	40,8	7,4	22,6	-18,2	-18,2	0,0	0,0	0,0	22,6	0,0			0,0	22,6
Utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0
TOTALT	303,7	181,8	241,3	-62,4	-18,2	0,0	0,0	0,0	241,3	-44,2			-44,2	285,5

Förändring av indikatorer

Förslag på årsmål för 2009

Stockholms stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

Indikator	Utfall 2008	Förslag på årsmål 2009
Hållbar tillväxt i världsklass (KS beslut i T1)	Rankning 6	Ingen mätning 2009
Näringslivets uppfattning om staden (nöjdhet)	63	70
Antal företag som staden har lotsat	358	350

Jobb istället för bidrag

Andel aspiranter som har avslutats, exklusive återremitterade, tolv månader efter inskrivning på Jobbtorg Stockholm (KS beslut i T1)	-	80 %

Framkomligheten i regionen ska öka

Genomsnittshastigheten för stombusstrafiken i innerstaden. (KS beslut i T1)	19 km/h	20 km/h
Genomsnittshastigheten för stombusstrafiken i ytterstaden. (KS beslut i T1)	31 km/h	32 km/h
Procentuell förlängning av restiden, inre infarter (KS beslut i T1) (KS beslut i T1)	+3,4%	oförändrad
Procentuell förlängning av restiden, yttre infarter (KS beslut i T1)	-3,6%	oförändrad
Procentuell förlängning av restiden, innerstadsgator (KS beslut i T1)	+9,4%	oförändrad
Procentuell förlängning av restiden, tvärleder (KS beslut i T1)	+30%	oförändrad
Procentuell förlängning av restiden, Essingeleden (KS beslut i T1)	-	oförändrad
Procentuell förlängning av restiden, Södra länken (KS beslut i T1)	-	oförändrad

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

Andel farligt avfall inkl. batterier och elavfall i soppåsen grovavfall (KS beslut i T1)	0,79%	Ingen mätning 2009
Livskvalitet i världsklass (KS beslut i T1)	Rankning 20	Rankning 19
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon (KS beslut i T1)	80%	90%
Antal tankställen med förnyelsebara bränslen (KS beslut i T1)	65	70

Bilaga 4:2

Indikator	Utfall 2008	Förslag på årsmål 2009
Andel sjöar med minskad eller bibehållen total fosforhalt (KS beslut i T1)	62,5%	70%
Andel äldreboenden i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö (KS beslut i T1)	72,2%	80%
Andel skolor i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö (KS beslut i T1)	68,5%	90%
Andel förskolor i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö (KS beslut i T1)	Ej mätt	90%
Energianvändning för värme och varmvatten i stadens byggnader och anläggningar (KS beslut i T1)	146,9 kwh/kvm	minska
Elförbrukningen (KS beslut i T1)	271 297 258 kwh	minska
Andel av stadens fordon som använder dubbdäck (KS beslut i T1)	Ej mätt	50%
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier, och städtjänster, där krav ställs på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (KS beslut i T1)	90%	100%

Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur och idrottsliv

Stockholmarnas upplevelse av Stockholms idrottsliv	-	78 % Indikatorn mäts för första gången och målet överensstämmer med utfallet
Stockholmarnas upplevelse av Stockholms kulturliv	-	89 % Indikatorn mäts för första gången och målet överensstämmer med utfallet

Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

Upplevelsen av Stockholm som tillgänglig stad	-	86 % Indikatorn mäts för första gången och målet överensstämmer med utfallet
Andel invånare som känner sig trygga i sitt bostadsområde	-	58 % Indikatorn mäts för första gången och målet överensstämmer med utfallet. byter namn från "Andel invånare som känner sig mycket trygga i sitt bostadsområde" till "Andel invånare som känner sig trygga i sitt bostadsområde".

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Indikator	Utfall 2008	Förslag på årsmål 2009

Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

Medborgarnas upplevelse av valmöjlighet i de verksamheter där valfrihetssystem finns (grundskolan)	-	90 % Indikatorn mäts för första gången och målet överensstämmer med utfallet
Medborgarnas upplevelse av valmöjlighet i de verksamheter där valfrihetssystem finns (äldreomsorg)	-	90 % Indikatorn mäts för första gången och målet överensstämmer med utfallet

Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

Andel behöriga lärare i grundskolan (KS beslut i T1)	82 %	83 %
Andel behöriga lärare i gymnasieskolan (KS beslut i T1)	81 %	82 %
Andel elever med grundläggande behörighet till högskola och universitet (KS beslut i T1)	89 %	90 %
Andel elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i år 5 (KS beslut i T1)	81,7%	85 %
Ogiltigt frånvaro i gymnasieskolan (KS beslut i T1)	7,2%	6 %
Ogiltigt frånvaro i grundskolan	Ej mätt	5 %
Andel godkända sfi elever efter ett år	36,3 %	35 %

Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen

Antal ej verkställda beslut enligt SoL (individ- och familjeomsorg)	20 st	0 st

Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

Frisknärvaro (KS beslut i T1)	Ej mätt	39 procent

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva**Effektivitet och fokus på kärnverksamheten**

Antal undertecknade serviceavtal	34 st	98 st
Nämndens genomsnittliga kostnad per lönespecifikation	76 kr	74 kr

Förändring av uppföljningsansvar för indikatorer**Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad**

Indikator	Nuvarande nämnd	Förslag på ny nämnd
Antalet bostadsbränder ska minska jämfört med 2007 (KS beslut i T1)	Brand- och räddningsnämnden	Utgår
Andel invånare som känner sig mycket trygga i sitt bostadsområde (KS beslut i T1)	Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	Trafik- och renhållningsnämnden

STADSLEDNINGSKONTORET
FINANSÄVDELNINGEN

BILAGA 5

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad

1. Generella principer

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyn) anger ramar för finansverksamheten i kommunkoncernen, dvs. Stockholms stad (staden), Stockholms Stadshus AB (Stadshus) och dess majoritetsägda bolag (bolagen) samt stadens övriga helägda bolag.

Finanspolicyn anger även ramar för hur stadsledningskontorets redovisning och finansstrategi i Stockholms stad (finansstrategi) ska agera på externa finansiella marknader. I en bilaga till finanspolicyn, som beslutas av kommunstyrelsen, fastställs ramar och limiter.

Denna policy ersätter finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad som fastställdes av kommunfullmäktige den 17 november 2008 (Dnr 113-2181/2008).

1.1 Syfte med finanspolicyn

Syftet med finanspolicyn är att:

- Ge mål och riktlinjer för finansverksamheten inom kommunkoncernen.
- Ange hur ansvaret för finansverksamheten är fördelat.
- Identifiera vilka finansiella risker kommunkoncernen är exponerad för och hur riskerna ska hanteras och följas upp.

1.2 Uppdatering av finanspolicyn

Stadsdirektören i Stockholms stad, eller till av denne delegerad, ansvarar för att finanspolicyn löpande hålls uppdaterad.

Finanspolicyn ska fastställas av kommunfullmäktige årligen och revideras vid större förändringar av kommunkoncernens förutsättningar.

1.3 Generella principer för finansverksamheten

1.3.1 Målet med finansverksamheten

Målet med finansverksamheten inom kommunkoncernen är att:

- Tillgodose kommunkoncernens behov av kapital.
- Optimera kommunkoncernens finansiella resultat inom givna risklimiter genom en effektiv tillgångs- och skuldförvaltning.
- Utnyttja skalfördelar och dra nytta av kommunkoncernens samlade kassaflöden.

1.3.2 Samordning av finansverksamheten inom koncernen

Finansstrategi är koncernens gemensamma finansfunktion och arbetar ur ett koncernperspektiv. All extern lånefinansiering och placering ska göras av finansstrategi i stadens namn. Om verksamhetsspecifika förutsättningar möjliggör alternativa finansieringsformer ska detta godkännas av kommunstyrelsen eller styrelsen för Stockholms Stadshus AB (koncernstyrelsen), i samråd med finansstrategi.

Koncernens kassaflöden ska samlas i ett koncernkontosystem så att likvidflöden kan kvittas mot varandra.

Finansstrategi ska erbjuda staden och samtliga bolag upplåning och placering med villkor motsvarande koncernens externa finansieringskostnad med utrymme för eventuell omkostnadsersättning. En årlig översyn av villkoren ska genomföras.

Staden och samtliga bolag ska bistå finansstrategi med uppgifter om likviditets-, finansierings- och placeringsbehov.

1.3.3 Ansvar för risk och resultat

Staden och samtliga bolag har ansvar för sitt finansiella resultat inom följande givna ramar.

- Staden och samtliga bolag ansvarar för sina respektive investeringsbeslut och för optimering av sitt respektive rörelsekapital.
- Finansstrategi ansvarar för att hantera den för koncernen beslutade avvägningen mellan kostnad och risk.

1.4 Riktlinjer beträffande finanspolicy för Stockholms Stadshus AB och S:t Erik Livförsäkring AB

Finanspolicy Stockholms Stadshus AB anger ramarna för Stadshus och bolagen. Av bolagen ska endast S:t Erik Livförsäkring AB (S:t Erik Liv) fastställa en egen finanspolicy.

Finanspolicy för Stadshus respektive S:t Erik Liv ska fastställas årligen och därutöver revideras vid behov.

Samråd ska ske med finansstrategi inför revidering och fastställande av finanspolicy för Stadshus respektive S:t Erik Liv.

Finanspolicy är överordnad finanspolicy för Stadshus och S:t Erik Liv.

1.5 Ram för upplåning

Kommunfullmäktige fastställer en ram för kommunkoncernens totala externa upplåning. Ramen ska fastställas med utgångspunkt i beslutade investeringar för staden samt planerade investeringar för bolagen i enlighet med budget. Kommunkoncernens ram för extern nettoupplåning är 30 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta för 2010.

Upplåning får bara genomföras för att täcka finansierings- eller refinansieringsbehov i någon av kommunkoncernens verksamheter. Upplåning inom ramen för löpande likviditetsbehov eller för att upprätthålla betalningsberedskap är undantaget från detta.

1.6 Ram för placering

I det fall kommunkoncernen får ett externt placeringsbehov, ska placeringen i möjligaste mån matcha kommunkoncernens skuldportfölj och framtida prognostiserade likvidflöden. Placering begränsas till den längsta löptiden av den vid varje tillfälle befintliga skulden.

1.6.1 Tillåtna instrument

Placering får ske i räntebärande instrument, i depositkontrakt och på konto i bank.

1.6.2 Etiska regler

Vid placeringar ska det etiska perspektivet beaktas samt hänsyn tas till internationella konventioner avseende mänskliga rättigheter.

1.7 Utlåning och borgensteckning för bolagen

Kommunfullmäktige fastställer en ram för total utlåning till och borgensteckning för bolagen. Ramen uppgår till 60 000 mnkr för 2010.

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att besluta om ramar för utlåning till och borgensteckning för varje enskilt bolag.

Staden tecknar där utöver vid behov borgen för bolagens pensionsutfästelser.

1.8 Generella principer för borgensteckning

Alla borgen och garantier som tecknas av staden ska beslutas av kommunfullmäktige. Restriktiviteten ska gälla för tecknande av stadens borgen. Godkännande ska endast ske i undantagsfall och enbart om all annan möjlighet till finansiering har beaktats. All borgensteckning ska vara belopps- och tidsbegränsad.

För att en borgensteckning ska tillstyrkas ska:

- Ändamålet stödja stadens mål för verksamheten i enlighet med inriktning angiven i budget för staden.
- Verksamheten ha en långsiktig plan och inriktning som ger staden och dess medborgare ett tydligt mervärde, på både kort och lång sikt.
- Verksamheten vila på realistiska ekonomiska grunder.

För borgen eller garanti utgår en årsavgift om 0,2 %, eller annan avgift beslutad av kommunfullmäktige.

Stadens regressrätt ska utnyttjas. Avskrivning av regresser ska övervägas då gäldenär gått i konkurs eller av annan anledning inte anses kunna kompensera staden.

Aktuella borgensåtaganden ska löpande rapporteras till kommunstyrelsen.

2. Ansvarsfördelning

Stadens ansvarsfördelning fastställs i stadens delegationsordning. Stadshus och bolagens ansvarsfördelning fastställs i finanspolicy för Stockholms Stadshus AB. Ansvarsfördelning i S:t Erik Liv fastställs i finanspolicyn för S:t Erik Livförsäkring AB. Finanspolicyn är överordnad delegationsordningen samt policys för Stadshus och S:t Erik Liv.

2.1 Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige ska:

- Årligen fastställa kommunkoncernens finanspolicy.
- Årligen fastställa ram för total upplåning på den externa marknaden.
- Årligen fastställa stadens ram för total utlåning till bolagen.

2.2 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen får besluta att:

- Fastställa limiter för de risker som definieras i finanspolicyn (i bilaga A).
- Fastställa ramar för utlåning till varje enskilt bolag (i bilaga A), inom ramen för total utlåning till bolagen som definieras i finanspolicyn.

3. Risk

3.1 Riskbegränsande instrument

För att hantera risker i den finansiella verksamheten får valuta- och räntederivat användas. Till derivatinstrument räknas swapar, terminer och optioner.

3.2 Finansieringsrisk

Kommunkoncernens externa nettoskuldportfölj ska vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. Limit för begränsad andel kapitalförfall inom ett år anges i bilaga A.

I det fall den externa nettoskuldportföljen är lägre än 15 miljarder kronor ska riskmandat i form av begränsad andel kapitalförfall inom ett år inte anses begränsande. I en sådan situation ska maximal löptid för upplåning gälla. Limit för maximal löptid för upplåning anges i bilaga A.

3.3 Likviditetsrisk

3.3.1 Definition av tillgängliga likvida medel

Tillgängliga likvida medel innefattar följande:

- Kassa och bank.
- Noterade finansiella tillgångar som kan omsättas inom 3 dagar.
- Bekräftade ej utnyttjade kreditlöften.

3.3.2 Principer för hantering av likviditetsrisk

Fluktuationer i det löpande likviditetsbehovet ska hanteras via en checkräkningskredit.

Därutöver ska en betalningsberedskap finnas upprättad för att säkerställa upplåning när annan finansiering ej är möjlig. Denna beredskap ska vara i form av tillgängliga likvida medel. I bilaga A fastställs hur stor kommunkoncernens betalningsberedskap minst måste vara.

3.4 Valutarisk

Kommunkoncernens exponering i valutarisk ska minimeras. I bilaga A fastställs limiter för valutariskexponeringen.

3.5 Ränterisk

Limit för ränterisk, i form av en målduration för kommunkoncernens externa nettoskuldportfölj, anges i bilaga A. Därutöver ska ett intervall fastställas, inom vilket avvikelser från måldurationen är tillåten. Måldurationen ska ses som ett mått på genomsnittlig räntebindningstid och ska tillsammans med maximal andel ränteförfall inom ett år sätta ramarna för kommunkoncernens externa räntefallostruktur. Limit för målduration och maximal andel ränteförfall inom ett år anges i bilaga A. Derivatinstrument får användas för att styra portföljens duration.

I det fall den externa nettoskuldportföljen är lägre än 15 miljarder kronor ska riskmandat i form av målduration och begränsad andel ränteförfall inom ett år inte anses begränsande. I en sådan situation ska ränterisken reduceras genom att löptider och risktagande vid placering och upplåning i möjligaste mån anpassas till vilken horisont som gäller i förhållande till framtida likvidflöden (d v s. matchningsprincipen), utifrån i finanspolicyn givna ramar.

Positioner på den externa marknaden, i syfte att förbättra resultatet, är inte tillåtna.

3.6 Kreditrisk

Kreditrisk definieras som summan av exponeringen i placeringar och derivat. Kreditrisken delas upp i två delar, dels per motpart eller instrument vilket anges i kronor, dels totalt för hela portföljen och då anges den totala exponeringen som ett samlat kreditvärde.

I bilaga A anges limiter för kreditexponering per motpart eller instrument. Exponeringen i placeringar definieras som placeringarnas nominella belopp inklusive upplupen ränta. Exponeringen i derivat definieras som derivatkontraktens sammanlagda marknadsvärde per motpart.

Limit för det maximalt tillåtna kreditvärdet för kommunkoncernen anges i bilaga A. Hänsyn tas till motpartens eller instrumentets kreditvärdighet och den återstående löptiden på kontraktet eller placeringen.

Motparten eller instrumentet ska inneha en kreditbedömning (rating) av Standard & Poor's eller Moody's. Vid de fall motparten eller instrumentet har fler än en rating ska den lägsta ratingen gälla.

Finansiella derivatkontrakt får endast ingås med motpart som har tecknat ett internationellt swapavtal (ISDA) med staden eller där undertecknandet av ett sådant avtal är nära förestående.

3.7 Operativa risker

3.7.1 Syfte

Syftet med hanteringen av operativa risker är att:

- Se till att finansverksamheten bedrivs på ett kontrollerat sätt och att finansstrategi vid varje tidpunkt har korrekt information om positioner och risker så att beslut kan fattas på korrekta grunder.
- Minimera förluster på grund av fel i processer, system eller på grund av bristande kontroll.

3.7.2 Riktlinjer för hantering av operativa risker

Det ska finnas en process för löpande identifiering, värdering och hantering av operativa risker inom finansverksamheten.

3.7.3 Hantering av nya finansiella instrument

Innan nya finansiella instrument får användas ska det säkerställas att de kan hanteras i systemen, både redovisnings- och värderingsmässigt.

4. Riskkontroll

Det ska finnas en funktion för riskkontroll som löpande ska följa upp risk utifrån finanspolicyn. Funktionen rapporterar till stadsdirektören i staden, eller till av denne delegerad.

Överträdelser av ramar, limiter och mandat rapporteras till kommunstyrelsen respektive koncernstyrelsen.

4.1 Uppföljning och rapportering

Riskkontrollfunktionen ska löpande ta fram veckovisa riskrapporter.

Riskkontrollfunktionen ska månadsvis ta fram en finansiell rapport innehållande kommunkoncernens ställning, risker och limiter. Den finansiella månadsrapporten rapporteras månadsvis, med undantag av juni, till kommunstyrelsen.

Bilaga 6

ÖVERSYN AV RESURSFÖRDELNINGSSYSTEMET FÖR OMSORGEN OM PERSONER MED FUNK- TIONSNEDSÄTTNING

– kvarstående utredningsfrågor

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade i oktober 2005 i ärendet, översyn av resursfördelning för omsorg om personer med funktionshinder (utl 2005:182), om principer för ett nytt resursfördelningssystem för de prestationsrelaterade verksamheterna bostad med särskild service för barn och vuxna, korttidshem för barn och vuxna samt daglig verksamhet. Inför budget 2008 beslutades om ett nytt nivåsystem, vilken ersättning som ska gälla i de nya nivåerna, på vilket sätt nivåbedömningarna ska utföras samt förslag och konsekvensbeskrivningar utifrån kommunfullmäktiges principbeslut oktober 2005. I beslutet uppdrogs till kommunstyrelsen att vidare utreda nedanstående frågor och återkomma till kommunstyrelsen.

De följduppdrag som avses är följande:

1. Utarbeta kriterier för nattschablon.
2. Utreda hur resurser ska fördelas till äldre personer som bor i LSS- gruppbostad och blir mycket sjuka eller dementa.
3. Utreda frågan om schablontillägg för personer som bor i gruppbostad och som är hemma dagtid och inte har daglig verksamhet.
4. Definiera och klargöra ersättningssystemet för daglig verksamhet ytterligare.
5. Utreda det nya resursfördelningssystemets effekter avseende vårdgivare och valet av vårdgivare.
6. Utreda principer för förmedling av bostad med särskild service enligt LSS, d.v.s. förmedlingsgruppernas arbete ska utredas.
7. Utreda frågan om boendialternativ, sysselsättning/arbete och övriga stödformer när det gäller personer med neuropsykiatriska funktionshinder.
8. Medverka vid utvärdering av det nya resursfördelningssystemet.

9. Reglerna för ersättning avseende personer med så kallad särskild redovisning ska fastställas.

Uppdraget

Stadsdelsdirektören på Farsta stadsdelsförvaltning har på uppdrag av stadsledningskontoret under 2008 och 2009 utrett dessa uppdrag. För samtliga uppdrag ska referensgrupper bestående av handikapporganisationer, beställarchefen och utförarchefen finnas.

Underlag för uppdrag utarbetas av bedömningskansliet, organiserade inom socialtjänstnämnden samt av personer som stadsdelsdirektören utser. Arbetet ska ske i nära samarbete med stadsledningskontorets finansavdelning. Resultatet av utredningen ska lämnas till biträdande stadsdirektör.

Utredningens förslag och synpunkter

Utredningen har samrått med chefer för stadsdelsförvaltningarnas omsorg om personer med funktionsnedsättning samt med intresseorganisationerna FUB (Föreningen för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna), FA (Föreningen Autism), NHR (Neurologiskt handikappades riksförbund) samt DHR (De handikappades riksförbund).

1. Utarbeta kriterier för nattschablon

Av stadens 145 gruppbofastsenheter har 54 enheter vaken nattpersonal. Nattschablon utges med 411 000 kronor till enheter i egen regi, vare sig det är en eller flera personer som är i behov av vaken nattpersonal. För personer som har sitt boende hos privata utförare utges en schablon med 102 700 kronor för den enskilde personen.

Utredningen föreslår att nattschablon beviljas när det krävs ett kontinuerligt och aktivt stöd nattetid som har sin grund i psykiska, fysiska eller medicinska omvårdnadsbehov. Med kontinuerligt och aktivt menas att stödet är nödvändigt flera nätter per vecka. Några exempel på aktiva insatser är lägesförändringar, stöd vid hygien, oro som kräver personalstöd eller skötsel av andningshjälpmedel.

2-3. Utredda hur resurser ska fördelas till äldre som bor i LSS-gruppbofastäder och blir mycket sjuka eller dementa samt utreda frågan om schablontillägg för personer som bor i gruppbofastad och som är hemma dagtid och inte har daglig verksamhet

En inventering genomfördes av bedömningskansliet i februari-mars 2008 som visade att cirka 80 personer inte deltar i daglig verksamhet. Skälen är ålderdom, sjukdom eller andra orsaker som relaterar till funktionsnedsättningen. Vidare har en enkät ställts till stadsdelsförvaltningarna med frågan om behovet av särskilda äldreboenden för personer boende i gruppbofastäder. Samma fråga ställdes för ett par år sedan och såväl då som i den senaste enkäten blev det övervägande svaret att någon satsning i form av särskilda äldreboenden inte behövs. Stadsdelsförvaltningarna har god beredskap och planerar för sina äldre bland annat i befintliga gruppbofastäder eller i gruppbofastäder som särskilt anpassas för de äldre. Även andra lösningar redovisas.

Inom den inventerade gruppen om cirka 80 personer finns även de som är hemma på grund av andra skäl än ålderdom och där behovet av stöd dagtid är varierande. Utredningen kan konstatera att den grupp enskilda som vistas i sina lägenheter dagtid och av olika skäl – ålderdom, sjukdom eller andra orsaker relaterade till funktionsnedsättningen, är relativt liten. När det gäller de äldre utvecklingsstörda finns inget behov av att stadsövergripande skapa särskilda äldreboenden.

Utredningen föreslår, med hänvisning till vad som framkommit, att staden för närvarande inte tar initiativ till framtagande av särskilda äldreboenden för personer med utvecklingsstör-

ning men att bedömningskansliet ges i uppdrag att följa utvecklingen och vid större förändringar återkomma till kommunstyrelsen.

Utredningen föreslår vidare att särskild schablon för de som är hemma dagtid och inte har daglig verksamhet inte införs i resursfördelningssystemet. Personerna som omfattas är, som nämnts, relativt få och deras behov mycket varierande. Utredningen anser att befintligt resursfördelningssystem kan fånga in de behov de enskilda har.

4. Definiera och klargöra ersättningssystemet för daglig verksamhet ytterligare

Utredningen har efter samråd med juridiska avdelningen vid SLK, länsstyrelsen i Stockholms län och Socialstyrelsen utarbetat en definition av LSS-insatsen daglig verksamhet. Vidare har LSS-lagens förarbeten studerats. Denna definition återfinns i budget 2009 som bilaga 12.

5. Utreda det nya resursfördelningssystemets effekter avseende vårdgivare och valet av vårdgivare.

En fråga som kvarstår i utredningen kring resursfördelningen för funktionshindrade är hur nämnder som har flera privata utförare ska kompenseras. Frågan har utretts av stadsdelsdirektören i Farsta stadsdelsförvaltning i samråd med en arbetsgrupp bestående av representanter från bedömningskansliet, stadsledningskontorets förnyelseavdelning samt juridiska avdelningen. Förnyelseavdelningen har också i samråd med stadsdelsnämnderna analyserat tilldelade medel samt kostnader för personer med funktionsnedsättning.

Det finns ett antal privata vårdgivare som etablerat gruppboenden inom en stadsdelsnämndsområde utan att berörd nämnd haft vetskap om detta. I flera fall är verksamheterna specialiserade inom områden där det inte finns någon konkurrens vilket innebär höga ersättningsnivåer. När andra kommuner och andra stadsdelsnämnder placerar personer på dessa boenden blir det den nämnd där boendet geografiskt är beläget som får ansvaret. Resursfördelningssystemet tar hänsyn till olikheter i omsorgsbehov men inte till kostnadsnivån.

Ett exempel på denna situation finns i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd. Vid möte med stadsdelsförvaltningen samt i en kompletterande skrivelse från stadsdelsdirektören har följande framkommit:

Inom Hässelby-Vällingby finns 14 gruppboendeplatser som stämmer in på beskrivningen ovan. Målgruppen är personer med diagnoserna autism eller autismsliknande tillstånd och med neuropsykiatrisk diagnos. Av de boende kommer i dagsläget cirka 10 personer från olika nämnder i Stockholm, varav två från Hässelby-Vällingby. Resterande platser säljs till andra kommuner i länet. När det gäller personer från länet har det inte varit några merkostnader för nämnden eftersom respektive kommun står för placeringskostnaden. Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd övertar kostnadsansvaret för personer som andra stadsdelsnämnder placerar vid dessa boenden. Omsättningen av boende är hög.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att de kommer in för sent i processen när någon annan nämnd placerar samt att det är fel att de får ta över kostnaden. De anser också att samma principer som gäller i LSS när det gäller placeringar mellan kommuner också ska gälla mellan stadsdelsnämnderna i Stockholms stad.

Kommentar

I LSS-lagstiftningen gäller att särskilda skäl ska föreligga för att kostnadsansvaret ska ligga kvar i ursprungskommunen vid placeringar mellan kommuner. Avtal om insatser i annan kommun förutsätts också vara tidsbegränsade till dess att motsvarande insatser kan ges i hemkommunen. Avtalen tecknas genom LSS § 17a. Det är således svårt att praktisera LSS-lagstiftningen mellan stadsdelsnämnderna.

Enligt stadens riktlinjer för ärendansvar ska en person som flyttar från ett stadsdelsnämndsområde till ett annat, folkbokföras i den nya. Detta på grund av att det är ett permanent boende. Riktlinjerna följer här folkbokföringslagen och grundtankarna i LSS. Om en person kan anses ha bosatt sig i ett annat stadsdelsnämndsområde, så ska folkbokföringen ändras. När det gäller personer från kranskommuner står de idag för kostnaden. I förslaget till ny LSS-lag förslås att den placerande kommunen ska ha kvar ansvaret. Det bör därför inte bli något problem med detta framöver.

I det valfrihetssystem som infördes den 1 juli 2009 kommer alla verksamheter som drivs i egen regi och på entreprenad att ingå. Från och med hösten 2009 ska centrala upphandlingar av privata utförare genomföras (enligt lagen om valfrihetssystem, LOV) för att ytterligare öka utbudet av verksamheter inom valfrihetssystemet. I och med detta så bör det problem som bland annat Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har att minska. Samma pris kommer då att gälla för de utförare som väljer att ansluta sig till systemet. Stadsdelsnämnderna kommer dock sannolikt att även framöver ibland behöva köpa platser utanför avtalen för att kunna tillgodose speciella behov. Det kan till exempel avse speciella profilboenden med kostnader som LSS-pengen inte täcker. Det finns dock inga särskilda skäl som talar för att ändra stadens riktlinjer för ärendansvar till följd av valfrihetssystemet. För att möta problemet med att nämnden kommer in sent då någon väljer att placera vid en enhet utanför avtalen så föreslås en tidig samrådsskyldighet med den mottagande nämnden.

För Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd del innebär det att om berörda boenden inte ansluter sig till valfrihetssystemet så ska nämnderna inte göra några nya placeringar på boendet om det inte finns särskilda skäl för detta. I och med denna förändring så bör deras nuvarande ekonomiska problem vara ett övergångsproblem med tanke på den höga omsättning det är av boende på dessa enheter. Problemet för nämnderna är snarare bristen på alternativa boendeformer för denna målgrupp.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har under 2008 haft en övergångsregel och erhållit halva merkostnaden för dessa placeringar i ett år. Då det är en hög omsättning av boende så är det i dagsläget svårt att säga vad den slutliga kostnaden blir för nämnden kommande år. De ekonomiska effekterna vid införandet av LSS-peng är också svåra att överblicka. Av dessa skäl föreslås inte någon ytterligare ersättning, utöver resursfördelningssystemets tilldelning. Det finns även liknande problem i andra stadsdelsnämnder med externa aktörer med höga priser. Om kompensation ska lämnas till de berörda stadsdelsnämnderna så påverkas modellen för resursfördelning på så sätt att det blir kostnaden och inte behovet som styr. En ny modell för resursfördelning bör i så fall utarbetas.

6. Utreda principer för förmedling av bostad med särskild service enligt LSS, det vill säga förmedlingsgruppernas arbete

I budget för 2007 beslutade kommunfullmäktige att valfriheten ska öka och att staden ska skapa förutsättningar för att ge invånarna så stor valfrihet som möjligt. Mångfalden ska öka, det ska finnas många aktörer att välja bland och dessa ska ha olika profiler och inriktningar, kvaliteten ska öka genom att brukarna kan välja de boenden som har en god kvalitet. Något som direkt påverkar förmedlingsarbetet av bostad med särskild service.

Förmedlingsprinciper

Förmedlingsprinciperna antogs för första gången av kommunfullmäktige 1995. De reviderades 2004 på grund av ändrade förutsättningar då länsstyrelsens fick möjlighet att utkräva sanktionsavgifter för ej verkställda domar samt att staden inlett en stor utbyggnad av bostäder med särskild service enligt LSS. Det ansågs nödvändiggöra en gemensam organisation för förmedlingen.

Förmedlingsgrupperna har mandat att erbjuda bostad med särskild service enligt LSS till personer med funktionsnedsättning som ingår i personkretsarna 1 och 2. Arbetet är organiserat i fyra geografiskt indelade förmedlingsgrupper:

Sydvästgruppen:	Hägersten-Liljeholmen, Älvsjö och Skärholmen
Sydostgruppen:	Farsta, Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck
Innerstadsgruppen:	Kungsholmen, Södermalm, Norrmalm och Östermalm
Västerortsgruppen:	Kista-Rinkeby, Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta och Bromma

Mötena hålls en gång i månaden där en stadsdelsförvaltning i respektive grupp är sammankallande. Varje stadsdelsförvaltning har en representant i gruppen. Respektive biståndshandläggare ska ha god kännedom om de personer som har beslut och eller inlämnat intresseanmälan om bostad med särskild service och ska ha mandat att fatta beslut om erbjudande av sådan bostad. Biståndshandläggaren ska även känna till den egna stadsdelsförvaltningens utbud av bostäder med särskild service.

Förmedlingsgruppen förmedlar endast bostäder där staden är huvudman och man för protokoll över vilka erbjudanden som gjorts. Stadsdelsförvaltningar som önskar erbjuda plats utanför staden handlägger själv ärendet. Om den enskilde har önskemål att flytta utanför förmedlingsgruppens geografiska område tar beslutande biståndshandläggare kontakt med respektive sammankallande i området som önskemålet gäller.

För särskilda behovsgrupper såsom personer med hjärnskada, autism eller Aspergers syndrom har det funnits stadsövergripande förmedlingsgrupper där alla fyra geografiska grupper var representerade. Därutöver finns en överordnad förmedlingsgrupp som sammankallas vid behov när en fråga i någon av de fyra förmedlingsgrupperna inte kan lösas. Den överordnade förmedlingsgruppen består av verksamhetsansvariga beställarchef, en från respektive förmedlingsgrupp. Däremot har det aldrig uppstått en sådan tvist i någon av förmedlingsgrupperna att man har behövt sammankalla den överordnade förmedlingsgruppen.

Förmedlingsgrupperna prioriterar erbjudande av bostad med särskild service utifrån fem kriterier:

1. Den enskildes aktuella behov:
2. Sanktionsavgift.
3. Behov av kvalificerat bemötande eller särskild kompetens till exempel vid olika diagnoser eller beteendestörningar.
4. Domstolsbeslut.
5. Eget önskemål om att flytta till fullvärdig bostad från bostad enligt äldre modell.

Största möjliga hänsyn ska alltid tas till den enskildes önskemål om bostadens utformning och läge. Den enskildes aktuella behov är alltid avgörande för turordningen. Någon köordnad efter kötid finns inte.

En insats ska inte beviljas om den inte kan tillgodoses inom ”rimlig tid”. Med rimlig tid menas tre månader. Om en ledig bostad inte bedöms bli tillgänglig inom denna tid ska ansökan avslås oavsett om den enskilde har behov av en sådan bostad. Detta därför att ett positivt beslut kan vara till nackdel för den enskilde, så länge insatsen inte kan tillgodoses. Ett avslag gör att individen kan bruka sin rätt att överklaga till länsrätten.

Bostadsalternativ enligt LSS

LSS reglerar inte i detalj hur boendet för vuxna skall vara organiserat. En bostad kan vara utformad på olika sätt men tre huvudformer kan urskiljas:

- gruppboend

- servicebostad
- annan särskilt anpassad bostad

Gruppboende och servicebostad är att betrakta som "bostäder med särskild service" vilket inte gäller boendeformen "annan särskilt anpassad bostad". För samtliga boendeformer gäller att bostaden ska vara fullvärdig, att den är den enskildes privata och permanenta hem och den ska inte ha en institutionell prägel. Boende i bostad med särskild service innebär att omvårdnad ska ges utifrån individuella behov och önskemål med syfte att försäkra den enskilde goda levnadsvillkor. De tre huvudformerna utesluter inte andra boendeanternativ, utan öppnar upp för en utveckling av olika boendeformer. De grundläggande kraven på en bostad för vuxna enligt LSS utesluter dock vissa boendeformer till exempel boende på sjukhem, korttidshem, hem för vård/boende eller folkhögskola.

Förmedlingsgrupperna

De fyra förmedlingsgrupperna påvisar både likheter och olikheter i sitt arbete. Ungefär en gång om året har det förekommit stadsövergripande förmedlingsgruppträffar där alla representanterna från förmedlingsgrupperna och deras chefer har medverkat för att samordna administrativa rutiner och skapa liknande policyprinciper. Socialtjänstförvaltningen har varit behjälplig med att driva arbetet med de särskilda behovsgrupperna som har inriktat sig mot att förmedla bostad åt personer med hjärnskada, autism eller Aspergers syndrom, trots att detta inte har varit deras uppdrag utan ålagts nämnderna. Sedan några år tillbaka är dock samtliga behovsgrupper nedlagda, detta för att dessa grupper inte fick några bostäder att förmedla och att det då inte längre fanns någon anledning att fortsätta träffas. Ingen person eller enhet har ett övergripande ansvar eller kontroll över hur de olika förmedlingsgrupperna arbetar. Ingen av grupperna har någonsin hamnat i sådan tvist med varandra att man behövt tillkalla den övergripande chefsgruppen.

Förmedlingsgrupperna har inget mandat att fatta beslut om nybyggnation av bostad med särskild service enligt LSS. De har endast mandatet att förmedla lediga lägenheter som har uppstått i befintliga bostäder eller i dem som stadsdelsnämnderna har beslutat ska byggas.

Varje stadsdelsförvaltning har regelbundna ärendedragningar om brukarna. En ansökan eller intresseanmälan om bostad med särskild service enligt LSS tas i första hand upp i det sammanhanget för att sedan förmedlas vidare till förmedlingsgruppen. Vid varje förmedlingsgrupps möte går biståndshandläggarna igenom de nya ansökningarna/intresseanmälningarna som inkommit och individens uppgifter förs upp på den lista som man bedöms vara aktuell för.

Varje förmedlingsgrupp har ett eget framarbetat system på hur de organiserar ansökningarna/intresseanmälningarna samt hur man förvarar och har tillgång till dessa.

Det är skillnad på en ansökan om bostad och en intresseanmälan om det samma. Vanligtvis så lämnar den enskilde en intresseanmälan och när förmedlingsgrupperna har hittat en lämplig lägenhet får den enskilde ett erbjudande. I och med att den enskilde accepterar lägenheten görs den formella ansökan av den enskilde och biståndshandläggaren gör den formella utredningen. Inofficiellt har biståndshandläggaren redan påbörjat utredningen eftersom den enskilde anses kvalificera sig till en lägenhet i och med att förmedlingsgruppen tar emot intresseanmälan. Det finns även personer som direkt gör en ansökan istället för en intresseanmälan. Skillnaden är då att biståndshandläggaren gör en utredning direkt och insatsen beviljas bara om den kan verkställas inom 3 månader. I de fall där förmedlingsgrupperna inte kan erbjuda en bostad inom tidsperioden får den enskilde ett avslag och kan då driva processen vidare till länsrätten.

Intresseanmälningarna är av stor vikt för planering av framtida behov, men samtidigt så hämmar de tillväxten av gruppboendestäder. Många av de sökandes representanter anmäler intresse för bostad med särskild service samtidigt som de yttrar att det är inte aktuellt med ett boende nu, utan om några år. De är ofta medvetna om den allmänna brist på bostäder som råder och vill vara ute i god tid för att börja planera och höra sig för om när ett eventuellt boende kan bli aktuellt

Biståndshandläggarna har en viktig uppgift vad gäller att hålla intresseanmälningarna uppdaterade. Det som står i intresseanmälningarna och hur uppdaterade dessa är avgör om den enskilde får ett erbjudande om bostad. När en ledig lägenhet uppstår ser förmedlingsgrupperna över vilka som kan tänkas vara aktuella för den lediga lägenheten. Grupperna tar fram flera personer med hjälp av "Principer för förmedling av bostad med särskild service enligt LSS till personer med funktionshinder". Här skiljer det sig sedan åt hur grupperna går vidare:

- Två av grupperna rangordnar de sökande och erbjuder lägenheten till en person i taget. Om den första personen i rangordningen tackar nej går erbjudandet vidare till nästa och så vidare. Detta utesluter att någon slipper bli besviken då en lägenhet man själv hade velat ha går till någon annan.
- En av grupperna erbjuder lägenheten till minst tre personer samtidigt och talar om att denna lägenhet eventuellt kan bli aktuell. Detta effektiviserar arbetet med att förmedla lägenheten då flera personer kan besöka den aktuella lägenheten inom ramen för en och samma betänketid. De sökande blir på detta sätt medvetna om att man konkurrerar om lägenheten med andra och det kan ge förståelse för att det är svårt att få bostad med särskild service.
- En av grupperna erbjuder boendet till flera personer samtidigt och talar om i vilken rangordning man har till erbjudandet.

Samtliga förmedlingsgrupper anser att det är enklare att förmedla en lägenhet på en gruppboestad som ska byggas då det finns längre tid åt förberedelse och planering. Samtidigt är det abstrakt för den enskilde att se ritningar och mycket mer konkret att få se en faktisk lägenhet. Många gånger kommer erbjudanden om lägenhet ofta plötsligt för den enskilde och det är kort tid som den enskilde och dennes företrädare får på sig att bestämma sig. Hur lång tid man har varierar mellan de olika förmedlingsgrupperna och kan även skilja sig åt från gång till gång, men det vanliga är oftast mellan 1-2 veckor. Under den perioden får den enskilde och dennes företrädare möjlighet att besöka lägenheten, träffa personalen och enhetschefen, ibland också andra boenden. Från det att den enskilde tackar ja till en lägenhet är det också kort inflyttnings tid. Att det ska gå fort att ersätta en tom lägenhet är av största vikt för gruppboestäderna som måste klara sin budget inom befintliga ramar och själva bära kostnaderna för vad den tomma lägenheten kostar samt bortfall av intäkter för den tidigare boendes omvårdnad. Att det måste gå så fort gör dock att en del personer tackar nej.

Flera av förmedlingsgrupperna anser att vissa behovsgrupper är mycket svåra att hitta lägenhet åt, detta gäller framför allt personer med hjärnskada och personer med autism. På grund av brist på bostäder får den enskilde biståndshandläggarna ett stort ansvar för dem som är svåra att hitta lägenheter åt, ofta får man leta långt utanför Stockholms gränser. Vid en behovsinventering, som genomfördes 2006 av genomförandegruppen, konstaterades ett omedelbart behov av cirka 220 nya lägenheter med särskild service och inom 2-3 år ytterligare 230 lägenheter. Kontinuerlig utbyggnad av bostäder sker, under 2007 färdigställdes 103 lägenheter, och under de två kommande åren planeras 256 lägenheter tillkomma. Mot bakgrund av inventeringen från 2006 kan konstateras ett fortsatt utbyggnadsbehov av cirka 200 lägenheter om rådande behov och trender fortsätter att gälla. I motsats till att det råder brist på bostäder med särskild service har flera tomma lägenheter blivit stående i flera månader. Under 2006 och 2007 stod tre lägenheter tomma i över 6 månader.

De enskildas syn på lägenheternas utformning kan förändras över tiden. Lagstiftningens intentioner och nuvarande praxis kring normalisering och inkludering påverkar de enskildas syn på det framtida boendet. Stadens funktionshinderombudsman ser tecken på att unga personer med lindrig utvecklingstörning allt oftare föredrar ordinarie boende med tillgång till adekvat personalstöd. En del vill göra boendekarriär efter att ha utvecklat större självständighet och vill flytta från gruppboende till bostäder med lägre omhändertagande-/omsorgsnivå. Det finns också ett stort behov av gruppboende för personer med mer omfattande behov. Den nuvarande bristsituationen ger inte utrymme för den enskildes valfrihet och inflytande vid beviljande insats. Handikappföreningarnas samarbetsorgan (HSO Stockholm stad) kritiserar Stockholm stad för att planering och utbyggnad av bostäder för personer med funktionsnedsättningar präglas av institutionsliknade och stereotyp tänkande. Bedömning av enskildas vilja och förmåga att kunna flytta till boendeformer med större självständighet saknas.

Utförarna

Uppdelningen beställare och utförare skapar en viss negativ polariserande effekt, med resonemang som bygger på "vi" och "dem". Hur väl arbetet fungerar mellan beställare och utförare skiljer sig åt mellan olika stadsdelsförvaltningar, där vissa har kommit långt och har skriftliga överenskommelser mellan beställare och utförare medan andra helt saknar detta.

Utförarcheferna efterfrågar ett samarbete med förmedlingsgrupperna när dessa ska förmedla en ledig lägenhet på ett befintligt boende. Vissa chefer har vid några tillfällen blivit inbjudna att vara delaktiga i processen tillsammans med förmedlingsgruppen och detta är något man efterfrågar i större utsträckning. Utförarcheferna skulle vilja få informera om boendet till förmedlingsgrupperna innan ett erbjudande sker, eftersom biståndshandläggarna ser varje individ för sig och inte gruppens sammansättning och hur de enskilda integrerar med varandra. När en ny person flyttar in i en befintlig gruppboende påverkar detta hela gruppen som redan bor där. Samtliga intervjuade utförarchefer påpekar vikten utav bra beställningar och behovet av information om den enskilde för att kunna göra ett bra mottagande av personen.

Konsekvenser som blir av att det inte finns tillräckligt med information om den enskilde är att det uppstår "fel" lägenhet kan erbjudas. En enhet kan få antingen för många "tung" personer på samma ställe eller en sammansättning av personer kan bildas som är negativ. Stora problem uppstår för gruppboendena när personer med väldigt skilda behov av insatser erbjuds lägenhet i samma gruppboende. Det är svårt att rekrytera personal då dessa ska vara experter både på pedagogik och klara av stora omvårdnadsbehov, oftast har man specialiserats sig på ett av dessa behov. En gruppboende är uppbyggd på att personalen arbetar med alla boenden, vilket gör att du inte kan ha kompetens för enbart den ena inriktningen. En gruppboende bygger också på att allas scheman passar ihop med varandra. Det kan då uppstå svåra krockar mellan personer med autisms rutinbehov och de som vill leva mer flexibelt. Ett boende i gruppboende är ett individuellt boende men i en grupsituation där individen blir påverkad av vad som händer i den övriga gruppen. Vid "fel" erbjudanden påverkar detta hela gruppen och flera personer kan regrediera i sin utveckling så att de till exempel inte vill vara själva längre, inte går ut eller håller sig borta från lägenheten större delen av dagen.

Utförarna står de enskilda nära och kan se hur deras behov förändras och utvecklas med tiden. Flera utförare vittnar om att de tycker att förmedlingsgruppernas arbetssätt hindrar den enskilde från att göra boendekarriär. När en ledig lägenhet uppstår i en gruppboende och vid nybyggnation har utförarna en önskan om att bli tillfrågade om de anser att det behöver göras förändringar i den befintliga gruppboenden.

Flera av utförarna påpekar bristen på rutiner när man mottar en person från en annan stadsdelsnämndsområde än den egna och att det har orsakat stora problem. Utförarna efterfrågar att beställningarna ska innehålla direktiv om hur flytten från en stadsdelsförvaltning till en

annan ska gå till. De enheter som har drabbats av att lägenheter har stått tomma ovanligt lång tid upplever att förmedlingsgruppen inte i tillräcklig utsträckning tagit reda på de sökandes önskemål. En gruppbostad var med om att 5 olika personer tackade nej och alla på grund av att detta inte var den typ av boende man var intresserad av. Denna process var långdragen och kostsam för gruppboistaden.

Förmedlingsgruppens uppdrag är att prioritera och förmedla bostad efter behov. Det är då ofrånkomligt att gruppboistädernas önskemål får stå tillbaka. Bristen på gruppboistäder är så stor att de måste prioritera den med störst behov och bortse från gruppboistädernas inriktning och sammansättning i övrigt. För att behålla kvalitén på bostäderna behöver man ta hänsyn till de olika bostädernas inriktning och inte i för stor utsträckning blanda personer som har skilda behov. När man enbart ser till den inflyttande individens behov och inte till gruppboistadens helhet blir effekten att man bortser från de övriga personernas behov, precis som att de nu inte längre är aktuella för de har redan en bostad. Men i själva verket så blir de direkt berörda av vem som flyttar in. Att få ihop väl fungerande grupper på gruppboistäderna är av stort intresse för alla berörda parter.

Brukarnas företrädare

I stor utsträckning så är det föräldrar, anhöriga och godemän som sköter kontakten med staden och för talan på den närståendes vägnar.

De enskildas företrädare anser att boende i en gruppboistad är ett individuellt boende i en grupsituation. Den enskilde påverkas av vilka andra som bor i gruppboistaden och det finns ett ansvar att se till att det är fungerande grupper både för helhet och för individen. De boende i en gruppboistad är varandras trygghet, personal och chefer byts ständigt ut men de boende följs ofta åt i 10-tals år. Företrädarna som har blivit intervjuade ser gruppboistaden som den enskildes familj. De har visserligen egna bostäder men de är med de andra boende som de gör aktiviteter med och träffar varje dag. Därför anser företrädarna att det är oerhört viktigt vilka deras närstående bor med så att de trivs och får den stimulans de är i behov av.

De enskildas representanter påpekar bristen på information när man lämnar intresseanmälan om bostad med särskild service. Steget att flytta till ett boende är antagligen det största steget den enskilde tar i processen att frigöra sig från sin familj, därför skulle det behövas information och stöd för att processen ska bli så lyckad som möjligt. Man vill ha möjlighet att besöka olika typ av boenden, träffa andra som är i samma situation och vara med och påverka vilka brukarna bor tillsammans med. Den information de enskildas representanter erhållit när de lämnat en intresseanmälan är att det tar lång tid att få en bostad.

Alla de intervjuade vittnar om flera löften om gruppboistäder som ska byggas men av olika anledningar inte har blivit av, vilket har skapat stor besvikelse. Den enskilde kan ha blivit erbjuden en lägenhet som inte alls har motsvarat det man har efterfrågat. Detta upplever representanterna som kränkningar som tär på dem som är inblandade. Detta kan bero på den stora omsättning av biståndshandläggare som varit aktuell inom några stadsdelsnämnder. För att minimera de negativa effekter som uppstår vid hög personalomsättning bör det finnas en god och omfattande dokumentation.

De enskildas representanter påpekar att det inte är lätt att vara den som tar över en plats i en gruppboistad efter att någon flyttat eller gått bort. Att försöka komma in i en befintlig grupp och hitta sin plats är komplicerat och tar tid. Något som ska vara i flera år, kanske resten av livet, tycker man inte att man ska behöva fatta beslut om på två veckor och sedan flytta in omedelbart. Man anser inte att det är en rättvis hantering när man har väntat på ett boende i flera år. Då väntar man hellre så att det blir bra från början. Den enskilde klarar inte av snabba förändringar och behöver lång förberedelse tid på sig, gärna ett par månader för att känna

sig trygga. Detta önskemål står i ett motsatsförhållande till lagen om ett verkställande av ett beslut inom tre månader.

De enskildas representanter har ingen uppfattning om förmedlingsgrupperna. De har aldrig träffat dem utan upplever det snarare som ett begrepp som bär sin närståendes framtid i sina händer, vilket man inte känner sig bekväm med. Man anser att principerna för förmedling av bostad enligt särskild service håller tillbaka utveckling och inskränker på lagens intentioner. Ett förslag är att staden uppmuntrar och arrangerar träffar mellan grupper av personer som vill bo tillsammans.

Förslag på förändringar

Kommunfullmäktige beslutade i budget för 2007 att valfriheten ska öka och att staden ska skapa förutsättningar för att ge invånare så stor valfrihet som möjligt. Stadsledningskontorets förnyelseavdelning har lagt fram ett förslag om införande av valfrihetssystem inom omsorgen enligt LSS och SoL om personer med funktionsnedsättning (dnr 325-244/2008). Några av målen med valfrihetssystemet är att valfriheten för den enskilde ska öka, mångfalden ska öka, det ska finnas många aktörer att välja bland och med olika profiler och inriktningar, kvaliteten ska öka genom att brukarna kan välja de boenden som har en god kvalitet. Det finns ingen anledning att förändra prioriteringsordningen i principerna för förmedling av bostad med särskild service enligt LSS, däremot behöver organisationen runt omkring den utvecklas och förändras för att möta brukarnas behov och för att leva upp till intentionerna med valfrihet för invånarna.

I ett fullt utvecklat valfrihetssystem där mångfald och ett rikt utbud av olika inriktningar förekommer med olika företag, organisationer och stiftelser ska inte någon prioriteringsordning behövas. I ett inledande skede är dock vara nödvändigt att fortsätta att använda sig av förmedlingsprinciperna då staden är skyldig att verkställa beviljade insatser, omsorgsbehovet måste alltid vara överordnat valfriheten.

Utredningen förslår att själva förmedlingen av bostaden bör skötas av en central förmedlingsgrupp. Gruppen bör bemannas med representanter från de nuvarande fyra förmedlingsgrupperna och förslås ledas av bedömningskansliet. Det blir de som ordnar med besök på lediga lägenheter för den enskilde och att sköta kontakten med gruppbestäderna. Finns det flera sökande på samma lägenhet utgår man från gruppbestädens profilering samt prioriteringsordningen för förmedling av bostad med särskild service när man fattar beslut om vem som ska få erbjudandet. Den centrala förmedlingsgruppen ansvarar också för att utveckla en stadsövergripande policy om rutiner vid inflyttning till gruppbestad och för att ta fram information till den enskilde och dess representanter som de erhåller vid intresseanmälan/ansökan om bostad med särskild service.

Utredningen föreslår att ett övergripande datasystem tillskapas. Systemet bör vara en databas där både de enskildas och boendenas uppgifter lagras. Uppgifterna om kunden ska klara av både intresseanmälningar och ansökningar, det ska innehålla flera formulär där man svarar på frågor om både den enskilde och dennes behov men också vad man söker för typ av boende. Denna information fyller den enskilde och dess representant i tillsammans med ansvarig biståndshandläggare. Formulären ska vara utformade så att det inte går att anmäla en sökande där alla uppgifter inte har fyllts i. Uppgifter om, samt foto av, samtliga boenden enligt särskild service i Stockholm stad ska också lagras i databasen. När en lägenhet blir ledig får gruppbestädens chef komplettera uppgifterna med fakta om lägenheten. Databasen ska även kunna hantera bilder av gruppbestäderna och planlösningar av lediga lägenheter.

Databasen bör klara av att göra matchningar mellan enskildas behov/önskemål och tillgängliga bostäder. Databasens information ska kunna nås via ett inloggningssystem där individen kan anmäla intresse för lediga bostäder, komma i kontakt med andra sökande om man så

önskar, under förutsättningen att de också vill kunna bli kontaktade. Den enskilde och dennes anhöriga ska också kunna läsa och se presentationer om andra boenden som inte har lediga platser för att se om det finns något som de skulle vilja ställa sig på kö till eller påtala att ett boende som liknar detta är jag intresserad utav. Den enskilde och/eller dennes företrädare blir aktivt sökande i letandet efter bostad och gör aktiva val genom att anmäla intresse för de bostäder de tycker verkar intressanta.

Positiva effekter av ett databas system och en central förmedlingsgrupp:

- Man kan lätt och snabbt sammanställa den enskildes behov och önskemål om boendet som kan användas för planering av nybyggnation, för att skapa behovsspecifika gruppboendestäder samt fånga upp önskemål om nya slags boendeformer.
- Medborgarna blir lika behandlade oavsett var i staden de bor och det sker inga gränsdragningar mellan olika förmedlingsgrupper.
- Man säkerställer att de som förmedlar bostäder blir experter på det och vad det innebär för de enskilda.
- Endast intresserade personer besöker lediga gruppboendestäder vilket effektiviserar arbetet med att tillsätta tomma lägenheter.
- Kvalitén höjs då utförarna måste bli mer lyhörda efter vad det är de enskilda efterfrågar i sitt val av lägenheter.
- Den enskildes uppgifter som har lagrats i databasen kan användas som underlag i beslut om insats för att få adekvata beställningar.

Negativa effekter av ett databas system och en central förmedlingsgrupp:

- En viss personkännedom som biståndshandläggarna i stadsdelsförvaltningarna har kommer att gå förlorad när förmedlingen sker via en central förmedlingsgrupp. Detta kan dock åtgärdas med att gruppen bemannas av representanter från resp nuvarande förmedlingsgrupp.

7. Utreda frågan om boendialternativ, sysselsättning/arbete och övriga stödformer när det gäller personer med neuropsykiatriska funktionshinder

Uppgiften att genomföra utredningsuppdraget om boendialternativ, sysselsättning/arbete och övriga stödformer när det gäller personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar gavs till stadsdelsdirektören i Farsta stadsdelsförvaltning. En arbetsgrupp tillsattes i februari 2008 med representanter från stadsledningskontoret, socialtjänstförvaltningen och fyra stadsdelsförvaltningar.

Arbetsgruppen har träffats kontinuerligt under vår och höst 2008 för att diskutera erfarenheter från stadsdelarna. Synpunkter från arbetsgruppens möten har beaktats i utredningens synpunkter och förslag. Representanten från socialtjänstförvaltningen har informerat om det arbete som pågår som ett resultat av erfarenheterna från SAMLAS-projektet. Kontakt har också tagits med representant från Stockholms läns landsting, Psykiatrien södra.

För att få en bild av behovet av insatser hos personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar genomfördes en enkät till stadsdelsförvaltningarna. Syftet med enkäten var dels att försöka fastställa hur många personer som ingår i målgruppen personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning med behov av stöd dels att göra en kartläggning av vilka stödformer som finns och används av staden idag. Enkäten genomfördes under våren 2008.

Utredningens synpunkter och förslag

Utredningens förslag utgår från synpunkter och frågeställningar som framkommit under utredningens gång samt en bedömning av de viktigaste slutsatserna från enkäten till stadsdelsförvaltningarna.

Sammanställning av enkäten

Sammanställningen av enkäten visar på cirka 670 personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning med insats från Stockholm stad. Den vanligaste insatsen är daglig verksamhet följt av kontaktperson och boendestöd. Bland personer under 18 år är korttidsvistelse och avlösarservice vanligast.

I enkäten ingick frågor om insatserna genomfördes i insatsformer som var anpassade till målgruppens specifika behov eller om insatserna genomfördes i verksamheter uppbyggda för andra målgrupper. Enkätsvaren visar att fördelningen mellan insatser i för målgruppen anpassade stödformer respektive i icke anpassade stödformer var 60/40 procent. Ju äldre åldersgrupp, desto högre andel insatser i icke anpassade stödformer. För personer över 24 år var fördelningen 50/50 procent. Inom gruppen vuxna personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning är det uppskattningsvis cirka 200 personer som får insatser av staden i stödformer som inte är anpassade till målgruppen, varav cirka 100 personer i boenden utan speciell inriktning mot neuropsykiatri. Dock kan insatsen ibland vara rätt för den specifika individen utifrån dens behov även om den ges i en icke anpassad stödform.

Vad gäller behov som stadsdelsförvaltningarna bedömer inte tillgodoses idag och vilka insatser som skulle behövas för att möta dessa behov kan man dela in svaren i tre områden -

- Situationen i hemmet
- Situationen på arbetsmarknaden
- Förhållningssättet och kunskapen om det egna funktionshindret

Stadsdelsförvaltningarna efterfrågar specifik kompetens för de personalgrupper som riktar sitt stöd till dessa personer samt metoder för att bättre kartlägga behovet av stöd hos individen. Flera stadsdelsförvaltningar uppger att det saknas kunskap om själva funktionshindret, både hos personalen men också hos den funktionshindrade själv. Flertalet av stadsdelsförvaltningarna har tagit upp samverkan mellan olika aktörer som ett förbättringsområde för att snabbare kunna ge adekvat stöd till individen.

Flera stadsdelsförvaltningar nämner att målgruppen finns inom olika avdelningar på stadsdelsförvaltningen, och att det ofta råder oklara mandat om vem som ska tillgodose behoven. Ansvarsfördelningen mellan kommun och landsting är också oklar. Några stadsdelsförvaltningar nämner ekonomiska faktorer som hinder. Samarbetet faller på att ingen vill stå för kostnaderna. Framst gäller det personer med mer komplexitet i sina svårigheter och vars behov av stöd inte rymms inom LSS-lagstiftningen.

Synpunkter från arbetsgruppen

Resultatet från enkäten som visar på att flera får sin insats i stödformer utan specifik neuropsykiatrisk kompetens stöds av erfarenheterna från arbetsgruppen. Det finns ofta inga lämpliga alternativ att tillgå och de externa utförarna med rätt kompetens har antingen för få platser för att möta behoven eller är kostsamma. Insatser som till exempel vård och behandling mot missbruk samt hemtjänst genomförs oftast av personal utan specifik kompetens. Vad gäller boende, daglig verksamhet och boendestöd utförs de lika ofta av personal med specialkompetens för målgruppen som av personal utan specialkompetens.

Personer med neuropsykiatrisk problematik med rätt till insats enligt LSS får ibland alltför omfattande stöd, till exempel i LSS-boende med en profil på omvårdnaden som är anpassad till andra målgrupper. Insatsen kan då kräva mer resurser än nödvändigt i förhållande till

individens behov. Även en plats på en daglig verksamhet kan bli onödigt kostsam, om individens behov snarare är praktikplats eller arbetsträning med anpassat stöd.

Det finns en risk för höga kostnader om staden tvingas köpa externa utrednings- och konsultinsatser på grund av att de egna resurserna har fel profil eller den egna personalen saknar rätt kompetens.

I arbetsgruppen kom också frågan upp om behovet av förbättrad samverkan, både med andra huvudmän som försäkringskassa, arbetsförmedling och landsting, men även mellan och inom stadsdelsförvaltningar. Den oklara ansvarsfördelningen och det därmed oklara kostnadsansvaret upplevs allmänt som ett större problem än resursbristen. Rätt insats för att komma till rätta med omfattande svårigheter kan vara relativt liten om den sätts in vid rätt tillfälle och med rätt utformning.

Det finns också ett informationsbehov. Inom landstinget och också i många stadsdelsförvaltningar finns kunskap och fungerande insatsformer, men kunskapen sprids inte i staden.

En sammanfattande reflektion från arbetsgruppens arbete är att problemet är en kvalitetsbrist snarare än en resursbrist.

Erfarenheter från SAMLAS-projektet

Under åren 2005-2006 genomfördes samverkansprojektet SAMLAS, ett samarbete mellan Stockholm stad och Stockholms läns landsting finansierat av så kallade Miltonmedel. SAMLAS-projektets målgrupp var vuxna personer med neuropsykiatriska funktionshinder, främst Aspergers syndrom och ADHD.

Resultaten från projektet visade att brister i samverkan och samordning mellan olika aktörer samt bristande kunskap hos både personal och funktionshindrad var stora hinder för att den enskilde skulle få rätt hjälp. SAMLAS-projektets slututredning föreslog ett flertal åtgärder dels för att stärka samverkan och dels för att sprida kunskap om funktionshindret.

Inom socialtjänstförvaltningen pågår nu ett uppföljande arbete som ett resultat av förslagen i SAMLAS-utredningen. Som ett första steg planeras en lokal utbildningssatsning för de sydvästra stadsdelsförvaltningarna tillsammans Stockholms läns landsting. Som ett andra steg diskuteras en diagnosutbildning som ska vända sig till de funktionshindrade själva samt införandet av en utvidgad Individuell plan (s k VIP-plan) för att ge struktur i samverkan mellan kommun och landsting.

Synpunkter från landstinget

Under utredningen har kontakt tagits med representant från Stockholms läns landsting. Förutom utbildningssatsningen i samarbete med staden pågår ett projekt där man kartlägger behovet av neuropsykiatriska utredningar. Det pågår även ett projekt med representanter från landsting, arbetsförmedling, försäkringskassa, näringslivet och staden för att förbättra stödet till målgruppen på arbetsmarknaden.

Landstinget uppger att de i samarbetet med representanter från stadsdelsförvaltningarna i Stockholm stad ofta upplever att det råder en oklarhet om var målgruppen hör hemma i stadsdelsförvaltningen och att det inte verkar finnas en budget inom nämnden för målgruppen. Dessutom upplever man att kunskapen inom stadsdelsförvaltningarna vilka insatser gruppen med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar bäst behöver ibland är dålig. Individerna får inte det stöd de behöver, och det gäller i först hand det praktiska vardagsstödet för att få till stånd en fungerande vardag. Landstinget efterfrågar bättre kunskaper och metoder inom stadens biståndsbedömning vad gäller utredning av behovet av vardagshjälp för målgruppen.

Resursfördelningssystem

I nuvarande resursfördelningssystem förmedlas medel avsedda att tillgodose behoven hos personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning dels genom individ- och familjeomsorgens nycklar för socialpsykiatri och missbruk samt genom den prestationsrelaterade delen inom tilldelningen till omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Tilldelningen till socialpsykiatri bygger på variablerna andel av befolkningen med sjukersättning, låg inkomst, låg utbildningsnivå, mer än 15 sjukdagar samt andel lägenheter i allmännyttan. Tilldelningen för missbruk bygger bland annat på antal döda i alkoholrelaterade sjukdomar och andel narkotikamissbrukare. När det gäller mer omfattande behov av stöd för personer som omfattas av personkrets 1 och 2 inom LSS gäller det prestationsrelaterade systemet med nivåindelning.

Utredningens förslag

Slutsatserna från enkäten till stadsdelsförvaltningarna, arbetsgruppens erfarenheter, synpunkterna från landstinget samt erfarenheterna från SAMLAS-projektet stöder varandra. Utredningen väljer att i första hand lyfta fram följande områden för åtgärder.

En brist som framkommit är behovet av anpassade boenden med stöd. För att undvika beroende av externa boenden med höga placeringskostnader skulle staden behöva öka antalet servicebostäder för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Staden föreslås att via genomförandegruppen bevaka möjligheterna att starta servicebostäder vid nybyggnationer.

Utredningen visar allmänt att kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är ett stort utvecklingsområde. Utbildning och metodutveckling behövs både hos stadens utförare men även inom biståndsbedömningen. Staden bör analysera möjligheterna till en stadsgemensam utbildning för att höja kompetensnivån vad gäller neuropsykiatri. Vid nystart eller utveckling av befintliga stödformer bör en medveten rekrytering av personal ske för att säkerställa kvaliteten.

Utredningen vill lyfta fram åtgärder för gruppen unga vuxna med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Det tidiga vuxenlivet är en sårbar tid då individen ska etablera sig på bostads- och arbetsmarknaden samt skapa hållbara vuxenrelationer. Misslyckanden kan leda till utanförskap och risk för en utveckling mot missbruk och kriminalitet. Speciellt viktigt är att staden kan erbjuda stöd i anpassningen till arbetsmarknaden och att kunskap om vad en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning innebär finns både på stadsdelsförvaltningarna såväl som på stadens Jobbtorg.

Bristande samverkan mellan olika aktörer kan leda till tidsödande konflikter, ineffektivt resursutnyttjande när insatser inte samordnas och risken att en individs problematik förvärras när rätt insats uteblir eller försenas. Utredningen föreslår att undersöka möjligheten att ta fram en "NUS-policy" för att reglera ansvarsförhållandet mellan kommun och landsting för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning i linje med den framgångsrika BUS-policyn och den kommande VUS-policyn.

Gruppen personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är en grupp som tidigare ofta varit förbisedd, men som på senare tid fått mer och mer uppmärksamhet. Antalet personer som tillhör gruppen har ökat då fler personer har genomgått neuropsykiatrisk utredning och därmed fått rätt diagnos. Gruppens behov av utredning, stöd och insatser uppmärksammas på flera håll.

I stadens resursfördelningssystem förmedlas resurser avsedda för gruppens behov till flera av stadens verksamhetsområden. Resurserna återfinns inom omsorgen om personer med funk-

tionsnedsättning, individ- och familjeomsorgen, socialpsykiatrin samt inom arbetsmarknadsåtgärder. Problemet med att skapa rätt insatser för gruppen löses inte genom att skapa ett prestationsrelaterat resursfördelningssystem för neuropsykiatri. Ett sådant system skulle kunna ha en kostnadsdrivande effekt. Istället behöver staden skapa förutsättningar för förbättrad samverkan, bättre informationsöverföring och kompetensutveckling samt en mer effektiv användning av befintliga resurser.

Utredningen rekommenderar att en stadsövergripande grupp med fokus på samverkansfrågor kring personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning bildas. På varje stadsdelsförvaltning skulle kunna finnas en neutral person, utan tillhörighet till någon specifik verksamhetsavdelning, för att koordinera insatser och nödvändiga resurser från olika avdelningar. Denna person skulle också kunna vara kontaktperson gentemot landsting och andra huvudmän samt ingå i ett nätverk mellan stadsdelsförvaltningarna.

8. Medverka vid utvärdering av det nya resursfördelningssystemet.

Institutet för kommunal ekonomi (IKE) har genomfört en utvärdering som kommer att bifogas verksamhetsberättelsen för 2009.

9. Reglerna för ersättning avseende personer med så kallade särskild redovisning ska fastställas.

De kriterier som utarbetats för erhållande av särskild redovisning beslutades av kommunfullmäktige i samband med budget för 2008. Ett av kriterierna föreskriver att ansökan om särskild redovisning ska innehålla en kostnadsanalys men det anges inte hur mycket högre än bedömd nivå kostnaden ska vara. Utredningen föreslår att kostnaderna ska överstiga given nivå med visst belopp enligt följande:

- Bostad med särskild service för barn, ungdom och vuxna	600 tkr
- Daglig verksamhet	300 tkr
- Korttidshem	200 tkr

Ett exempel: Den bedömda nivån har satts till 1 500 tkr och gruppbofastadsplatsen kostar 2 400 tkr. Mellanskillnaden blir 900 tkr. I detta fall utfaller 2 400 tkr till stadsdelsnämnden förutsatt att övriga kriterier för särskild redovisning uppfylls.

Beloppsgränserna föreslås med hänvisning till nivåstorlekarna för de olika insatserna.

10. Utredningens övriga förslag, synpunkter och klargöranden

Nya personer i verksamheterna – preliminär nivå

När nya personer kommer in i verksamheten, till exempel vid start av en ny gruppbofastad, är det inte möjligt att göra en behovsbedömning i samband med verkställandet av beslutet. Personalen måste få en viss tid på sig för att lära känna den enskildes behov. Behovsbedömningen genomförs därför, beroende på insats, 2- 3 månader efter att beslutet verkställts. Under denna period är det således ovisst vilken nivå den enskilde kommer att erhålla. Det är därför nödvändigt att en preliminär nivå sätts i avvaktan på den kommande behovsbedömningen. Utredningen föreslår att bedömningskansliet får i uppdrag att genomföra preliminära bedömningar i de fall detta är nödvändigt.

Korttidshem, ersättning

Dygnsersättningen vid korttidsvistelse utgår dels ifrån det behov som bedömts och dels från antalet dagar som beviljats. Det högsta antalet dagar som resursfördelningssystemet medger är 10 dagar per månad.

Förändrade behov

Den enskildes omvårdnadsbehov kan under tid förändras såväl på grund av minskat behov av stöd såsom ett ökat behov. Utredningen föreslår att förändringar som är varaktiga och omfattande och som kan antas ge en förändrad nivåbedömning, ska rapporteras till bedömningskansliet.

11. Beskrivning av de olika stegen i en stadsdelsnämnds resursfördelning för omsorgen om personer med funktionsnedsättning

I nedanstående beskrivning används 2010 som exempel men principerna är desamma oavsett år. Angivna datum kan skilja sig något åt från år till år.

- Den 14 oktober presenteras 2010 års budget för stadens chefer. I samband med detta får varje stadsdel ett underlag för hur mycket nämnden fått i budgettilldelning per verksamhetsområde. Här framgår stadsdelsnämndens budget för verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning. För det fasta anslaget, anslag för kommunövergripande verksamheter samt boendeservice är beloppet oförändrat under året. För de prestationsrelaterade verksamheterna vuxenboende, barnboende, daglig verksamhet, korttidshem samt LASS är denna ersättning preliminär och den verkliga ersättningen baserar sig på de två mätningar som görs i samband med 2010 års två tertiärrapporter. Denna preliminära budget baserar sig på den mätning som genomfördes den 20 augusti 2009.
- Perioden 21 augusti 2009 – 31 mars: De förändringar av antal personer och förändringar i vårdbehov för befintliga personer som inträffar under denna period anmäls till bedömningskansliet. Bedömningskansliet gör omdömningar respektive nya bedömningar kontinuerligt under denna period.
- Perioden 1 april – 28 april gör bedömningskansliet bedömningar på de förändringar som inkommit under slutet av mars och sammanställer resultatet för vårmätningen.
- Den 29 april skickar finansavdelningen ut ett underlag till respektive nämnd på resultatet av vårmätningen.
- Perioden 1 april 2009 – 20 augusti: De förändringar av antal personer och förändringar i vårdbehov som inträffar under denna period anmäls till bedömningskansliet. Bedömningskansliet gör omdömningar respektive nya bedömningar kontinuerligt under denna period.
- Perioden 21 augusti – 31 augusti gör bedömningskansliet bedömningar på de förändringar som inkommit sedan den 1 april och sammanställer resultatet för höstmätningen.
- Den 1 september skickar finansavdelningen ut ett underlag till respektive nämnd på resultatet av höstmätningen. För att få fram nämndens slutliga budget adderas denna mätning med mätningen per den 31 mars och delas med 2. I tertiärrapport 2 justeras nämndernas budget för stöd och service till personer med funktionsnedsättning med utgångspunkt för dessa två mätningar.

För personer som har särskild redovisning gäller särskilda regler. Om en stadsdelsförvaltning har en person där de anser att särskild redovisning ska kunna utgå kontaktas bedömningskansliet för ställningstagande. Om det visar sig att den enskilde uppfyller kriterierna för särskild redovisning får nämnden ersättning för de faktiska kostnaderna de haft under året. Den 20 augusti ska stadsdelsförvaltningarna ha inkommit med en kostnadsredovisning till bedömningskansliet för de personer som är godkända som särskilda redovisningar. Denna re-

dovisning ska basera sig på de faktiska kostnaderna som nämnden haft och ingen schablonisering ska göras. Om en person exempelvis flyttat in på ett gruppboende den 10 maj ska stadsdelsförvaltningarna redovisa de faktiska kostnaderna från och med den 10 maj till årets slut.